

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ТРЕЋА СЕДНИЦА
ДРУГОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА
Други дан рада
31. октобар 2018. године

(Седница је почела у 12.50 часова. Председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо рад Треће седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2018. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 87 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 96 народних посланика.

Уједно вам се извињавам због кашњења од 45 минута, због неодложних обавеза које су имали оба министра.

Министар унутрашњих послова ће нам се придружити за који минут, јер његов састанак још увек није завршен.

Прелазимо на рад по утврђеном дневном реду.

Прелазимо на тачке 1–24 дневног реда (заједнички начелни и јединствени претрес):

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О СМАЊЕЊУ РИЗИКА ОД КАТАСТРОФА И УПРАВЉАЊУ ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ НАСИЉА И НЕДОЛИЧНОГ ПОНАШАЊА НА СПОРТСКИМ ПРИРЕДБАМА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОЛИЦИЈИ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ДЕТЕКТИВСКОЈ ДЕЛАТНОСТИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРИВАТНОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОД ПОЖАРА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О КРИТИЧНОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИСПИТИВАЊУ, ЖИГОСАЊУ И ОБЕЛЕЖАВАЊУ ОРУЖЈА, НАПРАВА И МУНИЦИЈЕ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОБРОВОЉНОМ ВАТРОГАСТВУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ЗАКОНА О УРЕЂЕЊУ СУДОВА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИЗВРШЕЊУ ВАНЗАВОДСКИХ САНКЦИЈА И МЕРА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О БЕСПЛАТНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЛОБИРАЊУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ОВЕРАВАЊУ ПОТПИСА, РУКОПИСА И ПРЕПИСА,
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ СУДИЈА КОЈИ СЕ ПРВИ ПУТ БИРАЈУ НА СУДИЈСКУ ФУНКЦИЈУ (24.10.2018),
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ СУДИЈА КОЈИ СЕ ПРВИ ПУТ БИРАЈУ НА СУДИЈСКУ ФУНКЦИЈУ (17.10.2018),
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЗАМЕНИКА ЈАВНОГ ТУЖИОЦА (23.10.2018),
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЗАМЕНИКА ЈАВНОГ ТУЖИОЦА (12.10.2018),
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА ВИШЕГ СУДА У БЕОГРАДУ,
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА ПРЕКРШАЈНОГ СУДА У НИШУ,
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА ТРЕЋЕГ ОСНОВНОГ СУДА У БЕОГРАДУ.

Сагласно члану 90. став 1. Пословника, обавештавам вас да су позвани да седници присуствују министар Небојша Стефановић и министарка Нела Кубуровић са својим сарадницима из надлежних министарстава.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 157. став 2. и члановима 192, 193, 201. и 202. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички начелни и јединствени претрес.

Да ли представници предлагача желе реч? (Да.)

Дајем реч министарки Нели Кубуровић.

Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем, поштована председнице Народне скупштине.

Даме и господо народни посланици, желела бих на почетку обједињене начелне расправе да вам представим најважнија решења која садрже Предлог закона о заштити података о личности, Предлог закона о бесплатној правној помоћи, Предлог закона о лобирању, Предлог закона о изменама и допунама Закона о извршењу ванзаводских санкција и мера, Предлог закона о измени Закона о уређењу судова, Предлог закона о изменама о парничном поступку и Предлог закона о изменама и допунама Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа.

Када је у питању Предлог закона о заштити података о личности, разлози за његово доношење су бројни. Пре свега, постојећи Закон о заштити података о личности има бројне недостатке, који су уочени у његовој примени. Главни недостаци важећег закона огледају се, између осталог, у неадекватно уређеном поступку остваривања права на заштиту података о личности и недовољно уређеном поступку о изношењу података о личности из Републике Србије. Такође, недостаци су изражени у непотпуном уређењу одговорности у случају кршења права лица, као и у случају неиспуњавања законских обавеза. Безбедност података је такође недовољно уређена, а недостају и одредбе обавеза анализе ризика по правна лица у случају појединих обрада које могу озбиљно угрозити њихова права.

С друге стране, када је у питању процес придруживања Републике Србије Европској унији, усклађивање националног законодавства са правом ЕУ представља међународну правну обавезу Републике Србије. То у овој области конкретно значи неопходност усклађивања са Уредбом 2016/679 Европског парламента и Савета о заштити појединаца у вези са обрадом података о личности и слободном кретању таквих података, односно општом уредбом о заштити података о личности, као и Директиви из 2016. године број 680, о заштити појединаца у вези са обрадом података о личности од стране надлежних тела у сврхе спречавања истраге, откривања и гоњења кривичних дела или извршења кривичних санкција и слободном кретању таквих података и стављању ван снаге оквирне одлуке

Савета 2008/977. Морам да напоменем да важећи Закон о заштити података о личности није био усклађен са ранијим прописима Европске уније о заштити података о личности, па је обавеза усклађености са прописима ЕУ тиме још већа.

Постоји и трећи битан разлог за доношење овог закона. Наиме, његово доношење је неопходан услов како би се отпочели преговори за закључивање уговора са органом ЕУ за јачање правосудне сарадње у кривичним стварима, „Евроџастом“. Закључивање овог уговора ће свакако значити даље унапређење правосудне сарадње са овим органом.

Основни циљ закона је да свакоме обезбеди поштовање основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности. Стога Закон о заштити података о личности треба да успостави јасан правни оквир у области заштите података о личности у Републици Србији. У складу са Уставом, Закон треба да уреди обраду података о личности, односно заштиту права и поступак остваривања заштите права појединца у односу на обраду податка, затим права, обавезе и одговорности руковалаца податка, обрађивача података и свих прималаца података, као и надлежности, положај независног органа за заштиту података о личности.

Поред тога, доношењем овог закона испуниће се и други циљеви, а то су детаљније уређење поступка остваривања права на заштиту података о личности, прописивање великог броја различитих случајева којима је у потпуности уређен поступак изношења података о личности из Републике Србије, чиме се значајно убрзава овакав процес, уређење одговорности у случају кршења права лица на које се подаци односе, као и у случају неиспуњавања законских обавеза руковалаца, обрађивача или њихових представника, потпуније уређење безбедности података о личности тако што се прописује већи број мера заштите података о личности, као и поступак у случају да до повреде безбедности ипак дође, увођење обавезе анализе ризика пре започињања радње обраде. Ако је ризик високог нивоа, прописује се неопходност претходног тражења мишљења надзорног органа, прописивање нових института као што су обавезујућа пословна правила, сертификација, одређивање лица за заштиту података о личности, као и кодекс поступања, што ће свакако унапредити заштиту података, потпуно уређење обраде података о личности, коју врше надлежни органи у сврхе спречавања истраге, откривања или гоњења кривичних дела или извршења кривичних санкција.

Свакако да ове одредбе представљају једну од најзначајнијих законских новина, јер се први пут јасно прописују посебне одредбе које се односе само на надлежне органе, чиме се обезбеђује законитост њиховог поступања и истовремено одређују случајеви када ограничења општег

режима постоје, проширење и прецизирање надлежности и овлашћења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности као независног и самосталног државног органа надлежног за надзор и спровођење Закона о заштити података о личности и на крају, обезбеђивање усклађености са релевантним документима Европске уније, што је од великог значаја за обавезе Републике Србије које су предвиђене преговарачким поглављима 23. и 24.

Предлог закона о заштити података о личности садржи десет глава. Он представља детаљну јединствену целину којом се уређују сва битна питања која се односе на ову област.

Осврнула бих се и на најважније новине које овај закон доноси. За разлику од сада важећег законског решења, према коме се пристанак може дати искључиво у писаном облику или усмено на записник, што је у примени закона изазивало велике проблеме, појам пристанка је сада прецизно дефинисан и значајно проширен. Наиме, пристанак лица на које се подаци односе је одређен као свако добровољно одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе. Оваквом дефиницијом пристанка обезбедиће се његово олакшано давање, при чему је веома важно да приликом његовог давања лице на које се подаци односе мора бити потпуно информисано о свим битним елементима који се односе на обраду.

Као што је речено, велики број одредаба овог законског предлога се односи на обраду органа власти који су надлежни за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција, укључујући и заштиту и спречавање претњи јавној или националној безбедности. Прописивање ових одредби је веома важно јер се, с једне стране, обезбеђује даље унапређење достигнутих људских права у овој области, а са друге стране постоји потреба за ограничењем неких од тих права, имајући у виду безбедносне изазове који се јављају у данашње време. Због тога оваква ограничења морају бити прецизно законски уређена. Овде треба напоменути да, ако надлежни органи не обрађују податке у искључиво наведене сврхе, примењују се одредбе које се односе на све друге органе јавне власти.

Предлог закона по први пут прописује и општа начела која су значајна јер представљају основни путоказ који треба применити и чега се треба придржавати код сваке обраде података о личности. Већ постојећа права лица на које се подаци односе у складу са важећим законом, као што су право на обавештавање о обради, право на приступ и копију, као и право после отвореног приступа, Предлогом закона су много детаљније

прописана. Новину представља право на преносивост података, које подразумева да лице на које се подаци односе има право да своје податке о личности које је претходно доставило руковоацу прими од њега у уобичајеном, коришћеном и електронски читљивом облику, као и да ове податке пренесе другом руковоацу, без ометања од стране руковоаца који обрађује његове податке.

Предлогом закона прописане су и опште обавезе које се односе на руковоаца и обрађивача. Обавезе руковоаца се односе на предузимање одговарајућих техничких, кадровских и организационих мера како би се обезбедило да се обрада врши у складу са овим законом и како би био у могућности да то предочи. Приликом предузимања ових мера узимају се у обзир природа, обим, околности и сврха обраде, вероватноћа наступања ризика, као и ниво могућег ризика по остваривање права и слободе лица. Постоји обавеза да се и ове мере преиспитају и ажурирају. Друге обавезе су вођење прописаних евиденција о обради, као и сарадња са Повереником.

Законску новину представља и одређивање лица за заштиту података о личности. Прописано је да су руковалац и обрађивач дужни да благовремено и на одговарајући начин укључе ово лице у све послове који се односе на заштиту података о личности, да му обезбеде неопходна средства за извршавање ових обавеза, приступ подацима о личности и радњама обраде, његово стручно усавршавање, као и да му обезбеде независност у извршавању његових обавеза. Истовремено, ово лице је дужно да сарађује са Повереником и представља контакт-тачку између руковоаца и повереника.

Поред тога, Предлог закона на нов начин детаљно уређује пренос података о личности у друге државе и међународне организације. За разлику од важећих законских решења, предвиђено је више могућности за пренос података у другу државу или међународну организацију, при чему треба нагласити да у свакој од могућих ситуација постоје јасно прописани услови који морају бити испуњени. Корист од овог законског предлога ће свакако имати велики привредни субјекти чије је седиште у Европској унији а имају представништва у Републици Србији, односно велики привредни субјекти из Републике Србије који послују са ЕУ или планирају да тамо отворе представништво, с обзиром на то да ће правни режими заштите података о личности сада бити међусобно усклађени.

Једна од најзначајнијих новина која се односи на лице на које се подаци односе је везана за подношење правних средстава ако се врши обрада његових података о личности. По важећем закону лице је имало право жалбе Поверенику ако сматра да руковалац не обрађује његове податке у складу са законом, а ако је незадовољно одлуком Повереника,

могло је да покрене управни спор. Сада се предвиђа читав низ различитих могућности за заштиту права, при чему је могуће поднети више правних средстава. Пре свега, може се поднети приговор руковооцу на обраду података. Поред тога, може се поднети притужба Поверенику. Против одлуке Повереника, односно у случају да таква одлука није донета у року од 60 дана од дана подношења притужбе, може да се покрене управни спор. Исто тако, независношћу других поступака може се остварити и непосредна судска заштита, а на крају, изричито је прописано и право на накнаду штете, које подразумева да лице које је претрпело материјалну или нематеријалну штету због повреде одредаба закона има право на новчану накнаду ове штете од руковооца који је штету проузроковао.

Као што сам рекла, Предлогом закона су детаљно уређени послови Повереника као независног надзорног тела. Одговарајућим одредбама прецизиран је његов независан статус, а детаљно су уређене његове надлежности. Повереник пре свега обавља инспекцијске послове, али поред тога има овлашћење да предузме одговарајуће корективне мере, обезбеђује примену закона, обавља и послове међународне сарадње.

Дала бих и неколико напомена везаних за израду овог законског предлога. Приликом израде текста Предлога закона коришћени су текстови нових релевантних прописа Европске уније, анализа текста важећег закона, иницијативе и препоруке за измену његових одредаба. Имала су се у виду и решења која је изнео Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у свом моделу закона. О овом тексту спроведена је широка јавна расправа, а био је и предмет оцене Европске комисије и „Евроцаста“. Њихови коментари су такође уграђени у овај текст. Текст је био упућен на мишљење великом броју државних органа, чије су прихваћене примедбе такође саставни део текста.

На крају бих напоменула да само доношење овог закона не представља крај активностима у овој области. Пре свега, постоји потреба да се упозна јавност са законским одредбама, да се подигне општа свест о значају заштите података о личности. Поред тога, до почетка примене закона неопходно је донети предвиђене подзаконске акте и спровести одговарајуће обуке лица која обављају послове у вези са заштитом података о личности за примену закона. Исто тако, неопходно је спровести одговарајуће организационе промене у органима јавне власти и другим субјектима како би се обезбедила специјализација лица, односно унутрашњих организационих јединица за заштиту података о личности, као и да би се обезбедили технички и други услови за примену одредаба о безбедности података и процену ризика.

Све ово ће свакако унапредити заштиту права и слобода грађана у Републици Србији, обезбедити усклађеност са прописима Европске уније,

одредити јасна правила у погледу обраде података о личности и омогућити ефикасну међународну сарадњу у овој области.

Подсетила бих на почетку да је усвајање Предлога закона о бесплатној правној помоћи предвиђено бројним стратешким документима, као што су Стратегија развоја система бесплатне правне помоћи у Републици Србији, Национална стратегија реформе правосуђа за период од 2013. до 2018. године, као и Акциони план за Поглавље 23. Истовремено, усвајање овог закона предвиђено је и Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније у периоду од 2014. до 2018. године.

Предлог закона о бесплатној правној помоћи представља само први корак у остваривању циљева који су предвиђени наведеним стратешким документима, а пре свега побољшањем приступа правди, унапређењем приступа суду и повећањем поверења грађана у правосуђе. Свакако, овај корак је веома важан у погледу усклађивања нормативног оквира Републике Србије у процесу придруживања ЕУ, испуњавању обавеза из Акционог плана за преговарачко Поглавље 23, као и прелазних мера.

Иако Устав Републике Србије још од 2006. године гарантује право на правну помоћ, пружање правне помоћи, укључујући и бесплатну правну помоћ, није на адекватан начин регулисано, нити је целовито уређен систем пружања правне помоћи. Одредбе о правној помоћи садржане су у више закона који регулишу само поједине видове правне помоћи. Овакво стање није задовољавајуће, посебно ако се има у виду да је у Републици Србији потреба за пружањем бесплатне правне помоћи велика, на шта упућују подаци о структури и социоекономском положају становништва, али и тренд пораста потребе за судском заштитом тзв. рањивих група. Управо из тих разлога усвајање Предлога закона о бесплатној правној помоћи у Народној скупштини је веома важно за грађане, с обзиром на то да доприноси унапређењу приступа правди за велики број грађана слабијег имовинског стања и припадника рањивих друштвених група.

Наведени предлог закона је припремљен након вишегодишњег рада и бројних анализа постојећег стања у области пружања бесплатне правне помоћи, компаративних анализа, као и истраживања социоекономског положаја становништва у циљу утврђивања потенцијалних корисника бесплатне правне помоћи, неопходних буџетских средстава које је потребно обезбедити како би се што већем броју грађана обезбедио приступ правди.

Министарство правде је формирало радну групу коју су чинили представници Министарства правде, Министарства државне управе и локалне самоуправе, адвокатуре, удружења грађана, представници

правних факултета, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, а састанцима радних група присуствовали су и представници делегација ЕУ као посматрачи.

У циљу упознавања шире јавности са решењима предложеним у Нацрту закона о бесплатној правној помоћи, током 2017. године организовани су округли столови у Београду, Крагујевцу, Нишу, као и Међународна научна конференција током децембра 2017. године. Овим догађајима присуствовали су сви учесници заинтересовани за доношење овог закона.

У радном тексту Нацрта закона о бесплатној правној помоћи спроведена је свеобухватна јавна расправа у којој су све заинтересоване стране могле да се изјасне о предложеним решењима. Консултације са представницима Европске комисије вршене су још од 2015. године, укључујући и слање радног текста закона на мишљење, као и организацију Таекс мисије.

Представићемо вам сада нека од основних решења Предлога закона о бесплатној правној помоћи. Једно од најзначајнијих решења за грађане односи се на одређивање круга корисника бесплатне правне помоћи. У циљу што ширег обухвата грађана који имају потребу за бесплатном правном помоћи, Предлогом закона дефинисане су три групе потенцијалних корисника.

Прву групу чине лица која испуњавају услове да буду корисници права на новчану, социјалну помоћ или на дечији додатак, сагласно релевантним законима. Другу групу чине лица која не испуњавају услове да буду корисници права на новчану, социјалну помоћ или на дечији додатак, али би због плаћања правне помоћи из сопствених прихода, у конкретној правној ствари, испунили наведене услове.

Прве две групе корисника везују се за економски положај лица које је тражилац бесплатне правне помоћи. Предлогом закона обухваћени су грађани за које је на основу расположивих података процењено да се налазе у најтежој финансијској ситуацији, а што је утврђено анализом Светске банке и према подацима Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, као и грађани који би сношењем трошкова правне помоћи, награде за рад адвоката и трошкова судског поступка фактички били изједначени са првом групом. Утврђивање економског положаја није превише статично, већ омогућава сагледавање свих релевантних околности у конкретном случају.

Трећу групу лица чине припадници рањивих, односно друштвено осетљивих група, који аутоматски остварују право на бесплатну правну помоћ у складу са посебним законима, дакле, без утврђивања њиховог финансијског стања. На пример, дете о чијем се праву, обавези или

интересу заснованом на закону одлучује у поступку пред судом или другим државним органом, лице које остварује правну заштиту од насиља у породици, лице које тражи азил у Републици Србији, избеглице, лица под супсидијарном заштитом или интерно расељено лице, особе са инвалидитетом, лице које остварује заштиту тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања или трговине људима.

Предлогом закона одређени су облици бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке који су доступни грађанима. Опште правне информације, попуњавање формулара и правни савети доступни су свима и не подлежу одобрењу. Анализе су показале да наведени облици представљају скоро 80% потреба грађана за правном помоћи. Посебно бих истакла да Предлог закона управо из тог разлога предвиђа доступност ових облика бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке свим грађанима. Бесплатне правне помоћи које пружају адвокати, састављање јавнобележничких исправа и посредовање у решавању спорова подлежу одобрењу.

Усвајање и примена закона о бесплатној правној помоћи допринеће већој ефикасности правосуђа у целини. С обзиром на то да се уз стручну помоћ квалификованих пружалаца очекује смањење броја нових поступака пред судом за оне предмете у којима је могуће доћи до решења без покретања судског поступка, а такође допринети смањењу трошкова вођења судских поступака, предвиђа се и могућност посредовања у решавању спорова, које је на располагању корисницима бесплатне правне помоћи.

Једна од важних новина јесте свакако и одредба о пружаоцима бесплатне правне помоћи. Посебно бих желела да истакнем да се овом одредбом омогућава пуно поштовање нормативног оквира Републике Србије и не утиче се на правила парничног, кривичног или управног поступка. Предлогом закона предвиђено је да бесплатну правну помоћ пружају и адвокати и службе правне помоћи у јединицама локалне самоуправе. Ово су основни пружаоци бесплатне правне помоћи који су наведени и у Уставу Републике Србије. Истовремено, узето је у обзир и важно искуство удружења грађана који годинама пружају бесплатну правну помоћ рањивим групама. Имајући у виду нормативни оквир Републике Србије, прецизирана је услуга свих пружалаца бесплатне правне помоћи. Удружења могу непосредно пружати бесплатну правну помоћ у поступцима остваривања права на азил и заштиту од дискриминације.

Нарочито желим да истакнем да адвокати пружају бесплатну правну помоћ у име удружења само када је процесним законима предвиђено да заступник мора бити адвокат. Затим, бесплатну правну

помоћ у удружењу може да пружа дипломирани правник, ако се законима који уређују одговарајући поступак не захтева да заступник мора бити адвокат. Ова одредба омогућава да удружења која се баве заштитом људских и мањинских права и слобода непосредно пружају бесплатну правну помоћ у областима правне заштите у којима су ангажовани, на пример, бесплатна правна помоћ жртвама насиља у породици, партнерског или сексуалног насиља, заштита права ЛГБТ особа, Рома, деце, особа са инвалидитетом.

Истовремено, кроз одређивање круга пружалаца бесплатне правне подршке, Предлогом закона се остварује и стратешки циљ да се употребе сви расположиви ресурси како би се одговорило на потребе што већег броја грађана. На овај начин обезбеђује се доступност бесплатне правне помоћи коју пружају адвокати широком кругу грађана који не могу да снесу трошкове правне помоћи. Као што сам већ истакла, истовремено се обезбеђује доступност бесплатне правне подршке и правних савета свима, што по досадашњим проценама чини око 80% укупне потребе за правном помоћи.

Једна од најзначајнијих новина коју доноси Предлог закона јесте и утврђивање начина финансирања бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке, и то кроз средства буџета Републике Србије, јединица локалних самоуправа, као и кроз донације и пројектно финансирање. Из буџета Републике Србије, јединица локалне самоуправе, надокнађује се пружање бесплатне правне помоћи, састављање јавнобележничке исправе и посредовање у решавању спорова.

Коначно, важно је напоменути да се Предлогом закона уводи контрола квалитета и одговорности за савесно и професионално пружање бесплатне правне помоћи, што ће побољшати квалитет правне помоћи и подршке која се пружа грађанима.

Уводи се регистар пружалаца бесплатне правне помоћи, који води Министарство правде као јединствену електронску базу података, што ће допринети и доступности информација грађанима.

Прелазним одредбама Предлога закона уводи се обавеза за јединице локалне самоуправе које то досада још нису учиниле да формирају службу бесплатне правне помоћи, чиме се унапређује доступност бесплатне правне помоћи мањим јединицама локалне самоуправе широм Србије.

Одложена је примена одредаба о бесплатној правној помоћи у прекограничним споровима до приступања Републике Србије Европској унији.

Почетак примене закона предвиђен је за октобар 2019. године како би се до тог датума извршиле неопходне техничке и организационе припреме за његову примену.

Основни циљ закона о лобирању треба да постигне да се успостави јасан нормативни оквир за обављање делатности лобирања у Републици Србији и тиме отклоне недостаци у нашем правном систему када је у питању процес доношења закона и других општих аката. Законским уређивањем лобирања у највећој мери се штити јавни интерес, будући да се повећава јавност рада Народне скупштине, органа државне управе, АП и јединице локалне самоуправе у поступку доношења прописа, ојачава се интегритет и одговорност јавних функционера и других лица запослених у овим органима који учествују у поступку доношења закона и других општих аката. Зато доношење закона о лобирању који ће јасно уредити односе између свих актера у процесу доношења прописа и приступ јавности свим информацијама о лобирању у органима јавне власти, постаје императив који је препознат у стратешким документима као што су Национална стратегија за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године и Акциони план за њено спровођење.

Обавеза доношења закона о лобирању проистиче из међународних уговора које је наша држава потврдила, као и из препоруке групе земаља Савета Европе за борбу против корупције ГРЕКО у четвртном кругу евалуације. Поједине државе област лобирања регулишу законом, док је у другима ова област изван законског оквира. Међутим, и у државама у којима су заступљена неформална правила питање формалнијег регулисања лобистичке професије постаје све актуелније.

Регулисање лобирања предлогом закона који је пред вама усмерено је на спречавање могућег непримереног утицаја лобиста на формирање јавних политика, као и на подизање поверења грађана у процесу доношења одлука, односно на утврђивање правила у вези са обављањем лобирања.

Предлогом закона уређене су три групе питања које су од значаја за лобирање. Прво, одређен је појам лобирања, круг лица која могу обављати делатност лобирања, корисници лобирања, круг лица која могу бити лобирани, као и основна начела овог процеса.

Приликом дефинисања појма лобирања у циљу отклањања могућих недоумица дефинисане су и активности које се не сматрају лобирањем а које се односе на радње које немају за циљ вршење утицаја на доношење закона, других прописа и општих аката, на пример објављивање одређених информација у медијима, изношење професионалних ставова, грађанске иницијативе, службене радње.

У погледу одређивања круга лица која могу да обављају лобирање нагласила бих да су обухваћена сва лица која су заинтересована за обављање ове професије, док корисник лобирања може бити физичко или правно лице у чијем интересу се врши лобирање. Такође, Предлогом закона је обухваћен и широк круг лобираних лица, како на локалном тако

и на покрајинском и националном нивоу, изабрана, именована, постављена, запослена или на други начин радно ангажована лица у органу власти, као и лице које учествује у припреми и доношењу прописа, а на чији избор, именовање или постављање орган власти даје сагласност.

Предлог закона се заснива на начелу заштите јавног интереса и начелу интегритета, који обухвата законитост, транспарентност и одговорност у раду, као и етичност у циљу очувања личног, и угледа правног лица које обавља лобирање, и угледа корисника лобирања.

Друго, прописани су услови за обављање лобирања. Приликом утврђивања услова за обављање лобирања вођено је рачуна о потребном нивоу професионалних квалификација, али и о етичким показатељима лица која се квалификују за обављање ове изузетно одговорне професије. Имајући у виду да је реч о новој професији, Предлогом закона је, између осталог, предвиђено да лобиста поред високе стручне спреме поседује и специфична знања о лобирању која може стећи похађањем посебне обуке.

У циљу омогућавања ефикасног и делотворног обављања посла у вези са контролом лобирања, приликом утврђивања институционалног оквира за њихово обављање определили смо се за најрационалнији приступ, односно за постојећа институционална решења у вези са обављањем сродних послова па ће ове послове обављати Агенција за борбу против корупције.

Предлогом закона се промовише транспарентност лобирања која долази до изражаја у успостављању јавног регистра лобиста, а која омогућава постојање прегледних и јавно доступних информација о идентитету, интересу свих оних који утичу или желе да утичу на органе власти у процесу примене, припреме и доношења закона и других прописа и општих аката. На основу информација које се налазе у јавном регистру, широј јавности се омогућава увид у размере утицаја лобирања на доносиоца одлука.

Треће, прописана су правила у вези са спровођењем лобирања. У том смислу најпре бих истакла да је прописана обавезна садржина уговора о лобирању, правила о његовом раскиду, као и прекид поступка лобирања. Такође, описани су послови које обављају лобисти и нерегистровани лобисти и прецизно утврђени принципи њиховог деловања и обавезе које имају према кориснику лобирања. Прописане су и обавезе лобираних лица.

Имајући у виду природу његовог положаја, прописана је обавеза лобираних лица да сачини извештај о сваком контакту са лобистом или нерегистрованим лобистом, чија је садржина такође уређена овим предлогом закона у циљу омогућавања стандардизације података у вези са лобирањем. С тим је повезана и обавеза органа власти да води евиденцију о лобистичким контактима за функционере које су изабрани, постављени,

именовани, запослени или на други начин радно ангажовани у том органу, смисао евиденције, омогућавање приступа јавности довољном броју информација о лобистичкој активности које се односе на јавне политике, доношење одлука како би се могле проценити природа и домет лобирања и како би се јавност уверила да је то у складу са јавним интересом.

Од нарочитог је значаја уређивање питања континуираног извештавања о лобирању. Приликом нормирања ове обавезе лобиста вођено је рачуна да садржај извештаја буде такав да обезбеђује довољан обим информација о лобирању, а да не проузрокује прикупљање непотребних података и претерано администрирање. Извештаји о раду лобиста, односно правних лица која обављају лобирање подnose се Агенцији за борбу против корупције као органу који води регистре у којима су уписани. Такође, приликом одређивања временског оквира за извештавање вођено је рачуна да активности у вези са извештавањем омогућавају праћење стања, али и да не ометају ефикасност рада лобисте или надлежног органа власти.

Закон о извршењу ванзаводских санкција и мера донет 2014. године примењује се од септембра исте године. Систем алтернативних санкција и мера у земљама ЕУ веома је развијен, тако да чланство Републике Србије у Савету Европе и процес придруживања Европској унији захтевају развијање система ванинституционалних мера и санкција, његову ширу примену, као и ефикасност извршења ових санкција. С обзиром на то да се овај закон примењује пуне четири године, пракса је показала потребу да се прецизирају одређене одредбе како би се у потпуности исказале све предности оваквог вида санкционисања учинилаца кривичних дела.

Предлогом закона о изменама и допунама Закона о извршењу ванзаводских санкција и мера унапређује се законски оквир у циљу успешније примене алтернативних санкција и мера и побољшања ефикасности у раду повереничке службе.

Предложеним законским решењима постиже се изједначавање права лица којима је одређена мера забране напуштања стана, као алтернативна мера притвора, са правом које имају притворена лица, у погледу права на боравак ван просторија у којима се спроводи мера. Изменама у области стручног надзора над радом повереничке службе прописано је да овај надзор врше овлашћена службена лица Управе за извршење кривичних санкција, чиме се доприноси стручнијем и ефикаснијем раду повереничке службе.

Све наведене измене и допуне Закона о извршењу ванзаводских санкција и мера су један од предуслова за унапређење система алтернативних санкција и мера у складу са Пробационим правилима Савета Европе.

Законом о уређењу судова предвиђено је да 1. јануара 2019. године надлежности Министарства правде у пословима правосудне управе у ширем смислу прелазе на Високи савет судства. У питању су надлежности које се односе на утврђивање мерила за одређивање броја судског особља, сви послови правосудне управе у ужем смислу за које је надлежно данас Министарство правде, доношење и надзор над применом судског пословника, као и предлагање, извршење буџетских средстава и надзор над трошењем буџетских средстава за рад судова.

С обзиром на то да је у току израда амандмана на Устав Републике Србије у делу који се односи на област правосуђа, биће неопходно да се после њиховог усвајања са њима усагласе закони у области правосуђа међу којима је и Закон о уређењу судова. Из тих разлога предлага се одлагање, преношење надлежности са Министарства правде на Високи савет судства за још годину дана.

Предлогом закона о изменама Закона о парничном поступку измењене су одредбе члана 204. тог закона, а тако што се прописује да лице које је од тужиоца прибавило ствар или право по коме тече парница, може да ступи у парницу уместо тужиоца на основу писане сагласности коју тужилац достави суду. Дакле, за разлику од важећег законског решења, више се не тражи сагласност туженог за ступање у парницу другог лица уместо тужиоца, а које је од тужиоца прибавило ствар или право о коме тече парница.

Разлог за предлагање оваквог законског решења је тај што је Стратегијом за решавање проблематичних кредита, као посебним проблемом за продају проблематичних кредита, истакнута ситуација продаје проблематичног кредита од стране банке, ако је у току парнични поступак по том кредиту који је покренула банка. У том случају, сходно важећим одредбама Закона о парничном поступку, лице које купи проблематични кредит не би могло да ступи у парницу уместо банке без сагласности туженог. Овакво законско решење представља препреку у развоју тржишта проблематичних кредита, па је Акционим планом за спровођење наведене стратегије управо предвиђена измена Закона о парничном поступку која се предлага.

Законом о оверавању потписа, рукописа и преписа уређује се начин на који јавни бележник оверава копију исправе која се јавном бележнику подноси у папирном облику. Међутим, овим законом није уређено оверавање дигитализоване исправе. Закон о електронском документу, електронској идентификацији, услугама од поверења у електронском пословању, поред осталог, уређује дигитализацију исправе која није у електронском облику, као и оверавање дигитализоване исправе којом се потврђује истоветност дигитализоване исправе са оригиналном исправом.

Садржина одредаба које уређују оверу дигитализоване исправе из члана 11. тог закона преузима се у скраћеном облику у Закону о оверавању потписа, рукописа и преписа у члану 26, чиме се усклађује правни поредак и доприноси правној сигурности, јер се сви начини копирања и оверавања копије коју чини јавни бележник налазе у истом законском тексту. Дакле, овом допуном закона уводи се још један начин копирања исправе, дигитализација исправе, као и оверавање такве дигитализоване исправе.

Ово су укратко најважнија решења која садрже наведени законски предлози. На крају, желела бих да вам се захвалим на пажњи и да изразим наду да ће после расправе у начелу и у појединостима Народна скупштина усвојити Предлог закона о заштити података о личности, Предлог закона о бесплатној правној помоћи, Предлог закона о лобирању, Предлог закона о изменама и допунама Закона о извршењу ванзаводских санкција и мера, Предлог закона о измени Закона о уређењу судова, Предлог закона о изменама Закона о парничном поступку и Предлог закона о изменама и допунама Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа. Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем.

Поштовани народни посланици, пре него што наставимо са радом, сагласно члану 27. и члану 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18.00 часова, због потребе да Народна скупштина што пре донесе законе из дневног реда ове седнице.

Реч има представник предлагача, потпредседник Владе и министар унутрашњих послова др Небојша Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала.

Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, Министарство унутрашњих послова је, уз подршку свих других државних органа надлежних за области о којима данас разговарамо, радило интензивно у претходном периоду на изради нормативних решења која се данас налазе пред вама, а која треба да побољшају услове за очување безбедности у Републици Србији.

Пре свега, пред нама су и неки потпуно нови предлози закона, који су нови у правном систему наше земље, а који уређују врло важне материје са аспекта безбедности грађана Србије, очувања њених виталних функција, као и подизања капацитета за реаговање у акцијама заштите и спасавања људи и имовине.

Дакле, имамо пред нама четири закона из области Сектора за ванредне ситуације, који ће се тицати заштите од пожара, реаговања у ванредним ситуацијама, добровољног ватрогаства, дакле о тим законима ћемо говорити детаљније нешто касније, и имамо шест закона који су у

једној већој мери, осим закона који се тиче жигосања и означавања оружја, измене тих закона, где се фактички отклањају неки недостаци који су примећени у примени или се ти закони усаглашавају са другим правним актима да бисмо имали ефикаснију примену тих закона.

Иако смо били сведоци већег броја елементарних непогода које су изазване како природним, тако и људским фактором, сматрали смо да су уочене ситуације на терену захтевале стално спровођење акције унапређења капацитета Републике Србије и реаговања у заштити и спасавању, било да се ради о пракси коју смо уочили када се ради о нашој земљи, било да смо уочили добру праксу коју су спроводиле друге државе у нашем региону или негде другде у свету које су се показале као ефикасне у заштити становништва.

Сада ћу прећи на сваки од закона који смо припремили за данас. Прво ћу говорити о закону о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, јер је ово закон којим се врши надоградња постојећег система дефинисаног Законом о ванредним ситуацијама. Предлог закона отклања оно што се у пракси учинило, и сматрамо да јесте недовољно ефикасно и нека решења су поједностављена и иновирана како би била лакша за примену.

Недовољна свест о значају превентивних активности и само непредузимање превентивних активности од стране субјеката система је један од кључних недостатака који се показао у претходном периоду. Познавање и разумевање различитих ризика кључно је и за идентификацију њихових узрока, и за процес планирања и реаговања у случају катастрофе.

Процену ризика од катастрофа и план заштите и спасавања као основне документе до данас је израдио изузетно мали број јединица локалне самоуправе и привредних друштава, због чега желимо да новим законским решењима помогнемо субјектима система да превазиђу препреке у постојећим капацитетима и да развију мере за смањење ризика од катастрофа.

Дакле, све оно што смо имали прилике да видимо а што се тиче значаја успостављања система смањења ризика од катастрофа најбоље смо можда видели на примеру поплава из маја 2014. године у размерама које нису забележене у последњих 120 година. Та поплава је угрозила животе, здравље, имовину за више од 1,6 милиона људи у 38 општина у централној и западној Србији.

Кључно обележје овог закона представља стављање превентиве у први план и према свим подацима којима располажу Уједињене нације и друге релевантне међународне организације које интензивно прате инвестирање у превентиву, указује се да новац који се инвестира у

заштиту у области превентиве у смањењу последица у смислу катастрофа и негативних појава у ванредним ситуацијама може чак да иде у односу 1:8 у смислу враћања тог новца. Дакле, један уложени динар у заштиту и превентиву може вишеструко да нас заштити у смислу потенцијалних непогода и катастрофа.

Управо због свега наведеног, ми смо пажљиво разрадили норме које уређују планска документа у области смањења ризика од катастрофа, такође, унапређења процеса сарадње и дијалога између различитих института на националном нивоу, успостављања националне платформе за смањење ризика од катастрофа, а такође, нагласак је и на међународној сарадњи, како у домену превенције, тако и у домену хуманитарне помоћи и пружања или примања међународне помоћи ради заједничког одговора на последице елементарних и других непогода.

Желим да истакнем још једну ствар. Грађани често не препознају своју улогу када говоримо о ванредним ситуацијама и улози коју свако од нас има у тој ситуацији. Врло често се и делови система понашају инертно, очекујући да ће то урадити неко други. Ми смо желели да тај изостанак правовременог реаговања грађана и одређених институција које не доживљавају себе као део система заштите, истакнемо у овом смислу и да пропишемо обавезу учешћа грађана у заштити и спасавању по позиву надлежног штаба, али наравно на бази искуства приликом спасавања грађана у поплавама. Предвиђена је и обавеза поступања грађана по наредби за евакуацију.

Нажалост, имали смо ситуације да су људски животи некада били угрожени и да је било потребно много значајније ангажовање полиције, људи из Сектора за ванредне ситуације и других државних органа, управо због одбијања људи и прихватања те врсте одговорности да напусте место становања када су њихови животи могли бити угрожени поплавом, пожаром или неком другом ванредном ситуацијом.

Наравно, важну новину представља и чињеница да смо ову обавезу која се односи на локалне самоуправе проширили и на градске општине града Београда, што није било случај досада јер се као локална самоуправа третирао само град Београд и често је то доводило до спорости у реаговању, недоумица и разних других недостатака у систему. Зато смо то сада пренели и на јединице које су општинске у граду Београду, дакле које нису локална самоуправа али имају пренете надлежности, дакле имају одлике локалне самоуправе и значајне су са аспекта спасавања.

Тakoђе, дали смо могућност у случају неблагоприятног реаговања локалних штабова за ванредне ситуације у локалним самоуправама да Републички штаб за ванредне ситуације распусти те штабове и да успостави хитне ванредне штабове на место тих како би се омогућило

деловање у случају када локални штаб не делује, неправовремено делује или доноси одлуке које нису у најбољем интересу за спасавање живота становништва. Тако да сматрамо да је то добар механизам за реаговање државе у случајевима када су у појединим локалним самоуправама животи грађана угрожени, а надлежни органи не реагују на адекватан начин. Боље него да чекамо да се догоди нека тешка хаварија, а онда да се предузимају неке друге мере из надлежности државе.

Што се тиче закона о критичној инфраструктури, ово је материја која је блиско везана са Предлогом закона о смањењу ризика од катастрофа и фактички је један од потпуно нових закона у нашем правном систему. Појам критичне инфраструктуре није непознат у једном сету закона које смо већ предлагали Народној скупштини, али се у неким деловима, у неким законима критична инфраструктура помиње кроз неки други термин, да ли као систем, објекте и мреже, делови система итд. који су од толиког значаја за функционисање друштва да би њиховим уништењем, оштећењем или престанком функционисања наступиле озбиљне последице по здравље и безбедност грађана, њихове имовине односно функционисања органа и организација Републике Србије.

Имајући у виду наведено, препозната је потреба да се овај појам идентификације заштите система, мреже и објеката означених као критична инфраструктура уради на један целовит и једнообразан начин, са циљем да се смањи ризик од поремећаја елемената критичне инфраструктуре који могу утицати на живот становништва.

Ми смо на овом предлогу закона радили са Факултетом за безбедност, Привредном комором Србије, Сталном конференцијом градова и општина, Асоцијацијом менаџера корпоративне безбедности и другим субјектима, поред свих државних органа, и мислим да смо дошли до добре анализе, упоредне анализе како се ова област регулише не само у нашем непосредном окружењу, већ и у Европској унији, и да на такав начин, фактички, определимо концепт који ће уредити и појам и обавезне секторе у којима се одређује критична инфраструктура, као и могућност да се на предлог надлежних министарстава дода одређена критична инфраструктура која може бити одређена и у неком другом сектору.

У сваком случају, врло је важно да је и јединицама локалне самоуправе и државним органима и Аутономној Покрајини и другим правним лицима која управљају релевантним системима дата могућност да узму активно учешће и да суверено свако у својој области предложи критеријуме и определи шта се сматра критичном инфраструктуром да бисмо на такав начин имали један шири обухват.

Што се тиче Предлога закона о добровољном ватрогаству, ово је један потпуно нов закон у правном систему. Циљ закона је био формирање

добровољних ватрогасних друштава пре свега оперативног карактера, чији су чланови спремни да учествују у гашењу пожара, али и у ванредним ситуацијама када је потребна помоћ професионалним јединицама МУП-а, односно Сектора за ванредне ситуације, чиме се доприноси ефикасности професионалног састава. Тиме се, наравно, и Србија увршћује у ред оних земаља које почињу да граде или настављају неке традиције које имају на делу своје територије везане за добровољно ватрогаштво, али је овде уведена једна потпуно нова ствар.

Дакле, најзначајнија новина није само формирање добровољних ватрогасних друштава којих има доста на територији Републике Србије, али су суштински нефункционална, већ се овде обезбеђује могућност формирања ватрогасне јединице која ће, фактички, имати ту једну добровољну оперативну ватрогасну јединицу што се тиче добровољних ватрогасних друштава, за чије оснивање је потребно, наравно, једно навално ватрогасно возило, што је један од услова, где ви омогућавате да се та добровољна ватрогасна друштва не формирају као некакве организације које служе свему и свачему а не гашењу пожара, већ суштински имају потребу да имају јединицу која има возило, која има довољне услове и која може да се укључи и да помаже становништву на територији на којој је формирана, као и у професионалном саставу Сектора за ванредне ситуације.

Ми смо предвидели да, такође, овај предлог закона остане на системском концепту финансирања добровољних ватрогасних друштава кроз програме од јавног интереса, стицање имовине кроз чланарине, субвенције, донације, поклоне и друге начине прописане законима које уређују удружења, кроз обављање привредне и друге делатности којом се стиче добит и из буџета Републике Србије, јединица АП и локалне самоуправе, кроз средства за подстицање програма, или недостајућих дела средстава за финансирање програма које реализују удружења.

Оно што ће Министарство унутрашњих послова урадити, а свакако ми планирамо да у наредних... Ми смо тај процес започели. Ове године смо у наше јединице примили 15 нових ватрогасних возила. До краја августа следеће године ће, да кажем, постепено, већ јануара па надаље, бити негде још отприлике 45 нових ватрогасних возила и до средине 2020. године укупно на то још неких 70 или 80 нових ватрогасних возила. Дакле, један већи број ватрогасних возила која ће заменити возила која више нису довољно ефикасна у гашењу пожара али су још увек оперативна и употребљива за добровољна ватрогасна друштва, те ћемо ми тим старим возилима извршити као добровољним ватрогасним друштвима која се буду оснивала, па ће они на основу постојања навалних возила моћи да формирају јединице које ће се наћи као помоћ грађанима, а растеретиће и

коришћење Сектора за ванредне ситуације када то није потребно, наравно, или бити од помоћи у случају неких већих пожара.

Што се тиче закона о изменама и допунама Закона о полицији, овде се пре свега ради о новом концепту. Дакле, све оно што смо радили заједно са Народном скупштином и закон који је усвојен овде 2016. године предвидео је нови концепт каријерног напредовања. Кроз концепт каријерног напредовања и систематског решавања питања усаглашавања плата у МУП-у, пре свега плата за полицијске службенике, и овај нови систем ће почети да се примењује врло брзо.

Оно што смо ми урадили, фактички, овај нови систем плата треба да реши неку врсту интерне неправедности и успостављање система где ће се за обављање истих послова у различитим деловима Министарства, пре свега за полицијске службенике, успоставити исти ниво плате. Имали смо ситуације где су се...

Ми смо, наравно, морали да урадимо више претходних радњи које су дале описе радних места, које су дале базичне компетенције, где смо установили шта је радно место у сваком сегменту Министарства, шта је његов конкретан опис, да се не би дешавало да се само другачијим називом у систематизацији радних места долази до те врсте неједнакости, па да ли је неко административни техничар или асистент у обради материјала или је већ неки трећи назив, а да примају за 20-30% различите плате на истоветним пословима у целом Министарству, што је остварило једну врсту неуједначености и, да кажем, неправде за те запослене. Ми смо дошли до фазе где смо то све у највећој мери успели да урадимо и за то хоћу да се захвалим колегама из Министарства који су даноноћно радили, пре свега Сектору људских ресурса и Сектору финансија, заједно са Дирекцијом полиције, који су дошли до тога да ми можемо да почнемо ускоро са применом система.

Оно што ја желим да кажем, због полицијских и других службеника у Министарству, ми смо дошли до модела који не подразумева да се било коме у Министарству смањи плата. Дакле, никоме плата неће бити смањена ни за један једини динар. Оно што ћемо урадити јесте то да ћемо повећати плате. И ове године ће бити повећање, у 2019. години се планира повећање плата за припаднике МУП-а за те критеријуме, за оне чија је плата вреднована као нижа на одређеном радном месту у односу на ону коју сада прима. Њима се плата неће смањивати, већ ће њихов степен увећања у наредним годинама бити мањи у односу на оне чија је плата вреднована као виша а тренутно примају нижу плату. Дакле, они ће имати мањи проценат увећања плата све док се те плате не изједначе. Једног тренутка када те плате буду изједначене, њихов напредак ће бити једнак. Дакле, никоме неће бити умањена плата, али ће неким плата расти

спорије јер данас примају неупоредиво већу плату од људи који раде исти посао на сличним радним местима.

Што се тиче Предлога закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, ту је неколико измена. Свакако да смо оценили да су ефекти закона који је донет и који смо и ми у овој народној скупштини мењали добри и да је он утицао на смањење броја погинулих на путевима у Србији значајно.

Оно што сада мењамо, пре свега се ради... Пошто смо донели Правилник о техничким прегледима возила, који је почео да се примењује у јулу 2018. године, то је обезбедило један висок стандард у техничким прегледима возила, јер не желимо да се догађа да се та возила прегледају само про форме а да се суштински не уради технички преглед и онда, када се догоди саобраћајна незгода, онда сви питају – а зашто тај преглед није урађен како треба? Данас постоји видео-надзор, постоје различите процедуре, механизми контроле и врло је тешко на такав начин изврнути руглу примену овог закона и правилника.

Што се нас тиче, имали смо у закону из 2010. године норму која је предвиђала обавезу шестомесечног техничког прегледа за возила старија од 15 година, што би значило да та возила имају обавезу техничког прегледа два пута годишње. Та мера никада није заживела, али нисмо желели да оставимо недоумицу код грађана да би се применом било каквог правилника то могло догодити. Ми вам предлагемо, баш зато што смо сматрали да је то неправедно оштра мера, предлагемо Народној скупштини да је укине и да се сва возила упућују на технички преглед једном годишње, како се примењивало и до овог тренутка.

Што се тиче других новина, имамо и питање првог техничког прегледа за новопроизведена возила. Овим предлогом закона се одлаже обавеза првог редовног техничког прегледа за новопроизведена возила, први пут регистрована у Републици Србији, најкасније до истека рока од две године од датума прве регистрације у нашој земљи. Дакле, омогућујемо власницима потпуно нових возила да немају одмах онај први обавезни технички преглед, већ се обавезује произвођач и увозник возила да достави неопходну техничку документацију, јер се ради о возилу које је потпуно ново, које је изашло из фабрике, да се достави све оно што треба да ураде произвођач и увозник, као и санкције и за произвођача и за увозника уколико поступе супротно прописаним обавезама, те фактички не излажемо те људе новом трошку. С друге стране, они су дужни да прибаве документацију којом гарантују да су сва техничка својства возила довољно добра за пролазак техничког прегледа.

На крају, законска решења везана за пооштравање казнене политике која се односи на прекршај прекорачења брзине ван насеља, јер смо

вођењем детаљне евиденције прекршаја који се изврше на путевима у Србији утврдили да се то прекршајно дело прекорачења брзине ван насеља чини све чешће, те смо предложили спуштање прага толеранције уз остављање истог нивоа казни. Дакле, новчане казне су остале исте, али смо прибегли умањењу могућности повећања брзине. Дакле, негде где је било 20 километара преко ограничења, сад је само 10. Дали смо оштрије норме које морају да се поштују, при чему смо сматрали да су казнене мере, дакле да су финансијске казне потпуно адекватне, те није било потребе да се оне повећавају.

Што се тиче Предлога закона о изменама и допунама Закона о приватном обезбеђењу и Закона о детективској делатности, они се усаглашавају, између осталог, и са Законом о општем управном поступку и инспекцијском надзору, али се, такође, унапређују постојећа законска решења. Постоје неки уочени недостаци о којима смо и причали у овој народној скупштини. И, наравно, повећавамо ефикасност примене овог закона. Такође, овим законом ће се, односно изменама, у знатној мери допринети јасном дефинисању права, обавеза и дужности субјеката у овом сектору безбедности, рационализовати одређене процедуре и увести новине тамо где се показало то као целисходно, као и уредити рад самих полицијских службеника на спровођењу ових закона.

Први пут се уводе појмови безбедносне провере и безбедносне сметње за потребе баш тих закона, чиме ће се напустити супсидијарна примена неких других закона у којима се ова материја досада регулисала, чиме се повећавају и правна сигурност и предвидивост за све субјекте који потпадају под ова два закона.

Када говоримо о приватном обезбеђењу, имамо и две нове лиценце, лиценцу за самозаштитну делатност и лиценцу за вршење послова обезбеђења транспорта и преноса новца и вредносних пошиљки у обављању самозаштитне делатности, чиме се прави јасна дистинкција између правних лица или предузетника који имају организовану унутрашњу службу обезбеђења у односу на субјекте који могу да пружају услугу другима на тржишту. Такође, извршено је разграничење лиценци за вршење послова физичко-техничке заштите са или без ватреног оружја, што је битна чињеница приликом утврђивања услова за издавање ових лиценци. Нова ствар је и нова лиценца за обављање послова редарске службе, зато што смо желели да они који врше одржавање реда на школским манифестацијама и одређеним спортским приредбама то могу радити само када су редари и тада се на овај начин може обезбедити мирно одржавање скупова.

Што се тиче физичких лица, нови услов за издавање лиценца, како за службенике приватног обезбеђења тако и за детективе, јесте пријављено

пребивалиште на територији Републике Србије. Поред тога, службеници приватног обезбеђења који посао обављају са оружјем мораће да доказују да су здравствено способни за држање и ношење оружја.

Предложеним изменама и допунама закона значајно ће бити унапређен и надзор над спровођењем њихових одредби, биће конкретизоване улоге одређених органа и тела који ће се убудуће заједно са МУП-ом старати о адекватној примени ових закона.

Што се тиче закона о детективској делатности, поред већ поменутих измена и допуна имамо и обим података које су детективи у обављању послова овлашћени да прикупљају и проширен је са три нова овлашћења и биће им омогућено да прикупљају и податке о кандидатима за запошљавање само уз њихов писани пристанак, о кривичним делима која се гоне по приватној тужби и о учиниоцима ових кривичних дела, као и о повредама радних обавеза или радне дисциплине.

Значајно за увођење већег реда у овом делу безбедносног сектора и ефикаснији рад полиције јесте јасно прописивање услова под којима се правним лицима, предузетницима, односно детективима лиценца може и одузети. Закон о детективској делатности у овом делу је остао недоречен у садашњем закону и недовољно јасно је уређен, што ћемо, сматрамо, превазићи изменама и допунама.

Предвиђамо и растерећење неких административних процедура. Укида се обавеза за правна лица и предузетнике да полицији подноси извештаје о употреби средстава принуде. Сада ће се то радити само у случају захтева надлежног државног органа, дакле, уколико постоји повреда тих права или кршење закона.

Једна новина је и напуштање концепта обавезног приправничког стажа за детектива како би био у могућности да носи легитимацију, јер је уочено да је највећи број детектива, односно оних који раде у овим агенцијама, претходно радио у службама које су попут полиције, војске или у другим службама које имају у потпуности испуњене услове, те смо сматрали да је приправнички стаж неправедно отежавање њихових могућности рада и није се показао као целисходан у претходном периоду, те предвиђамо његово укидање.

Што се тиче Предлога закона о изменама и допунама Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, желели смо да се безбедност на овим манифестацијама подигне додатно на виши ниво и да се све могуће последице неког негативног понашања сведу на минимум.

Ми смо као МУП пратили стање јавног реда на спортским приредбама континуирано и фактички не само начин примене правних аката, односно правних прописа који регулишу област одржавања

спортских приредби у циљу усаглашавања примене и адекватног одговора већ и превентивно деловање и све оно што може да унапреди рад полиције и редарске службе које имају законске надлежности у одржавању јавног реда и мира и очувања безбедности. Због недоречености овог закона досада починиоци кривичних дела и прекршајних дела су пролазили са неадекватним казнама јер су им казне биле изрицане по другим законима, што не иде у прилог борби против хулиганизма.

Што се тиче полиције, могу да вам кажем да је за одржавање једног скупа попут дербија високог ризика потребно од 2.500 до 3.000 полицајаца када све узмете у обзир, све службе које се ангажују у целокупном периоду пре, за време и након одржавања меча, па можете да схватите колики је то и трошак за државу и колика је то употреба припадника полиције. Сматрамо да би генералном превенцијом која би се остварила казним одредбама овог закона могао да се умањи и тај број ангажованих полицајаца и да једним превентивним радом и упозоравањем свих који би могли да буду починиоци прекршајних кривичних дела утичемо и на умањење броја ових дела.

Предлог је рађен паралелно са изменама и допунама Закона о приватном обезбеђењу, тако да је препозната уска повезаност примене нових одредаба када је у питању област организовања спортских манифестација и, наравно, надлежности, одговорности редарских служби, које су често на нашим фудбалским утакмицама и другим спортским манифестацијама биле малтене, могу да кажем, протоколарног типа, а не суштинског типа. Дакле, редарска служба мора да ради свој посао и морају и клуб и организатор да преузму свој део одговорности у организовању било какве манифестације. Наравно, МУП је ту да заштити закон и јавни ред и мир.

Што се тиче Предлога закона о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције, ово је закон који је дуго остао на нивоима старих закона који су донети 1995. године, односно 2004. године, и оно што је добро за грађане Србије јесте да ће овај закон допринети већој безбедности грађана приликом манипулације, складиштења и употребе оружја, направа и муниције.

Један од разлога за доношење овог закона јесте то што је то један од услова приступања Републике Србије Конвенцији о узајамном признавању жигова за ручно, ватрено оружје од 1969. године и повратак Републике Србије у Сталну међународну комисију за испитивање ручног, ватреног оружја ЦИП јер, иако је Република Србија у формалном смислу била правни следбеник СРЈ, она је 1992. године престала да буде чланица ЦИП-а. Шта је то у ствари учинило? Учинило је да се све оружје које је чак и од наших домаћих произвођача и оружје које се увози у нашу земљу

жигоше и контролише у иностраним институтима и да домаћи произвођачи и увозници плаћају новац некоме ван наше земље да се врши таква врста контроле. Наши жигови из Завода за испитивање оружја, муниције из Крагујевца се од 1992. године не признају.

Србија је покушала, неуспешно, 2002. године и 2006. године да поново постане чланица ЦИП-а. Није то успела због мањкавости и правног оквира и других ствари и, фактички, отада је ово први покушај да доношењем ових закона и одређених измена ми поново вратимо у Србију ЦИП и да постанемо уз наше државне субјекте они који могу да жигошу оружје и друге делове оружја и муниције. Тиме би се, наравно, остварила уштеда произвођачима оружја и муниције у нашој земљи.

Такође веома важна чињеница за нас је то да би се овим обезбедила перспектива Заводу за испитивање оружја и муниције у Крагујевцу, који је основан 1969. године и који поседује капацитете за вршење послова испитивања и контроле оружја и муниције, али данас је због свега што сам навео, фактички, неупотребљен. У складу са овим законом Завод би само променио свој организациони облик и постао агенција за испитивање, жигосање и обележавање оружја, направа и муниције, над чијим радом би надзор вршио МУП, а ми бисмо, фактички, са тим постојећим капацитетима услуге могли да вршимо не само произвођачима оружја и муниције у нашој земљи, већ и свима другима у региону и непосредно у нашој близини, дакле и свима осталима, наравно, који немају своју националну институцију а имају производњу оружја или муниције који би могли бити жигосани. Дакле, стварамо један финансијски бенефит за нашу земљу, смањујемо трошкове и, да кажем, финансијске токове извлачења девиза из наше земље плаћањем према иностраним институцијама које су досада вршиле жигосање и чинимо једну добру ствар за безбедније коришћење оружја и муниције, дакле за сигурност свих грађана који га поседују или користе.

То је укратко оно што је Министарство припремило у предлозима закона који се налазе пред вама, и ја, наравно, још једном користим прилику да се захвалим и народним посланицима који су учествовали у давању конкретних и корисних предлога. Наравно, и свима онима који су и кроз амандмане који ће када дођемо на расправу у појединостима утицати да ови предлози закона буду бољи, а вас, наравно, позивам да дате подршку да бисмо и наш правни оквир учинили бољим и наравно, безбедност грађана Србије већом. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем потпредседнику Владе и министру унутрашњих послова.

Поштовани народни посланици, пре него што наставимо са радом, дозволите ми да у ваше и своје име поздравим председника Одбора за

спољне послове Велике народне скупштине Турске, господина Волкана Бозгира, са супругом и члановима делегације, који тренутно прате део данашње седнице са галерије велике сале.

Настављамо са радом.

Реч има представник предлагача Сандра Кулезић, изборни члан Државног већа тужилаца.

Изволите.

САНДРА КУЛЕЗИЋ: Уважени председавајући, поштовани народни посланици, пред Народном скупштином су данас две одлуке Државног већа тужилаца, односно два предлога за избор заменика јавних тужилаца који се први пут бирају на функцију. Предлог од 10. октобра 2018. године садржи 37 кандидата који се бирају у 21 основном јавном тужилаштву у Републици Србији. Овом одлуком Државног већа тужилаца о предлогу предложени су следећи кандидати:

За заменика јавног тужиоца у Првом основном јавном тужилаштву у Београду предложени су: Гаврић Александар, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Панчеву, Грујичић Маја, тужилачки помоћник у Првом основном јавном тужилаштву у Београду, Ђулибрк Вања, корисник почетне обуке Правосудне академије.

За заменика јавног тужиоца у Другом основном јавном тужилаштву у Београду предложена је Стојиљковић Ивана, тужилачки помоћник у Другом основном јавном тужилаштву у Београду.

За заменика јавног тужиоца у Трећем основном јавном тужилаштву у Београду предложени су: Ђурић Катарина, тужилачки помоћник у Тужилаштву за организовани криминал, Милекић Ивана, тужилачки помоћник у Трећем основном јавном тужилаштву у Београду, и Петрић Никола, виши инспектор БИА.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Обреновцу предложена је Станковић Марија, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Обреновцу.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Панчеву предложена је Црвени Бубњевић Славица, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Панчеву.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Мионици предложена је Симић Александра, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Мионици.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Великој Плани предложена је Арсић Невена, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Великој Плани.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Новом Саду предложени су: Дивијак Тијана, тужилачки помоћник у

Вишем јавном тужилаштву у Новом Саду, Јакшић Дејан, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Новом Саду, Мاستиловић Драган, корисник почетне обуке Правосудне академије, Ристовски Злата, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Новом Саду, и Скакавац Сања, корисник почетне обуке Правосудне академије.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Сремској Митровици предложен је Мишковић Марко, полицијски инспектор Одељења за привредни криминал у Полицијској управи Сремска Митровица.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Старој Пазови предложена је Молнар Александра, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Сремској Митровици.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Руми предложен је Марковић Марко, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Руми.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Крагујевцу предложена је Стриковић Гордана, тужилачки помоћник у Апелационом јавном тужилаштву у Крагујевцу.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Крушевцу предложени су Аврамовић Саша, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Крушевцу, и Карић Микица, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Крушевцу.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Краљеву предложени су Војниловић Веселиновић Бојана, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Краљеву, и Воштинић Мирко, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Краљеву.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Чачку предложени су: Вукосављевић Горан, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Крагујевцу, Јовићевић Сања, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Чачку, и Милутиновић Добривоје, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Чачку.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Ужицу предложени су Бошковић Владимир, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Ужицу, и Токмановић Николић Снежана, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Ужицу.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Пожаревцу предложен је Стјеповић Марко, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Пожаревцу.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Нишу предложени су: Јововић Милица, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Нишу, др Миладиновић Паповић Јелена, тужилачки

помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Нишу, и Цветковић Марија, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Нишу

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Врању предложен је Младеновић Иван, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Владичином Хану.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Лесковцу предложени су Милошевић Соња, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Лесковцу, и Тодоровић Снежана, тужилачки помоћник у Вишем јавном тужилаштву у Краљеву.

За заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Неготину предложена је Дебељак Марина, тужилачки помоћник у Основном јавном тужилаштву у Неготину.

Од 37 предложених кандидата за први избор за заменика јавног тужиоца, у складу са одредбама Закона и Пословника о раду Државно већа тужилаца и Правилника у вези са организовањем испита за проверу стручности и оспособљености кандидата који се први пут бирају, Државно веће је предложило кандидате који су као оцену стручности и оспособљености, било да је реч о испиту или о оцени са Правосудне академије, добили оцену пет, осим једног кандидата, односно кандидаткиње која је предложена за избор у Основно јавно тужилаштво у Лесковцу, која је на испиту стручности и оспособљености остварила оцену четири, због тога што су преостали кандидати за заменика јавног тужиоца у том тужилаштву, који су имали оцену пет, изабрани у друга тужилаштва.

Будући да ви о свим овим кандидатима имате опширне радне биографије у образложењу ове одлуке, ја се не бих детаљније задржавала на свакој појединачној биографији. Само ћу вам укратко рећи нешто што је карактеристично за овај конкурс, односно овај предлог и за све кандидате који су овде предложени.

Пре свега да истакнем да се и даље веома велики број одличних кандидата јавља на конкурсе за заменика јавног тужиоца. То је с једне стране добро, јер је знак да имамо још увек доброг кадра у тужилаштвима, судовима, као и другим органима, као што су Полиција и БИА, који су такође конкурисали за места заменика јавног тужиоца, који ће бити нека будућност Јавног тужилаштва и на којима ће овај посао даље остати.

На овом конкурс у је на једно место конкурисало, у просеку, у Србији пет кандидата са највишим оценама. Када је реч о Београду, на једно место је конкурисало 12 кандидата са највишим оценама стручности и оспособљености. Јасно је да је Државно веће и овај пут имало озбиљан и тежак задатак да између толико добрих кандидата изабере оне за које сматра да ће у овом тренутку на најбољи и најефикаснији начин вршити ову одговорну дужност, односно функцију заменика јавног тужиоца.

Будући да смо законом и осталим подзаконским актима опредељени, односно одређени да искључиво као мерило приликом избора узимамо стручност и оспособљеност кандидата која се изражава оценом на испиту, односно на Правосудној академији, осим те оцене, којом смо се првенствено руководили, Државно веће тужилаца је у овом избору, када је реч о избору између кандидата са максималном оценом, нарочито водило рачуна о томе да предложени кандидати треба да потичу из свих заступљених група кандидата, полазећи од уверења да различитост професионалних искустава у области кривичног права доприноси унапређењу и повећању квалитета рада јавног тужилаштва. Тако је на овом конкурс од 37 кандидата предложено 32 тужилачких помоћника, три корисника почетне обуке Правосудне академије и два кандидата ван правосуђа.

Такође, приликом одлучивања о предлогу кандидата са максималним оценама, Државно веће је посебну пажњу посветило годинама радног искуства ових кандидата у области кривичног права, као и врсти посла коју су ови кандидати обављали. Од једнаког значаја су били и критеријуми који се тичу додатног образовања кандидата након завршених основних студија, као и други подаци из биографије који су указивали на широка професионална опредељења и интересовања ових кандидата, како из области кривичног права тако и из области других грана права, као и њихова спремност за обављање јавнотужилачке функције.

Оно што бих додала јесте и то да су сви предложени кандидати у својим колективима где раде, од којих смо добили мишљења, оцењени оценом „нарочито се истиче“ последњих неколико година уназад. Наравно, оно што такође желим да истакнем јесте да су сви предложени кандидати на Одбору за правосуђе приликом одлучивања једногласно прихваћени као кандидати за избор за заменике јавног тужиоца.

Када је реч о другој одлуци, од 22.10.2018. године, односно о Предлогу за избор заменика јавног тужиоца за ратне злочине, предложен је Василије Сератлић, судија Првог основног суда у Београду.

У овом случају реч је о кандидату који је такође, будући да не потиче из реда јавних тужилаца, полагао испит стручности и оспособљености, а такође је реч о кандидату који је дужи низ година провео као судијски сарадник у Вишем суду у Београду и то у Одељењу за организовани криминал и ратне злочине. Због тога је Државно веће тужилаца сматрало да посебна, односно специфична оспособљеност овог кандидата, односно вештине које омогућавају ефикасну примену специфичних знања из области ратних злочина, а за које сматрамо да их је стекао у свом дугогодишњем раду као сарадник у овом тужилаштву, дакле

то је определило Државно веће тужилаца да међу предложеним кандидатима управо овог кандидата предложи за први избор за заменика јавног тужиоца за ратне злочине.

На крају, све вас позивам да у дану за гласање гласате за све предложене кандидате Државног већа тужилаца, јер сматрамо да ће ови кандидати оправдати наше и ваше поверење. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има Бранислава Горавица, изборни члан Високог савета судства из реда судија.

Изволите.

БРАНИСЛАВА ГОРАВИЦА: Поштовани народни посланици, поштовани чланови радног председништва, пред нама се налазе два предлога одлука о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију. Ја нећу детаљно читати ни имена кандидата, нити њихове биографије, остварене резултате на испиту који су полагали и слично, јер су сви разлози због којих су ови кандидати предложени за избор детаљно и образложени у предлогу одлука које су вам достављене. Само ћу навести да се ради о два предлога. Први предлог је са седнице Високог савета судства од 1. октобра 2018. године, а други предлог је са седнице Високог савета судства од 19. октобра 2018. године. Оба предлога садрже имена и биографије 24 кандидата.

Овај предлог је само један део великог огласа по коме се попуњавају упражњена судијска места у основним судовима Републике Србије. Ради се о огласу који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 14/18, од 23. фебруара 2018. године, за бројне судове у Републици Србији, али овога пута говоримо само о кандидатима за основне судове.

По овом конкурс за основне судове пријавило се 1.034 кандидата, а од тога је 719 кандидата и приступило полагању испита. Наравно, постоје и кандидати који су били ослобођени обавезе полагања испита, превасходно они који су завршили Правосудну академију.

Наравно, Високи савет судства се приликом предлагања кандидата превасходно руководио одредбама Закона о судијама и меродавних правилника који предвиђају који су услови за избор и свим осталим додатним критеријумима који су идентични као и који су дати у образложењу Државног већа тужилаштва. Дакле, на сличан начин је радио и Високи савет судства.

Сви предлози су од стране Одбора за правосуђе Народне скупштине Републике Србије подржани, па вас ја такође позивам да, након дискусије о кандидатима, и ви подржите ове предлоге и да изаберемо за почетак овај број судија, а ми ћемо вам у наредном периоду, по овом истом огласу, доставити предлоге и за судије судова који нису сада обухваћени. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: (Верољуб Арсић): Захваљујем.

Реч има народни посланик Петар Петровић као председник Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу.

Затражите реч електронски, колега Петровићу.

Покушајте да промените електронску јединицу. Сачекаћемо мало да службе помогну.

Док не обезбеде привремену картицу за господина Петровића, реч има народни посланик Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Даме и господо народни посланици, малопре су представници, одавно већ, представници предлагача овде говорили скоро сат и по времена представљајући предлоге о којима ми треба да расправљамо и гласамо. Нећу говорити о квалитету расправа, али свакако немамо ништа против и не смета нам. Напротив, ту сте да бисте разговарали са народним посланицима, али проблем је то што народни посланици немају могућност ни део тог времена да би са вама остварили комуникацију.

И ово што се дешава са дневним редовима из седнице у седницу, стање је све горе и горе, и дефинитивно владајућа већина се понаша онако по систему „може нам се“ и уопште их не занимају ни Пословник, ни парламентарна демократија ни парламентарна искуства. Ништа их не занима. Они су данас предвидели за ову седницу 25 тачака дневног реда, објединили их у једну тачку. Ту има заиста тачака које немају везе једна са другом, има истина и неких које би можда и могле по Пословнику да се обједине, али 25 свакако не, и чак ни оне које су могле да се евентуално по Пословнику обједине, није требало то да се уради управо због значаја предлога закона о којима се на овој седници расправља. Ево, и министри су причали колико је значајно, какве новине нам уводе итд., али нажалост, тешко да ће моћи нешто од тога да се каже да би пре свега грађани Републике Србије чули о чему се у Народној скупштини расправља.

Систем обједињавања тачака дневног реда је потпуно супротан Пословнику, али он у суштини значи гушење деловања парламентарних опозиционих странака у Парламенту и ту више, ја мислим, да не постоји нико коме то није потпуно јасно.

Онда се деси, јутрос сам у једној емисији чула једног народног посланика из власти, име му нећу помињати, који каже како опозиција, истина, мислио је на овај део опозиције који код усвајања дневног реда потроши много времена, да опозиција прави хаос и својим предлозима дневног реда, иако је то заиста апсолутно њихово право, ма шта мислили ми о њима и о тим предлозима, који су углавном више онако формални да се остави утисак у јавности, него што суштински нешто значе, и каже

посланик који гласа за све Владине предлоге веома често у тој, како је рекао, папазјанији не зна ни шта пише у предлозима закона, не зна ни шта су амандмани. Каже – ја на крају не знам ни за шта гласам, него морам касније да узмем па да листам те предлоге закона, а у међувремену законе. Дакле, тако нешто ја не знам да ли је забележено.

Шта имамо интересантно на овој данашњој седници? Рецимо, један од предлога закона је закон о измени Закона о уређењу судова и, госпођо Кубуровић, ви сте у образложењу написали да се овде ради само о једном члану, помера се рок, и рекли сте да ће услови за испуњење овог члана који мењате бити испуњени када се усвоје амандмани на Устав Републике Србије. То је просто невероватно. То се дешавало једанпут, негде 2003. године, ја мислим када је Гашо Кнежевић као министар просвете у Народној скупштини рекао да доноси закон на основу неког закона који још није усвојен и који још није у процедури, али за који он зна да ће бити предложен као закон. Е, ово личи на то. Како ви знате да ће вам ти амандмани бити усвојени? Како знате да ће бити усвојени баш у том тексту који вам је Венецијанска комисија задала? Како знате да ће уопште бити услова да се о тим уставним амандманима расправља и гласа?

Или, рецимо, закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, господине Стефановићу, усклађујете, између осталог, са законом о приватном обезбеђењу, а закон о приватном обезбеђењу је данас на дневном реду истовремено са овим законом. Шта ово значи? Ово значи, заправо, да је вама Скупштина сервис Владе Републике Србије и да је, нажалост, скупштинска већина ту улогу прихватила, што је скандал над скандалима. Значи, и када би био усвојен тај закон о приватном обезбеђењу, ви не можете доносити, усклађивати закон о спречавању насиља са одредбама тог закона зато што он неће бити објављен у „Службеном гласнику“ моментом усвајања овде.

Много вам се нешто жури док нам представљате овде ове углавном преведене и лоше преведене и суштински лоше предлоге закона и надам се да ћемо о сваком и даље још понешто успети да кажемо или бар о оним најважнијим, али, министре Стефановићу, ви сте говорили овде и о изменама Закона о полицији. Много је, верујте, мање важно да ли ће се полицајац звати полицајац или полицијски службеник. Ми не мислимо да је требало да буду посебни платни разреди за полицију. Свакако мислимо да полицији треба обезбедити услове и много боље од оних које сада имају, да им треба обезбедити веће плате, јер ти људи заиста раде изузетно значајан посао.

Ево, и данас је објављено да сте имали неко значајније хапшење. Шта беше у питању? Прање новца ја мислим. Онда често информишете јавност да хапсите људе или групе људи због дистрибуције дроге и све то

јесте у реду и све то јесте у вашој надлежности, али, министре Стефановићу, ми очекујемо данас од вас одговоре на нека конкретна питања. Ви се заклињете, и ви и председник државе и председник Владе и сви министри заклињете се у борбу против корупције, у нулту толеранцију на корупцију и криминал, на нешто што не постоји нигде на земаљској кугли, али не реагујете на оно што народни посланици кажу у Парламенту. Не реагујете на афере које, заправо, дрмају Владу Републике Србије.

Докле год ви не будете дали одговоре на та питања, а рећи ћу вам у међувремену и која су то питања где очекујем одговор од министра полиције, ви имате проблем у Влади. Знате, ако постоји сумња о афери једног, двојице, троје министара, и ако ви на то не реагујете, онда то само може да значи да је то што постоји у јавности тачно. И онда, како можете седети у таквој влади? А ако пак немате информације и не радите, онда опет не можете седети у тој влади.

Озбиљни проблеми постоје, пре свега, корупционашки, у функционисању појединих министарстава, појединих министара.

(Председавајући: Колегинице, то нема никакве везе...)

... Врло има везе, господине Арсићу.

(Председавајући: Нема, апсолутно нема.)

Господине Арсићу, говорим о полицији. Обраћам се министру полиције. Говорим о измени Закона о полицији. Говорим о полицијским службеницима којима данас утврђујемо или ћемо утврдити платне разреде и хоћу да видим шта они за те платне разреде раде. Не разумем шта је ваш проблем. Ако мислите да нам забраните да говоримо, ионако сте ставили 25 тачака да можемо да говоримо свега 40 и колико минута ми из СРС-а, онда кажите – радикали, нема приче. Али не можете, знате да то не можете и ја вас молим...

(Председавајући: Знате и ви да морате да се држите теме дневног реда.)

Врло, врло, ево, говорим у односу на члан 1. Предлога о изменама и допунама Закона о полицији.

Господине Стефановићу, да ли ви имате информације за Народну скупштину, а везано за јуче откривену аферу потпредседника владе Расима Љајића? Врло просто је наше питање – да ли сте утврдили о чему се ради? Да ли та афера постоји? Да ли је то тачно? Да ли сте предузели одређене мере? Ако је тачно, да ли ћете хапсити, да ли сте хапсили евентуално? Да ли имате доказе о томе што је овде изнето везано за Расима Љајића и његово учешће у том нарко-картелу?

Дакле, морате да одговорите на то питање. Морате да одговорите на питање, рецимо, шта се десило, и да поднесете кривичне пријаве, и да нас обавестите да ли сте их поднели или нисте.

Морате да одговорите на питање, ми смо још те 2011. године када је формирана „Тесла банка“, која је наводно требало да финансира повратнике Србе на територију Републике Српске Крајине, они су то тада звали Хрватске, дакле ми смо тада говорили шта се крије иза тога. Рекли смо тада да ће само да се државне паре убаце у ту банку у Загребу и да ће те паре лепо да покраду тадашњи властодршци.

Питање за вас, министре, јесте – да ли се нешто предузима у оквиру вашег министарства да видимо шта је са шест милиона евра? Обелодањено је, ево, Мартина Далић, некадашњи министар у хрватској влади је објавила да су тих шест милиона евра украли Борис Тадић и Бојан Пајтић. А ми се сећамо да су у ту банку тада, Банку „Тесла“, уложена средства из Републичког развојног фонда Републике Србије и из Развојног фонда АП Војводина, на равне части, па су онда још давали неки тајкуни у Хрватској итд., који су, кажу, веровали Пајтићу и Тадићу.

Ми смо у овом неком претходном периоду отварали још неке афере и заиста морате, а односе се на поједине чланове Владе, и чекамо одговоре, министре Стефановићу. Колико је пара потрошено за ову најсавременију опрему у Клиничком центру, конкретно Клиничко-болничком центру у Нишу?

(Председавајући: Колегинице Радета, ја сам био заиста толерантан. Ево, 12, 13. минут.)

Тринаести минут. Имам 20 минута.

(Председавајући: Поставите министру писана питања. Имате на то право. А сада вас молим да коначно почнете да говорите о законима који су на дневном реду.)

Хвала, господине Арсићу, на томе да могу министра да питам у писаном облику. Ја желим да јавност чује да ли је Министарство, да ли су ови полицајци којима утврђујемо платне разреде... Ми смо предложили да добију још више пара, да им буду и веће плате, али хоћемо да знамо шта се урадило по питању намештеног тендера, који је наместио Златибор Лончар. Дакле, не питамо ми само колико је то пара.

(Председавајући: Ви то као народни посланик унапред знате да је намештено нешто?)

Не, него питам министра. Ми имамо сазнања да јесте, а питам министра, пошто смо то питали овде пре три, четири, пет месеци, да ли је ова полиција нешто радила. Заслужују ли ове плате ако нису радили ништа на ову тему? Ако су радили, јавност мора да зна шта су урадили. Јавност мора да зна зашто то моравски коридор, који води Зорана Михајловић, уместо 500.000 евра, колико кошта код Азербејџана и Кине, код њихових градитеља, ми плаћамо 800.000 евра код америчког „Бехтела“.

(Председавајући: Мислите милиона?)

Милиона. Ево, видиш да знаш о чему причам.

Као што нисмо добили одговор како се десило да министар Шарчевић 1,6 милион евра потроши на електронске дневнике. Како је та фирма „Тесла“, са којом он приватно сарађује, добила тај посао, а многи су, односно били су други понуђачи који би то урадили за три пута мање новца? Озбиљне теме, господине Арсићу, озбиљне теме и морамо добити одговоре.

Имам још само, ево, једног министра, па ћу онда да причам још мало о полицији, јер све ово је о полицији. Дакле, имамо питање – шта је са 143 милиона евра које је Вања Удовичић пребацио некој фантомској фирми, а ради се о средствима намењеним за Олимпијску универзијаду?

Зашто желимо да добијемо одговоре на сва ова питања? Ако је ових пет министара и потпредседник Владе шести, Расим Љајић, ако су заиста урадили ово што се зна да јесу, али ево, ви кажете како ви знате, ми тражимо да нам каже министар лично. Имао је времена. Требало је да зна да долази у Народну скупштину. Надам се да је чуо све ово што смо ми у неком међувремену говорили.

Ако не можете данас, господине Стефановићу, да одговорите, ми ћемо имати стрпљења. Сутра се, кажу, не ради, па у петак кад се буде радило, да нас информишете о свему овоме. Јер, ако је ово тачно, онда каква сте ви Влада, људи моји? Онда сте ви Влада у којој имате четири корумпирана министра и једног корумпираног потпредседника Владе. Где је онда ваше заклињање? Шта значи заправо онда ваше заклињање у борбу против корупције и криминала?

Рекох већ, лепо је то што ви хапсите све оне који су се огрешили и који се огреше о закон. Радите то и више и интензивније, и ми српски радикали подржавамо полицију. Ми инсистирамо да полицији створите још боље услове, још адекватније услове за рад. Немојте штедети, имате суфицит, кажете. Додуше, ми овде нисмо видели извештај о завршном рачуну, у 18 година свега једанпут, тако да ми вама то не верујемо, знате, док не видимо како сте потрошили буџет. То се само може видети кроз завршни рачун. Ми вама ништа не верујемо. Али, пошто ви кажете да имате суфицита, да имате пара које отприлике не знате где ћете да потрошите, платите лепо како бог заповеда и полицију, и војску, и просвету и здравствене раднике и државну управу и запослене у локалној самоуправи.

Зашто ти људи који су директни корисници буџета или индиректни корисници буџета треба да увек буду на некој маргини зато што неко нема храбрости да каже грађанима Србије – да, нама полиција треба и полиција треба да има велику плату? Нама лекари требају овде у Србији, а не у Немачкој, и они треба да имају велику плату. У чему је проблем?

Инфлација ниска, пара у буџету колико хоћете. Што штедите? Шта ћете? У сламарици да их држите? Нисте добри домаћини ако имате толико пара а оволико људи је запослено под врло тешким условима.

Да не говоримо о социјалним случајевима. Да не говоримо о запосленима који раде само за минималац. Да не говоримо то, госпођо Кубуровић, то ћу вероватно следећи дан, ви сте, рецимо, у закону о бесплатном пружању правне помоћи предвидели бесплатну правну помоћ само за социјалне случајеве. Бесплатну правну помоћ у Србији треба да добију сви запослени који примају само минималац месечно, треба да добију сви пензионери чија је пензија испод републичког просека пензије.

Људи, немојте само да преписујете из Европске уније. Лако је њима. Њихови социјални случајеви имају, добијају месечно, не исплати им се да раде, више него што овде троје добије и заради за месец дана на име плата. Не можете само да преписујете. Живимо у Србији, ускладите предлоге закона са реалним стањем у држави Србији.

Заиста, радите, слушајте мало народне посланике. То што нам збијете у договору са скупштинском већином 25 тачака у једну тачку дневног реда па очекујете да нећемо моћи све да вам кажемо иде мало теже. Мало је времена, али ипак успевамо и надам се да ћете и сада одвојити и ви одређено време да одговорите на питања.

Завршавам, господине Арсићу.

Молим вас, господине Стефановићу, немојте да нам причате паушално. Ако сад немате податке, чекамо вас у петак. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Небојша Стефановић.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Када представници предлагача, Владе у овом случају, долазе у Народну скупштину, наравно, ми немамо било шта више од претпоставке, односно *bona fides*, добре воље, доброг уверења да ће закони бити усвојени. Влада их је, на крају крајева, и послала Народној скупштини у циљу да закони буду усвојени. У каквом облику, наравно, утврдиће Народна скупштина, односно прво да ли ће они бити усвојени или не, али и да ли ће бити измењени амандманима народних посланика, и на то ми као чланови Владе немамо никакав утицај, нити можемо да утичемо да ли ће они бити на дневном реду, када ће они бити на дневном реду и када ће и да ли бити усвојени.

Што се тиче тога, ми смо ове законе и предложили очекујући да, наравно, ако и уколико буду усвојени, одређене законске норме буду усаглашене са другима да не бисмо поново морали да долазимо пред Народну скупштину са техничким усаглашавањем другог закона с оним који је Народна скупштина већ усвојила.

Што се тиче Министарства унутрашњих послова, наш циљ је, наравно, и ми на томе интензивно радимо, да повећамо статус, стандард, животне услове и положај полицајаца и свих других који раде у МУП-у и ватрогасаца, пошто њих врло често забораве, а данас говоримо о важним законима из ове области, ватрогасаца, који су један од важних делова система заштите наше земље, али и оних људи који не раде у униформи и припадају секторима за људске ресурсе, финансије, сектору унутрашње контроле, сектору за ИТ, за међународну сарадњу, дакле људима који својим радом доприносе да рад МУП-а буде добар.

Ми већ трећу годину заредом повећавамо плате полицијских службеника. Дакле, ми их повећавамо јер желимо да полицајци имају добре плате. Они у Србији имају... Наравно да увек можемо да кажемо да желимо боље. Ја желим да имају плате највеће у целој земљи. Као министар унутрашњих послова желим тим људима све најбоље. Мој посао је да желим за њих увек више и ја за њих и радим више. У односу на њихов возни парк какав су имали некада, данас им је возни парк неупоредиво бољи. То треба питати њих. Дакле, не да то ја кажем, него они људи који користе та патролна возила сваког дана.

Ми настављамо са тим. Ми са тим нисмо стали. Као што набављамо нова ватрогасна возила, као што набављамо нову опрему, заштитну опрему, наоружање, све оно што припадници полиције треба да имају и не само што смо то радили у прошлости, већ ћемо то интензивно радити не само у наредној години, већ у овој години ће имати нова возила и, да кажемо, нову опрему и у наредној години. Радићемо на поправци зграда које од 50-их и 60-их година стоје у лошем стању. Изградићемо неколико нових станица полиције, али сачекаћу да то урадимо па ћу онда доћи пред Народну скупштину да се похвалим, да видите да смо оно што смо обећали урадили. То када буде урађено, тад ми верујте да смо завршили посао.

Што се тиче других питања које је госпођа Радета овде изнела, прво, МУП – да бих то у потпуности разјаснио, то госпођа Радета добро зна, али има људи, грађана који то не знају – поступа по захтевима тужилаштва. Од октобра 2013. године у Србији је на снази тужилачка истрага која подразумева да све прикупљене информације, чињенице, обавештења, указивања на могуће кршење закона тужилаштво формулише у захтев за прикупљање потребних обавештења, доставља Министарству унутрашњих послова, које поступа по тим захтевима, прикупља информације и доставља надлежном тужилаштву.

Тужилац је тај који је овлашћен да самостално процењује да ли ће неког оптужити, дакле да ли ће оптужница бити поднета, за које кривично дело, или ће одбацити ту оптужницу. То, наравно, не значи да тужилац то не може да ради самостално. Тужилац не мора користити полицију. Он

може самостално сазвати, позвати било ког осумњиченог, грађанина у било ком својству, прикупити потребна обавештења и на основу потребних обавештења одлучити баш као и у претходном случају. Дакле, често се говорило, не знам, имали смо случај тужилаца који кажу да нису нешто могли да раде, полиција им није одговорила. Извините, позовите сами. Супер! Ја ћу да испитам зашто полиција није урадила, а ви у међувремену позовите осумњиченог или грађанина и прикупите информацију сами. Можете то да урадите, нико вам то не брани, него све оно што је тешко, нека уради неко други, ми не бисмо да прљамо руке. Нека сви ураде свој посао, за то примају плату.

Што се тиче полиције, полиција ради тежак посао, одговоран посао у овој земљи и треба да прима добре плате. Наравно, не могу да кажем да су оне идеалне, јер полиција дели судбину свог народа и не може се десити да полицајац има већу плату од лекара, јер то просто не би било нормално, али треба да има велику плату и треба да има добре услове за рад.

Што се тиче ових афера које сте ви изнели, за неке од афера МУП са надлежним тужилаштвима врши провере. Дакле, ми не можемо говорити о детаљима тих провера зато што су оне, да кажем, информације које су доступне надлежном тужиоцу. Када надлежни тужилац процени да оне могу бити подељене са јавношћу, било да се ради о томе да су оне показане као нетачне и одбачене или постоје елементи за које ће се гонити пред судом, суд на крају одлучује да ли је неко крив или не, ми ћемо тада моћи да обавестимо јавност.

Што се тиче „Тесла банке“, не знам сада да вам кажем, до петка ћу прибавити информацију. Неке провере су вршене везане за наводе да је држава оштећена за износ који се помињао.

Што се тиче неких лица, нека лица смо и ухапсили везано за Универзитетски спортски савез, која се сумњиче за узимања, да кажем, за штету која је нанета Републици Србији у вишемилионском износу.

Што се тиче господина Љајића, морам да кажем да МУП не располаже информацијама да је господин Љајић организатор или део неке организоване криминалне групе. Морам да изнесем лично уверење да заиста у то не бих могао да верујем, али остављам, како бих рекао, за све друге случајеве остављам простор до петка да вам дам прецизнији одговор. Дакле, неке ствари су у току. Неке провере се обављају и имаћемо детаљније информације, а да вам доставим дотада оно што будем могао да вам кажем, наравно, и оно што мени буде доступно. За све остало надлежна тужилаштва ће подићи оптужнице или одбацили те предмете и рећи да ту нема елемената кривичног дела за која се гоне по службеној дужности и тиме ћемо моћи да дефинишемо то мало детаљније. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Кубуровић.

Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Даме и господо народни посланици, драго ми је да сте поменули закон о бесплатној правној помоћи, али морам одмах на почетку да кажем да износите нетачне тврдње да је закон намењен само за она лица која су корисници социјалне помоћи. Да сте мало пажљивије погледали, видели бисте да је изричито речено да чак и лица, без обзира на социјални статус, уколико би ангажовањем адвоката била угрожена, имају право на бесплатну правну помоћ, а поред тога, без обзира на економски статус, примања, постоји листа од 13 тачака ко све још остварује право на бесплатну правну помоћ у складу са овим законом – од деце, за сваки поступак када треба да остваре своја права, до лица која су жртве насиља у породици, тортуре, нечовечног поступања, затим лица која су тражиоци азила, избеглице, тако да није истина да је само намењен за оне који су корисници социјалне правне помоћи.

Када је реч о закон о бесплатној правној помоћи, морам да кажем да сам изузетно поносна што је Влада Републике Србије показала озбиљну намеру да се овај закон коначно донесе, с обзиром на то да је 17 година покушавано или су покушавали да прикажу да желе да донесу закон о бесплатној правној помоћи претходни министри, још од 2001. године, када је формирана прва радна група. Неки чланови радне групе су ишли на студијске обуке у Јужноафричку Републику да виде како то тамо функционише, али никада нису показали праву намеру. Вероватно намере није било, јер овај закон изискује издвајање великих средстава у буџету Републике Србије.

Уколико сте погледали анализу овог закона, можете да видите да је предвиђено да ће на годишњем нивоу близу 1,5 милијарди динара у буџету морати да се издвоји да би грађани имали остварено право на бесплатну правну помоћ. То је сигурно раније могло да се деси. Само ћу вам рећи да је Министарство правде 2012. године, када је СНС дошла на власт, имало трошкове око седам милијарди динара који нису били плаћени годинама уназад. Велики трошкови за накнаде адвоката, преко две милијарде динара, који годинама нису добијали накнаде у временским и разумним роковима, трошкови неисплаћени за вештаке, трошкови за тумаче, да не говорим о другим обавезама. Након тога смо добили обавезу да исплаћујемо накнаде штете изабраним судијама и тужиоцима.

Све то показује да је држава тада очигледно била пред банкротом и није била у могућности да размишља озбиљно о усвајању закона о бесплатној правној помоћи која, још једном истичем, захтева велика средства и у буџету Републике Србије и у буџету локалних самоуправа,

зато што ће се управо накнада плаћати половично, из буџета Републике Србије и из локалне самоуправе која буде ангажовала адвоката.

Верујем да сте могли да се упознате са законом иако је обједињена расправа о великом броју закона. Сви закони које је Министарство правде данас предложило већ неколико месеци се налазе и у Народној скупштини. Јавна расправа је трајала дужи временски период и ниједан закон није донет преко ноћи. Рећи ћу само да је већина закона са предлозима изашла крајем прошле године и јавне расправе су и те како дуго трајале, дајући могућност свима да учествују, па и народним посланицима. Имамо примера да су у току јавне расправе присуствовали и народни посланици, износили своје примедбе. То је такође један од начина да учествујете и побољшате текст закона.

Што се тиче закона о уређењу судова, истина је, овај закон се не појављује први пут пред вама, с обзиром на то да се две године уназад одлажу примена и пренос надлежности са Министарства правде на Високи савет судства. Није реч само о уставним променама. Поред тога морам да вам кажем да постоји Иницијатива за оцену уставности и законитости оваквих одредби које се налазе пред Уставним судом већ неколико година. Мислимо да би била и те како велика штета донети овакву одредбу, а да можда Уставни суд донесе одлуку и каже да су овакве одредбе неуставне.

Није само Министарство правде то које је иницирало одлагање ове примене, с обзиром на то да је и ВКС упутио иницијативу, јер треба да се преиспитају све одредбе које се односе и на надлежност Министарства правде и на Високи савет судства, сматрајући да овакве одредбе како су данас прописане не одговарају стварности и не одговарају потребама и ВСС-а и Министарства правде. Високи савет судства је такође дао позитивно мишљење на овакав предлог закона. Ту је и представник ВСС-а па то може да потврди, сматрајући да у овом моменту не постоје услови за пренос надлежности, не постоје околности да би ВСС у пуном капацитету преузео надлежност коју треба.

Свакако, нисам пророк нити могу да предвидим да ће Устав да буде усвојен, нарочито не у оном облику како је Министарство правде припремило предлог текста, али свакако верујем да ће се пред народним посланицима ускоро наћи иницијатива Владе Републике Србије да расправљате о томе да ли ћете уопште прихватити иницијативу Владе да уђемо у поступак измене Устава Републике Србије управо у делу који се односи на судску власт, на део организације јавног тужилаштва, јер верујем да ћемо се сви сложити да те одредбе треба да мењамо. Да ли ће то бити на начин како је предложило Министарство правде, видећемо током расправе. Ми смо испунили нашу обавезу. Припремили смо текст у складу са мишљењем Венецијанске комисије, а свакако, ви народни

посланици ћете бити ти који ћете дати коначну реч, коначан суд и уредити како тај предлог треба да изгледа, наравно, уколико пре тога уопште прихватите да се уђе у расправу о коначном тексту уставних амандмана.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику народни посланик Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Ја сам прилично задовољна овим што сам чула и од једног и од другог министра, зато што су потврдили својим одговорима да сам била у праву за све што сам рекла.

Није питање, госпођо Кубуровић, да ли су народни посланици имали времена да ове законе прочитају. Као што видите, врло смо их прочитали и анализирали, него је проблем у томе што овде мора да се омогући време да грађани чују о чему се овде ради. Кажете – народни посланици су у јавној расправи могли да учествују. Ово је место где учествују народни посланици.

У праву сам била и што се тиче овог закона о уређењу судова. Када је у питању закон о бесплатној правној помоћи, ништа нисте рекли друго што ја нисам рекла. Ставили сте могућност за бесплатну правну помоћ мигрантима; истина, и одређеним нашим рањивим групама. Нажалост, велики број тих људи, не мислим на мигранте, јесу и корисници социјалне помоћи, али се искрено надам, на основу вашег одговора, да ћете прихватити наш амандман за бесплатну правну помоћ за све пензионере којима је пензија испод просека у Републици и за све оне који раде за минималац.

Господине Стефановићу, кажете ви сте из неких практичних разлога овде предложили да се усклађује закон са законом који још није донет да не бисте долазили сваки час у Народну скупштину. Морате овде да дођете када год вас народни посланици позову и то објашњење вам, такође, само потврђује оно што сам рекла у овом мом претходном обраћању.

Да, ватрогасци, сви запослени у полицији итд. треба да имају веће плате и боље услове. Заправо, треба да их имају сви који се финансирају из буџета.

Још једна реченица господину Стефановићу. Делимично сте дали одговор везано за ове афере. Надам се да ћемо у петак, како сте обећали, имати комплетнији одговор и мало боље погледајте шта имате за Расима Љајића. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Као што знате, ја сам увек ту када Народна скупштина тражи моје присуство. Један сам од министара који долази увек на све одборе и трудим се заиста да одговарам на сва питања и наставићу то да радим. Као неко ко је био део овог дома, имам изузетно

поштовање. Мислим да је та врста дијалога увек добра. Волим што га и са вама имам и када имамо дијалог, што увек буде доста добрих и конкретних предлога, за које мислим да стварно доприносе. И са другим колегама са којима разговарам, некад се не слажемо, некад имамо жучне расправе, али то заиста некада поправи закон, и многе законе смо поправили.

Драго ми је што су многи народни посланици у овом дому, чак и када припадају опозиционим политичким странкама, гласали за законе које предлажемо, не зато што су део већине, већ зато што ти закони стварно чине нешто добро за Републику Србију, тако да мислим да можемо у том смислу да наставимо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Петар Петровић као предлагач.

ПЕТАР ПЕТРОВИЋ: Поштовани министри, поштовани сарадници у министарствима, поштовани представници Високог савета судства и Државног већа тужилаца, господине потпредседниче, говорићу у име Посланичке групе Јединствена Србија, али пре тога, у склопу тог времена, искористићу прилику да као председник Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу кажем да су на седници која је одржана пре неколико дана једногласно подржани сви предлози закона који су дошли из Министарства правде, као и предлози за избор судија који се први пут бирају на судијску функцију и предлози за избор заменика јавних тужилаца који се први пут бирају на ову функцију. Дакле, није било никаквих примедби и предлог је овог одбора да народни посланици Републике Србије у дану за гласање прихвате ове предлоге закона у начелу, као и да прихвате предлоге Високог савета судства и Државног већа тужилаца за избор судија, односно заменика јавних тужилаца.

Пошто овде има много измена и допуна закона, као и нових закона, ја ћу своје излагање усмерити према неколико законских прописа, али на почетку одмах да кажем да ће Посланичка група Јединствена Србија у дану за гласање подржати све предлоге закона, као и предлоге за избор судија који се први пут бирају и избор заменика јавних тужилаца који се први пут бирају.

Два су разлога због којих је и једно и друго министарство дошло пред ову народну скупштину са предлозима измена и допуна предложених закона, као и са предлозима нових законских решења. Први разлог, када су у питању измене и допуне закона који су данас пред нама, јесте тај што је у примени ових закона, дакле у животу, примећено да има одређених недоречености, одређених неспоразума, да је тежња да се побољшају нека законска решења која су већ сада важећа, да би се једноставно боље људи сналазили у примени тих закона, како они који их примењују тако и они на које се односе.

Дакле, први закон о коме ћу ја рећи неколико речи јесте Предлог закона о изменама и допунама Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама.

Јединствена Србија подржава напоре МУП-а да колико-толико уведе ред на спортским манифестацијама, нарочито оним које су значајније, које имају много већи број посетилаца него што имају друге и да се једноставно покуша, мада мислим да Министарство унутрашњих послова само по себи не може да реши тај проблем, као што не може да реши ни Министарство правде кроз одређена законска решења, односно судови, тужилаштва у примени тих законских решења. Мислим да друштво као друштво мора више да поведе рачуна и да поведе више акција, да покушамо да искоренимо то недолично понашање, да смиримо те навијачке страсти навијачких група којима је приликом доласка на стадион све друго прече него гледање или фудбалске или кошаркашке или рукомет или неке друге утакмице.

Данас, нажалост, имамо ново занимање у Србије, а то је занимање вође навијача. Ја бих волео да знам где се завршава та школа, да упишемо децу да заврше школу и да добију титулу вође навијача, јер видим да многи медији популистички пишу или извештавају о таквим људима који себе сматрају вођама навијача. Имамо случај да МУП мора на неким спортским манифестацијама да раздваја навијачке групе које навијају за исти клуб. То само у Србији има. Ако ми волимо и навијамо за исти клуб и пошли смо да бодримо актере тог неког фудбалског, кошаркашког или неког другог догађаја и треба МУП да ангажује додатне снаге милиције и полиције да раздваја те навијачке групе, а дошли су да навијају за исти клуб, извините, ја нигде нисам видео да у Европи то има. А у Србији тога има. Нажалост, мислим да ту треба мало већа друштвена акција да буде и поздрављамо ми из ЈС напоре Министарства кроз ове промене закона да поопштри како казнене мере тако и све друго да то недолично понашање буде сведено на најмању могућу меру, односно, ако може, да се искорени, мада мислим да не треба да будемо много оптимисти да ћемо у тако кратком временском периоду у будућности то искоренити.

Нажалост, том недоличном понашању у много чему кумују и функционери одређених клубова, спортских организација, својим изјавама у медијима, тако да тим изјавама распаљују ионако распаљене навијачке страсти међу тим навијачким групама и зато долази до врло нежељених последица које се некада завршавају трагично, губљењем младих живота на самом спортском догађају.

Други закон о коме ћу ја испред Посланичке групе Јединствене Србије рећи неколико речи, да похвалим Министарство што је препознало проблем који је настао када је ступио на снагу Закон о безбедности

саобраћаја на путевима, то је око ових фамозних, да тако кажем, обавезних техничких прегледа за возила старија од 15 година, јер ми у Србији, нажалост, још увек имамо доста на нашим путевима возила која су стара 15, 20 и више година и оптерећивали смо буџете наших грађана тиме што смо их, једноставно, овим законским решењем приморали да два пута годишње обављају техничке прегледе. Добро је што ће се то укинути када буду изгласане ове измене и допуне Закона о безбедности саобраћаја на путевима.

Оно што такође испред Посланичке групе Јединствене Србије поздрављам, и као возач и као човек који је стално у саобраћају, јесте то што сте препознали проблем са пешацима и пешачким прелазима, односно да ће сада мало блаже, да кажем тако, да се припадници саобраћајне полиције односе према возачима који, да кажем условно, не пропуштају пешаке приликом преласка на пешачком прелазу. Већ је овде објашњено, да ја сада не објашњавам, ко хоће да чита закон може да прочита, када је возач обавезан да пропусти пешака, а када, да кажем тако, прави прекршаје и доводи себе да буде примењена санкција према њему.

О овим другим законима из области МУП-а говориће моји сарадници из Посланичке групе Јединствене Србије, а ја ћу говорити сада неколико минута о законима који су дошли из Министарства правде.

Видим, односно наглашавам да и овде, поред тога што је Министарство правде препознало проблеме који су настали у примени ових закона, чија се измена и допуна сада тражи, јесте...

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Петровићу, ви сте добили реч као овлашћени представник предлагача, а не као овлашћени испред посланичке групе или шеф посланичке групе.

(Петар Петровић: Ја сам као предлагач добио реч.)

Јесте као предлагач. Па нисте ви предлагали законе.

Изволите, наставите.

ПЕТАР ПЕТРОВИЋ: Дакле, Министарство правде је, поред овога што је препознало као проблем у примени одређених законских решења, дошло са изменом и допуном одређених закона да би се побољшали важећи текстови закона, а изашло је и са предлогом нових закона, што је обавеза из Националне стратегије реформе правосуђа, као и Акционог плана за Поглавља 23 и 24, као и обавеза према ГРЕКО групи итд.

Дакле, прво да кренемо од закона о парничном поступку. Ту се мења један, односно пар чланова, где се у ствари омогућава учесницима у парници да на другачији, на квалитетнији начин реше свој проблем, јер се сада омогућава тужиоцима да могу без сагласности туженика своје добро, односно ствар да уступе некоме, док је досада то била обавеза туженика.

Када су питању допуне Закона о извршењу ванзаводских санкција и мера, добро је што се уводи тзв. први разговор. То се односи на она кажњена лица која издржавају своје казне у кућном притвору. Има ту и других ствари где су повећане, да кажем, обавеза и дисциплина тих људи који издржавају казну у својим становима или кућама, да морају строго да се придржавају прописа, односно да поштују оно што имају, електронски уређај на себи, да га не уништавају, јер за то има одређених санкција.

Оно што је врло интересантно јесте потпуно нови закон о бесплатној правној помоћи. Овде је већ било неких коментара о томе. Међутим, мислим да је Министарство на прави начин, после дискусије која је трајала неколико месеци, дошло са предлогом закона који је данас пред нама и који ће наићи, гарантујем у име Јединствене Србије, на широку подршку грађана који нису у ситуацији да сада могу да издвоје средства, нарочито грађани који немају довољно средстава, а имају потребу и обавезу да своја права траже, односно да траже заштиту својих права пред надлежним судским или неким државним институцијама.

Дакле, тачно и прецизно је назначено ко има право на бесплатну правну помоћ, затим, ко може да пружа бесплатну правну помоћ, да ће Министарство вршити контролу оних лица која врше бесплатну правну помоћ, тако да ће се ова шареноликост која је била досада, свести у један законски оквир, где ће људи којима је потребна бесплатна правна помоћ знати коме да се обрате да би добили ту бесплатну правну помоћ коју ће Министарство финансирати преко одређених адвоката који, такође, морају да буду пријављени и регистровани у Министарству правде да би могли да пружају бесплатну правну помоћ, као и преко локалних самоуправа, односно правних служби локалних самоуправа.

Такође, дато је право и одређеним владиним организацијама да под одређеним условима могу да пружају правну помоћ. Ми као Посланичка група Јединствене Србије ћемо у дану за гласање тај закон подржати.

И на крају пар реченица бих рекао и о закону о лобирању, што је такође нов закон у нашем праву. Овде је на један законски начин уређено да се штити јавни интерес, да је одређено ко може да буде лобиста, правно и физичко лице које мора да буде регистровано да положи одређени испит испред испитне комисије Правосудне академије, да буде уведено у списак лобиста који могу то да раде и да уговори које закључују са онима којима пружају услуге лобирања буду оверени и буду прослеђени надлежним институцијама.

Све у свему, на овај начин ми добијамо нова законска решења у ове две области која ће, сигуран сам, побољшати правни живот и правну сигурност грађана и правних лица у Републици Србији, а то значи још један корак ка бржем уласку Србије у Европску унију са изједначавањем

законодавства са законодавством земаља Европске уније. То значи бољи живот, као што сам рекао, за све грађане Републике Србије.

Из тог разлога, још једном, све похвале за Министарство правде и за Министарство унутрашњих послова на предложеним законским решењима. Још једном понављам, у дану за гласање посланици Јединствене Србије ће подржати све предложене законе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли известиоци надлежних одбора желе реч? (Да.)

Реч има народни посланик госпођа Елвира Ковач.

ЕЛВИРА КОВАЧ: Захваљујем.

Уважени председавајући, господо министри са сарадницима, ја ћу као овлашћена представница Посланичке групе Савез војвођанских Мађара – Партија за демократско деловање најпре говорити о једној теми која је за војвођанске Мађаре изузетно значајна и онда ћу о одређеним предлозима закона говорити углавном као део акционих планова за преговарачка поглавља 23 и 24, односно из вида европских интеграција.

Први закона о којем сам мислила да говорим је Предлог закона о добровољном ватрогаству.

Наиме, у оквиру војвођанскомађарске заједнице ово је изузетно значајна тема. Нека добровољна ватрогасна друштва имају традицију од 150 година, вишедеценијску, дугогодишњу. И, као што смо то чули, чињеница је да, заправо, ова тема уопште није била регулисана једним законом. Значи, било је врло разуђено. Није постојао јединствен и јасан оквир о статусу добровољних ватрогасних друштава, илити удружења, о њиховом положају, систему заштите и спасавања, условима које заправо треба да испуњавају ради ових послова, а сложићемо се да су они изузетно значајни и да је ово врло хумана активност. Досада је највише ова тема, односно положај ових друштава регулисан Законом о удружењима и добро је што ће после овога, заправо, друштво моћи да формира, да оснује најмање три оснивача, физичка или правна лица, и заправо се својство правног лица стиче уписом у Регистар удружења.

Међутим, оно што је сада новина, поред ових основних ствари које су регулисане Законом о удружењима, добровољно ватрогасно друштво ће бити дужно да поднесе доказ да је формирало, опремило и да одржава најмање једну добровољну ватрогасну јединицу, уверење, заправо, МУП-а да испуњава услове у погледу поседовања ватрогасне јединице и броја припадника. Ми смо се консултовали са онима који су у овој теми, којима је ово значајно. Они су, заправо, похвалили, да не буде да сад ово компликује, они су, заправо, похвалили што се овим предлогом закона ставља нагласак на добровољну ватрогасну јединицу и да је ово добро и да је ово предлагано.

Наравно, из овог предлога закона ми, заправо, не видимо ове услове. По закону је министар тај који прописује услове и за ово има три месеца, илити 90 дана од ступања на снагу закона. Само апелујемо да се код доношења ових подзаконских аката води рачуна да све то буде јасно, транспарентно, да сви буду информисани на време, да заиста не буде неких, не дај боже, негативних утицаја на, кажем, већ постојећа удружења.

Има неколико врло позитивних ствари које бих желела да нагласим и, кажем, које су и сами људи са којима смо се консултовали нагласили. Поред давања на значају овим ватрогасним јединицама, они су похвалили и чињеницу категоризације. Кажу, да су били у могућности раније, већ би је и предлагали, јер, наиме, на основу овог предлога, сходно намени, опремљености, обучености чланова се утврђују категорије ватрогасних јединица и предају се услови за њихово формирање. Добровољне ватрогасне јединице могу бити прве, друге или треће категорије, у зависности од материјалне и техничке опремљености.

Ово је још једна позитивна ствар, али две највеће позитивне ствари које бих у име посланика Савеза војвођанских Мађара волела да нагласим, заправо, јесте то да би скупштине јединица локалних самоуправа требало да донесу тај акт, а рок је шест месеци од ступања на снагу закона, којим ће утврдити систем подстицаја и повластица које је дужна да обезбеди за припаднике добровољних ватрогасних јединица да би на неки начин мотивисали што више људи из заједнице, што више припадника локалне заједнице да се активирају.

Сматрамо да је ово изузетно значајно, а можда је најзначајније ово што овај предлог закона доноси то да припадник добровољне ватрогасне јединице приликом учешћа у гашењу пожара или приликом вршења обуке буде повређен или оболи, да он има право здравственог, пензијског и инвалидског осигурања. То је сада јасно да је било регулисано неким другим законом по условима утврђеним за припаднике ватрогасно-спасилачких јединица МУП-а у складу са прописима о пензијско-инвалидском осигурању.

Оно што бих желела још да похвалим и да нагласим и од чега мислим да су сви били мало уплашени, јесте да овим предлогом закона заправо није одузета имовина тим досада постојећим, добровољним ватрогасним друштвима и да, што се тиче њиховог финансирања, и даље су ту могућности које стоје у Закону о удружењима, као што су донације, чланарине, субвенције, поклони, односно обављање привредне друге делатности којом се стиче добит, али и из буџета како Републике Србије, АП, јединица локалне самоуправа кроз, наравно, доделу средстава као што је то омогућено и удружењима за одређене програме или за недостајући део средстава за финансирање програма који реализују.

Као што сам то малопре споменула, добро је што је остављено па, рецимо, довољно времена, годину и по дана илити 18 месеци да већ досада регистрована ватрогасна друштва доставе АПР-у доказ о поседовању добровољне ватрогасне јединице без плаћања накнаде. Кажем, надам се да ће сви они обратити довољно пажње на ово и да нећемо доћи до тога да морају да буду брисани. Оно што ви врло добро знате, господине министре, оно на шта се они жале, највећи проблем јесте застарела техника, недовољно средстава, кажу да су огромни кварови како на возилима, тако и на осталој техници. Када до тога дође, прво се сви интензивно баве тиме како да дођу до средстава којима ће поправити и да су мале наде за куповину нових.

Трудићу се да се у преосталом времену посланичке групе, као што сам то нагласила, базирам на неколико предлога закона који су значајни са поља европских интеграција Републике Србије. Закон о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције, о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, о бесплатној правној помоћи, о критичној инфраструктури и о заштити података о личности, то су, заправо, углавном све наше обавезе из Поглавља 23 и 24, илити усклађивање са правним тековинама Европске уније.

Уколико то председавајући дозволи, желела бих да се бавим заправо тиме шта стоји у општој позицији ЕУ из јануара 2014. године, јер у преговарачком оквиру стоји да начела на којима се заснивају преговори, између осталог, кажу – преговори ће се заснивати на постигнућима Србије, а динамика ће зависити од напретка који Србија оствари у погледу испуњавања услова за чланство.

Надаље, у овој преговарачкој, општој преговарачкој позицији ЕУ, наглашено је и да заиста мора постојати општа равнотежа у напретку, што се тиче свих поглавља, и с обзиром на повезаности ових много спомињаних поглавља, 23 – правосуђе и основна права, и 24 – слобода права и безбедност, и вредности на којима је заправо Европска унија заснована. Имајући у виду њихов значај за спровођење правних тековина Европске уније у свим областима, уколико напредак у овим поменутих поглављима буде у значајном заостатку у односу на целокупан напредак преговора, нажалост, комисија на сопствену иницијативу, илити на иницијативу једне трећине држава чланица, може предложити да се не отворе, или не затворе одређена преговарачка поглавља док се ова неравнотежа у оствареном напретку не реши.

Зашто причам о томе? Зато што мислим да се врло често, скоро свакодневно може чути која су заправо блокирајућа поглавља, и мислим да је из ове позиције, преговарачке позиције ЕУ, али која је прихваћена преговарачком позицијом Владе Републике Србије из јануара 2014.

године, јасно да, поред Преговарачког поглавља 35 – остала питања, заправо и ова преговарачка поглавља 23 и 24 могу да буду блокирајућа. Због тога је изузетно значајно, мислим да је битно нагласити, посланици СВМ то свакако поздрављају, што ћемо после расправе, негде следеће недеље, претпостављам, и усвајањем неколико закона који се налазе на дневном реду учинити корак ближе Европској унији. Тако ћемо испунити једно од мерила, нпр. доношење закона о бесплатној правној помоћи. Значи, споменути закони о којима сам говорила, као што сам нагласила, јесу део процеса усклађивања са корпусом европског правног наслеђа.

Морам да признам да нисмо стручни да, као уважени господин министар, говоримо о закону о смањењу ризика од катастрофе и управљању ванредним ситуацијама, али оно што је у потпуности јасно, поред усклађивања са директивама јесте колико је значајно да искористимо могућности које заправо нуди овај јединствени механизам ЕУ у области цивилне заштите, како на нивоу сарадње експерата, тренинга, обука, али оно што је много значајније, систем раног упозорења, непосредна комуникација, одговор на ванредну ситуацију, размена информација, најбоље праксе, мониторинг, координисане операције, суфинансирање транспорта итд.

Надаље, вратићу се сада мало још на поље европских интеграција, на то како се Србија оцењује, заправо, два пута годишње. Негде почетком пролећа, углавном је то април, и ове године је био то 17. април 2018. године, добијамо извештај Европске комисије за Преговарачко поглавље 23. Између осталог, извештај Европске комисије овог априла је рекао да је приступ правди отежан због недостатка ефикасног система бесплатне правне помоћи. Усвајање закона о бесплатној правној помоћи додатно је одложено. Даље се морају решити питања као што су сврха закона, његови корисници и пружаоци бесплатне правне помоћи.

Посланици СВМ свакако поздрављају и става су да је сада коначно, после одлагања, знамо и за разне проблеме, несугласице између невладиног сектора, адвоката и зашто је требало толико времена да коначно овај предлог стигне у Скупштину и да се стави на дневни ред, значи, поздрављамо то да је он коначно у процедури и надам се да ћемо имати времена, а ја сам то рекла и на састанку са посланицима из Европског парламента, да следећи извештај који се очекује почетком новембра, да оцена буде да ће он бити усвојен од Народне скупштине, јер већ смо стигли до тога да је похваљено то што је прошао Владу и што је у парламентарној процедури, али да ће нам помоћи да оцена буде боља, коју сада очекујемо у новембру.

Значи, ми смо становишта да се социјално угроженима мора обезбедити бесплатна правна помоћ, полазећи од препорука Савета

Европе и чињенице да је у Европској унији право на бесплатну правну помоћ једно од основних права, чијим се остваривањем обезбеђује делотворан приступ правди. У Повељи ЕУ о основним правима, заправо стоји да, која је донета 2000. године, стоји да свакоме треба пружити могућност да буде саветован и заступан, браћен, а да се онима који немају довољно средстава мора учинити доступном правна помоћ у мери која је неопходна да би им се обезбедио ефикасан приступ правди.

Сматрамо да законом о бесплатној правној помоћи, биће ту још критика и питања, министарка ће то објаснити, мора да буде уређен начин остваривања права на бесплатну правну помоћ, организација служби при општинама, формирање и вођење регистара свих пружалаца правне помоћи, било да се ради о адвокатима или службама локалних самоуправа.

Оно што сматрамо да је значајно, не сме се сметнути са ума чињеница да је заправо примарна правна помоћ, илити правно саветовање грађана изван и пре формалних правних поступака од посебног значаја, да би ова примарна правна помоћ доприносила правној сигурности, умањено би се број непотребних поступака, растеретили би се судови и требало би уважити и подржати заправо саветодавну активност унутар система бесплатне правне помоћи и, као што сам малопре споменула, одредбе које су биле спорне и отежавале, односно одуговлачиле процес доношења овог закона су се односиле углавном на круг пружалаца услуга бесплатне правне помоћи и ту смо чули адвокате који се буне како је о томе на различит начин размишљао невладин сектор и сама адвокатура.

Међутим, министарка је присутна са сарадницима па бих желела мало да похвалим и Министарство правде, упркос чињеници да закон није усвојен раније, Министарство правде је обављало друге активности усмерене на јачање приступа правди и изменама јавнобележничке тарифе предвиђено је да особе са инвалидитетом више неће бити у обавези да плаћају увећану накнаду за посао јавног бележника у случају када у састављању јавнобележничке исправе учествују позвани сведоци и други, јавни бележник, преводиоци или тумачи.

Свакако, ово поздрављамо. Ово је нормално усклађивање са антидискриминационим прописима, а са друге стране је прихватање илити испуњење препоруке Поверенице за заштиту равноправности, која је указала на неједнак третман слабовидих особа у поступку састављања исправе пред јавним бележником. Оно што је такође значајно јесте да је, заправо, после скоро деценије, Министарство правде у марту ове године поставило 17 сталних судских тумача за знаковни језик за глува лица, што је прво постављење после дуго, дуго година. Обавеза Републике Србије је да створи услове за уживање и заштиту права на правну помоћ, а извире из више универзалних међународних докумената о људским правима која

гарантују право на приступ правди и правично суђење, између осталог, Општа декларација о правима човека, Међународни пакт о грађанским и политичким правима и Закон о ратификацији Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Следећа два предлога закона су део наших обавеза и они су предвиђени акционим плановима за поглавља 23. и 24. Можда са неким каснимо, са неким смо се таман сустигли, али је чињеница да су акциони планови врло амбициозно постављени и да се тренутно ради на ревизији акционих планова и завршетак те ревизије се очекује крајем ове године.

Један закон је о критичној инфраструктури и похвалили бисмо то да је образована мултисекторска радна група која је радила на изради овог законодавног оквира.

Други је закон о заштити података о личности, око кога ће вероватно такође бити од стране других формулисане одређене критике, али желела бих да нагласим да је заиста доношење овог закона предвиђено у акционим плановима за поглавља 23. и 24 и да Акциони план за Поглавље 24. предвиђа, и о томе смо слушали пре неки дан на Одбору за европске интеграције, Споразум са Канцеларијом ЕУ за правосудну сарадњу или „Евроцаст“, како то зовемо, а да би се склопио овај споразума са „Евроцастом“, било је неопходно изменити Закон о заштити података о личности и личних података.

Поред тога бих нагласила да је предвиђено и да је потребно спровести обуку тужилаца и судија на терену, везано за ову тему.

Уважена госпођа министарка је споменула у свом излагању да је била јавна расправа. Сада мало да одбраним критике и проверила сам, када говоримо и Предлогу закона о заштити података о личности, јавна расправа је заправо била од почетка децембра прошле године и трајала је до средине јануара ове године. Оно што је, такође, значајно, добијено је позитивно мишљење како Европске комисије тако и „Евроцаста“ на овај предлог и, као што сам рекла, ово је један од закона где смо се, отприлике, сустигли, зато што је његово усвајање предвиђено за трећи квартал 2018. године.

Да сумирам, посланици СВМ ће у дану за гласање гласати за све предлоге који су пред нама. Драго нам је да ћемо учинити неколико корака ка приближавању Европској унији.

Молим уваженог министра унутрашњих послова да се до краја и код доношења подзаконских аката води рачуна о добровољним ватрогасним друштвима. Захваљујем на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик господин Живковић.

Изволите.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Хвала.

Зоран Живковић, да будемо прецизни.

Имамо уобичајену слику седнице Народне скупштине Републике Србије, а то је да се она сазива по хитном поступку и 10 закона од ових 18 који су на дневном реду су из Владе послати у Парламент, значи усвојени на Влади Србије у року који је мањи од 10 дана у односу на дан кад је нама послат овај материјал, а четири закона су усвојена на Влади истог дана кад је нама председница Скупштине послала то као народним посланицима.

Ми смо добили овај сазив 26. октобра, а 26. октобра Влада је усвојила Предлог закона о изменама и допунама Закона о приватном обезбеђењу, Предлог закона о критичној инфраструктури, Предлог закона о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције и Предлог закона о добровољном ватрогаству.

То су све озбиљни закони, али је потпуно нејасно с којом памету, по којој процедури, по којој методологији, с којом намером председница Скупштине нама шаље закон који је тог истог дана у касним послеподневним сатима дошао из Немањине 11. Она, која је прва на извору, није успела да прочита те законе, а камоли да донесе одлуку да је то тако хитно да мора да се расправља већ данас.

Ја не сумњам у квалитет закона који су дошли из Министарства унутрашњих послова. Ту је, иначе, имало добрих закона и раније. Ја имам високо поверење у 95% људи који раде у том министарству. Наравно, и у том министарству и у свим другима увек, па и сада, смрди одозго, не ваља одозго, али нема никаквог разлога да се добри закони стављају у једну бесмислену позицију да буду под сумњом, јер како да немате сумњу у то да вам неко преко ноћи из Немањине, вероватно неким тунелом подземним, преко Председништва Србије доведе довози, а онда нама председница Скупштине сама, или уз нечији савет... Питао бих је да је овде, али није, зашто нам то даје тако. Значи, ниједан од њих није тог карактера да није могао да сачека бар неколико недеља да се упозна јавност, стручна јавност и јавност уопште, и да да позитивну оцену о тим законима.

Значи, говорим о овим законима који су дошли из Министарства унутрашњих послова и посланичка група којој ја припадам и ја лично немамо ниједан амандман на те законе, тако да ту буде јасно, осим на први закон који је на дневном реду, из техничких разлога које ћу касније да објасним. То су лексички амандмани.

Друга типична ситуација за заседање Скупштине Србије је то да у сали нема скоро никога. Посланика владајуће коалиције има 42 тренутно. Колико се сећам, ту се хвалило већином двотрећинском или тако нечим. Двотрећинска већина у овом парламенту би била скоро 170 посланика, а

овде има само 40. Овде се већ зна шта се дешава, али за грађане који гледају случајно овај пренос интересантно је посебно данас што цела једна посланичка група која је саставни део владајуће коалиције није ту присутна. Мислим на СДПС, председника њиховог, Љајића. Не знам шта се дешава, али мислим да ћемо дознати јако брзо и да то што се дешава иде у добром смеру.

Што се тиче полицијских закона, ја се само надам да су о закону о полицији, који је на дневном реду данас, консултовани синдикати и овлашћена лица. Ту се ради, практично, о правима запослених у Министарству и ја се надам да су синдикати, којих има тамо довољно, консултовани у креирању овог закона. То ме интересује из више разлога и из једног личног разлога, који нема везе са приходима, са платама, него ја сам почасни члан једног полицијског синдиката већ јако дуго, па и са те стране имам једно интересовање према овој области.

Имамо измене закона о насиљу на спортским догађајима. Наравно да су и постојећи законски акти били добри. Надам се да су ови бољи. Имам поверење у оне који су реално писали ове предлоге закона да то иде ка још бољој заштити.

Наравно, може да се на спортским догађајима дешава свашта. Може и да гори пола стадиона, а може и да се сломи пола хале, а могу да буду и нормални услови за одигравање спортског догађаја и ја препоручујем, а то знају људи који су дуже у Министарству, који прате шта се тамо дешава, који су прави професионалци. Рецимо, организација финала Купа „Радивоје Корач“ у кошарци. У задњих петнаестак година отприлике седам-осам пута се то дешавало у Нишу и једно пет-шест пута сам ја био одговоран за организацију тог финала и тамо се није десило ништа. Једном је једна бакља упаљена и реакција присутне жандармерије је била таква да то више никоме неће пасти на памет да понови, али управо превентива, разговори са навијачким групама доводе до тога да их доведете у ред. Постојећи законски прописи, плус професионално ангажовање полиције доводи до тога да спортски догађаји могу да буду нормални.

Наравно, увек се отвара то питање поштовања закона. Мене интересује да ли ће добри пријатељи, који су добри пријатељи људима који су врло блиски професионално, пријатељски, рођачки, представницима највише власти у Србији, бити третирани на спортским догађајима као и ови други, да ли они који иду по светским првенствима и не знам куда све са људима из најближег окружења председника државе, да ли ће њихов криминал бити третиран исто као и код оних који су сами по себи такви какви јесу.

Казне у саобраћају апсолутно треба да буду оштрије и ту нема никакве сумње. То је једна ствар и ту се потпуно слажемо, ја се надам, сви.

Радује ме што је неко паметан у Министарству уочио да је бесмислена била она мера о регистрацији возила старијих од 15 година два пута годишње. То да ли је 14, 15 или 16 зависи од тога како је ауто чуван, како је сервисан раније и надам се да је једно озбиљно и паметно размишљање о тој лошој одредби довело до тога да се она сада повуче, а да није то удварање неком потенцијалном бирачком телу где је неко помислио да његово бирачко тело вози управо такве аутомобиле, па да би сада било лоше да се оптерећују новим давањима.

Наравно да је добро да се жигосање оружја и свега онога што је у дугом називу овог закона обавља код нас и да за то постоје услови и да за то постоје нормални људи који то могу да раде и ја подржавам тај закон, без обзира на напise у неким медијима да је тај посао у ствари, то око оружја и тих ствари, да је то у ствари породични посао министра. Ја не бих да улазим у те анализе, али било је на неким насловним странама.

(Марија Обрадовић: Какво је ово изражавање? Ово је срамота.)

Толико о полицијским законима и ја бих молио да ме заштитите од напада ратоборне председнице Одбора за безбедност.

Значи, нека чују гледаоци...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Наставите, колега Живковићу.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Хвала лепо.

Наравно, постоје и предлози закона који су послати из Министарства правде и опште је познато да ми поштујемо све што предлаже млада министарка, говорим ово апсолутно афирмативно без било каквих, да не буде да неко брани некога сада овде поново, али нажалост, ту има лоших примера, и то неколико њих.

Рецимо, да се задржим на три. Један је закон о уређењу судова, односно измена Закона о уређењу судова. Ја ћу да прочитам српској јавности тај закон. Он је на осмини једне странице и каже да се у Закону о уређењу судова, па онда иде у три реда које су све то измене закона, у члану 1. се речи „1. јануар 2019. године“ замењују речима „1. јануар 2020. године“. То значи да је овај закон требало да почне да важи од, као што пише, 1. јануара следеће године, али да је Министарство или неко поред Министарства или неко у Министарству или неко против Министарства спречио да се доведе стање у судовима на то да се примени овај закон па се то одлаже за 1. јануар 2020. године. Ја нисам, имам пуно година и био сам нешто и у овим државним органима и наравно знам шта раде судови, али је потпуно необјашњиво да неко не зна да организује судове по закону који је сам донео.

Да вам то буде, значи да гледаоцима то буде још јасније, овај закон је, иначе, требало да важи од 1. јануара 2018. године, па је онда промењен да важи од 1. јануара 2019. године, а сада се помера да важи од 1. јануара

2020. године. Мистерија. Шта се то дешава? Ако је то толико компликовано, па дај да га поништимо скроз, да се не примењује, а ако може да се примењује, онда нека се примењује у времену које је... Значи, способно министарство, ако има добру намеру, могло би до 1. јануара 2019. године да створи систем судства у Србији, а не да га само уреди.

Имамо два велика закона, закон о лобирању, који би требало да буде закон који треба да буде прихваћен у сваком друштву ако су за то створени друштвени услови, за шта мислим да нису у Србији, и ако се да у тексту који је такав да може да позитивно одговори на оно што јесу тема и надлежност таквог закона. Шта имамо овде? Имамо кроз овај закон покушај легализације корупције. Очигледно је да ћемо иза тог креирања добити као у случају извршитеља, као у случају ових кућепазитеља или како се већ то зове, начелника зграда, па и у случају овом ћемо имати ту махом људе који су блиски владајућој странци или владајућим странкама, мада данас није сигурно која је владајућа, која није, и да то буде чиста легализација онога што већ сада имамо као корупцију.

Наравно, лепше је да се зовеш лобиста него коруптивни припадник режима, и ја то разумем, али то није на добро Србије. Зашто то говорим? Зато што је овај закон направљен тако да буде пун рупа које ће омогућити да се лобирање спроводи на начин који је апсолутно противан интересима државе, грађана, народа и зато ја позивам министарку да повуче овај закон, да уважи примедбе које су већ изнете према овом закону и да нам у неком следећем року изађе са добрим предлогом закона да не бисмо дошли до тога да се и закон о лобирању, који треба да почне да важи, не знам, осам дана од дана објављивања, да опет буде одложено његово важење за годину, две или три, као што смо имали код неких других закона из истог министарства.

Коначно, имамо јако лош закон. Наравно, за лобирање, за закон о лобирању наша посланичка група тражи да се обрише цео, са јасним образложењем, а то исто важи и за закон о заштити података о личности. Наравно да је то врло важна ствар. Наравно да је то нешто што свака држава која макар и географски припада Европи треба да има у својој легислативи. То су важне ствари, посебно у овој ери злоупотреба података о личности, не само код нас али интензивно и у овој држави, и треба да се донесе закон, али закон који има смисла. Овај закон је бесмислен.

Ја вас позивам, поштоване колеге, а позивам и грађане Србије да се о томе известе, обавесте на сајту Повереника за информације од јавног значаја, да се погледају примедбе које је, још увек повереник, господин Родољуб Шабић дао на овај предлог закона. Он је некада био у државним органима, мислим да је био министар за државну и локалну самоуправу, има дуг стаж у раду у органима државе, Повереник је већ не знам колико,

неколико година, пред крај мандата, и треба веровати ономе што он наводи као примедбе на овај закон. Има их пуно. Наравно, ово је лаички парламент и било би потпуно бесмислено да ја сада говорим о свим детаљима које би и доктори правних наука, чак и да нису лажирани, који су сада у већини, тешко разумели, али да се фокусирам само на једну ствар, а то је да је и у Нацрту овог закона, у члану 40. стајало да права на заштиту ових података о личности могу да буду ограничена законом. Реч закон је избрисана из те реченице, из тог члана.

То је у ствари метафора како ради ова власт. Овај закон је донет да се избрише закон, да се избрише законитост и ставља се 90 или неколико десетина примера где се наводно из виших интереса, државних, истраге, овога, онога, не примењује заштита података о личности, него свако може да провали у то. То је оно сваки дан. Имамо на сваким изборима у последњих шест-седам година да нам долазе „контролори“ из владајућих станака са бирачким списком у које пишу имена људи који треба да гласају на том бирачком месту. То је очигледно. Они се тиме хвале, прозивају људе, зову телефоном са лица места. То је један од примера.

Имамо дневну осуду на друштвеним мрежама, где чим неко каже нешто смислено против режима, оправдано, а има разлога за то колико год хоћете, да се објаве његови подаци, да се објави где станује, да се сликају његова деца, његови рођаци, да се копају, што је најгоре, не само истине него и лажи о његовом животу. То имамо сваки дан.

Овим законом где ви стављате на процену да кроз подзаконске акте онима који треба да спроводе овај закон дате могућност да практично не спроводе овај закон ако они процене да постоји неки интерес, то је...

(Блажо Кнежевић: Како си ти проценио за „Сабљу“?)

За „Сабљу“ ко се интересује, ја сам спреман да му поновим све, и да му испричам и да му спроведем...

Ја вас молим да ме заштитите од добавивања, ако је то по Пословнику.

Вашим осмехом сте их умирили. Хвала вам на томе.

Према томе, морамо да се научимо неколико ствари, посебно они који кажу да имају апсолутну подршку грађана, двотрећинску већину и остале тра-ла-ла песме, да бар поштују минимум процедуре, да кад дође неки закон, дајте једно седам дана, 15 дана, да се посланици, јавност, експерти, лаици, упознају са тим законом. Можете и ви да искористите тих 15 дана да афирмишете ствари које би требало да буду добре за Србију ако се ти закони усвоје, али бар мало процедуре. Овако, ја то нећу да кажем али сам сигуран да би неки рекли да је то дивљање власти. Ја то, наравно, нећу да кажем, ви знате да ја не користим тешке изразе и ружне речи, нећу то да учиним ни овог тренутка.

Коначно, доказ да већина од ових закона није добра биће и у томе што ће посланици власти да дају неколико стотина амандмана на ове законе, а амандмани се дају кад мислите да нешто треба да се поправи, а кад мислите да нешто треба да се поправи, то значи да нешто не ваља.

Ја вас позивам, господо и даме из власти, да ставите амандмане, ако их већ нисте ставили, управо на ова два закона, за које мислим да их треба обрисати одмах, и то на начин који ће стимулисати Министарство правде да следећи пут изађе са озбиљним предлогом ових закона. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

По Пословнику Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, рекламирам члан 107. Пословника, достојанство Народне скупштине.

Господине министре, морате порадити мало на овим кафанама. Или да их буде мање, или да им се ограничи радно време, или да пре вечере не служе алкохол или да служе у мањим количинама. Имали смо сада показну вежбу „фрушкогорског бисера“ који је овде приказао себе као експерта за корупцију. Само штета што је био с оне друге стране корупције. При томе се позвао, веровао или не, на „свету краву“ која се зове Повереник за информације од јавног значаја. Колико је тај повереник независан, колико је врстан и колико је стручан, показује то што је био министар у његовој влади. Колико се ја сећам, био је министар, био је потпредседник Скупштине, био је посланик, био је у три партије. Право да вам кажем, не знам како се та морална громада нашла на месту Повереника, јер то је требало да припадне неком врсном правнику који се није бавио политиком.

Следеће што је он покушао да избегне, да одговори а каква је то корупција била приликом продаје ДИН-а, приликом продаје ДИВ-а, која је извршена за време „Сабље“, а он као тадашњи министар унутрашњих послова и те како је заслужан што је „Сабља“ уведена, јер је допустио да као министар унутрашњих послова допусти да му буде убијен премијер једне чланице и да на крају заузме његово место. Даме и господо народни посланици, он се позвао на своје године. Кажу да мудрост иде са годинама, али мом колеги пољопривреднику иду само године. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Члан 107. сте рекли?

(Маријан Ристичевић: Не тражим да се гласа.)

Хвала.

Повреда Пословника Владимир Орлић.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: И члан 106, госпођо председнице – унапред кажем да не тражим да се изјаснимо гласањем – пошто нисте били ту у том тренутку када је, супротно ономе што прописује члан 106, овде било непримерених садржаја који апсолутно никакве везе немају с тачком

дневног реда, односно конкретних обраћања другим посланичким групама, присутним министрима и различитих, потпуно неприхватљивих порука.

Када говоримо о посланичким групама, један кратак поглед на наше редове довољан је да се човек увери да ми посланичку групу и представљамо. Онај који је ту сам као чуњ а говори – моја посланичка група и ја, тешко да је у прилици да било шта коментарише на ту тему.

Кад се говори о нашим предлозима којима нешто поправљамо, поправљамо разумевање оних који очигледно нису у стању да разумеју добре и једноставне ствари, ствари као што су успеси које постиже Србија данас а које свакако није могла да има у његово време. Потпуно је познато из којих разлога, то су најбоље описали они сами. Није могао тада да се постигне никакав успех, између осталог зато што су, како сами признају, ти људи били у стању само да раде на личном богаћењу на, како су оно рекли, „намештању конкурса, тендера, узимању провизије“ итд. То су разлози због којих они не разумеју, а ми им помажемо да разумеју, између осталог, и нашим дискусијама.

Алузије на навијаче, иначе, потпуно неприкладне. Добра вест за оне који су забринуте – данас се не дешава, а њима се баш дешавало да навијаче користе за насилно заузимање власти. Је л' тако било? Па им још и дају награде. Држава им даје награде за то што су у томе учествовали. Тога данас нема. То је за Србију добра вест. За оне који то слушају, не тако добра.

Подземље, тунели, копања итд., друге мрачне алузије, нисам на то мислио да реагујем, али да знате, није му први пут. Овакве алузије имао је и пре, чини ми се, три или четири године, када је рекао за Драгана Ђиласа да је пљачкаш гробова. Је л' тако беше било? Зашто је то мени интересно? У тој истој изјави рекао је за њега и да је неки страشان тајкун – је л' тако? – монополистички тајкун, а да је први од свих тајкуна који су стигли у његову тадашњу странку, али и најгори и најопаснији, да поновим његове речи а баш на ту тему. Шта се ту сада дешава између њих, ја не знам, али очигледно иде у добром смеру.

И, пошто је помињао изборе, ако случајно иде у том смеру, ту ће се јасно показати колико је то за све њих добро и корисно. Они данас могу да кажу шта год им падне на памет о било коме од нас. Пример је и овај човек. Они могу на било којој телевизији, у било којим новинама да кажу шта год им падне на памет о Александру Вучићу, о било коме од нас. Пример су и он, и Драган Ђилас и Вук Јеремић. А њих, замислите, ни дан-данас на Јавном сервису не сме нико ни да помене. Али знате шта, народ то добро разуме, па када до тих избора дође, пролазите онако како сте пролазили годинама уназад. И знате шта, још много година ћете исто тако.

ПРЕДСЕДНИК: Члан 106. Да ли желите да се гласа? (Не.)

Реч има Санда Рашковић Ивић.

Изволите.

САНДА РАШКОВИЋ ИВИЋ: Хвала, госпођо председнице.

Госпођо министарко, господине министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, ми данас треба да дискутујемо о 17 закона који су јако важни. Ја ћу се придружити ламентима мојих претходника који сматрају да заиста није требало урадити то да се о оволико закона дискутује под само једном тачком, зато што су многи од ових закона... Наиме, све су то закони који су важни, али многи су и животни и било би интересантно и добро и корисно да смо имали више времена да о свему поразговарамо. Али добро, то је већ нека устаљена пракса и моје реторско питање би било докле ће се са том праксом ићи. Али заиста само реторско питање; на њега, бојим се, не могу да очекујем никакав одговор.

Прво ћу кренути од 1. тачке дневног реда, односно првог закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама. Ту је јако добро било што сам чула од министра да је врло често била употребљавана реч превентива. Превентива је заиста јако важна, поготово код нас, у нашој земљи. Србија је, хвала богу, својим географским и климатским положајем благословена што нема никакве ни урагане, ни тајфуне, немамо неке ни јаке земљотресе, немамо цунамије, али зато имамо неке друге непогоде, које баш можемо кроз превентивно деловање одлично да предупредимо.

Оно што би била моја примедба, односно примедба наше целе посланичке групе јесте да ми сматрамо да је штета што овај сектор није подигнут на ниво неке дирекције која би имала можда шире, више, боље ингеренције. На тај начин би, мислим, и кадровски и логистички, кад кажем кадровски, не мислим на господина Марића, мислим да он добро ради свој посао и ја из опозиције хоћу и да га похвалим, али мислим на ове друге запослене, јер оно што ја чујем од људи који раде у МУП-у, многи кажу да управо у тај сектор за ванредне ситуације долазе људи, долазе полицајци и људи запослени у МУП-у као по некој казни, људи који су већ можда пред пензијом, који нису много заинтересовани за то, а знамо и да логистички ми нисмо баш као држава, то значи и тај сектор, најбоље опремљени, а о чему нам свакако сведочи и она ситуација, која је додуше везана за локалну самоуправу, али опет тај сектор је капа, оно што се десило у Новом Пазару када су изгореле две жене јер није било средстава, није било мердевина, није било правог начина, односно није било средстава да се тај пожар угаси.

Моја следећа пажња у дискусији биће на тачки 13, односно на закону о заштити података о личности. Штета је да је то тек тачка 13. Сви

знамо бољку ове скупштине, а то је да се обично на прва два закона, или можда чак само на први закон, на првих неколико чланова подносе стотине амандмана.

Овде смо видели да су примедбе ставили већ поменути повереник господин Шабић, али ставила је примедбе и СПЦ и ја сам сигурна да ја нисам једини народни посланик који је добио писмо од Цркве, где се Црква буну и ставља примедбе говорећи да је она учествовала врло прилежно у јавној расправи, међутим, да ниједна од њених теза и њених неких ствари које је желела да промени није усвојена. Наравно, ништа није усвојено ни од стране Повереника, који је дао своје мишљење на 27 страна.

Оно на шта бих се ја сконцентрисала у овом тренутку јесте члан, мислим да се ради о члану 40, где је реч „законом“, односно реч „закон“ избачена. Заиста је мало апсурдно да ми доносимо допуну закона где избацујемо реч „закон“, и то је врло озбиљна ствар зато што су те информације од посебног значаја. Ако се та законитост избаци, то је урушавање правног система и оно је у супротности са Уставом, са законом, са међународним документима и конвенцијама и озбиљно нарушава принцип владавине права. Нарушава, такође, и наш устав, Устав Србије, који у свом члану 42, који ћу ја овде цитирати, јемчи заштиту података о личности. Ставом 2. истог члана одређено је „да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређује законом“.

Сада постављам питање госпођи министарки Кубуровић – да ли ће се заштита података онда, ако се не уређује законом, уређивати „Информером“? Ми смо били сведоци пре неку недељу како је здравствени картон једне наше суграђанке освануо у „Информеру“, у том дневном таблоиду, и да је жена била стављена на стуб срама. Данас та жена, сутра може неко други, може неко од нас или може и чак неко од вас ко у том тренутку не буде баш у најбољој милости.

Мислим да реч „закон“ треба вратити у закон, јер се на овај начин закон обесмишљава. Ако те речи „законска ограничења“, та реч „закон“ није само обична реч, она је и парадигма и она говори о томе да закон заиста треба да нас штити.

Даље бих рекла неколико речи о Предлогу закона о изменама Закона о парничном поступку. То је врло кратка допуна, међутим, ја некако имам утисак да је предложена измена члана 204. Закона о парничном поступку у ствари наставак политике креирања друштвеног амбијента под утицајем крупног капитала, у конкретном случају пословних банака.

Наиме, заиста, пословне банке код нас су зацариле. Оне су више него добро заштићене и та идеја да се људи и не питају да ли желе да са

неким другим, када банка дигне руке, односно кад тај кредит буде продат, да буду продати и они попут неких средњовековних кметова.

Наиме, о чему се ради? Ради се о томе да, рецимо, човек узме кредит, сервисира га неко време, као што је био случај са ових икс хиљада, чини ми се 20.000 људи који имају кредите у швајцарцима, а које, нажалост, само Србија из целог окружења, из Централне Европе није успела да реши а сви остали јесу, и након одређеног броја година или месеци, али чешће година, човек почне да, колоквијално речено, штуца са исплатама, односно са сервисирањем тог кредита и банка га тужи.

Сад се ту појављују неке фирмице које ће тај његов кредит да откупе. Он, наравно, мора да изађе из тог стана. Све губи ако је нпр. од 50.000 швајцарских франака већ исплатио 60.000, али треба да исплати још а он даље за то нема. И не само то, онда та фирма без питања, јер с том фирмом која је откупила његов кредит није он никада био ни у каквом уговорном односу, њега нико не пита по закону да ли он жели да прихвати да има сада неког новог тужитеља, тог туженог нико ништа не пита, банка једноставно, трљајући руке добро обештећена, изађе и ако је могла мирно, пошто је добила сав новац назад и врло често и много преко тога, да се просто повуче и да тај део кредита отпише.

Значи, ми сад имамо ситуацију која је врло ружна, рекла бих, а то је да је уведен један принцип неједнакости, да је уведен принцип форсирања оних који имају над онима који имају мање или немају, над онима који не могу да буду и нису део система, јер су физичка лица, наспрам банака, које су представнице крупног капитала. У државама обично имате то да грађани више или мање маскирани дођу па пљачкају банке. Код нас испада да банке пљачкају грађане, и то да их пљачкају још и оснажене, и то са новим, иновираним и појачаним законским решењима. Значи, то је ствар коју би свакако требало избећи.

Што се тиче овог предлога закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, наравно, ми подржавамо то да се овај други технички преглед скида са дневног реда, иако мислимо да би било добро, с обзиром на то да ми живимо у држави у којој већина грађана вози аутомобиле који су старији од 15 година, јер нам тако добро иде, мислим да би ипак требало да се ураде два прегледа техничка, али да буде у ствари цена само једног техничког прегледа, управо зарад безбедности саобраћаја.

Што се тиче Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, овај закон је усвојен пре 15 година, а пре две године тадашњи премијер, садашњи председник државе господин Александар Вучић је рекао да је држава немоћна пред навијачима, хулиганима и тим навијачким групама.

Ја бих, свакако, и као мајка и као грађанка овде направила једну дистинкцију између навијача, односно момака и девојака, чешће момака, који навијају за свој тим, облаче мајице, шалове, иду, вичу, певају и оних који су хулигани, који праве неред и хулигана који су повезани са криминалним групама, а знамо добро и да су те криминалне групе врло често повезане и са одређеним државним структурама. О томе ћу рећи пар речи нешто касније.

Такође бих рекла, што се тиче самог проблема тих навијача, ја ћу их тако звати иако не мислим на ову прву групу навијача о којој сам причала, јер не желим да те људе на тај начин увредим, мислим да је проблем што овде није само реч о тим хулиганима, боље да их тако назовемо, који своје незаконито понашање показују на самој трибини, најчешће су то ипак фудбалске трибине, него је проблем што се то простире и даље, односно што то иде, што је увезано са намештањем резултата у спортским кладионицама и такође са трговином наркотицима.

Такође бих рекла да је полиција и досада имала доста одвезане руке у начину на који је могла да делује према тим хулиганским групама. Међутим, ево, имамо ситуацију, рецимо, прошле године имате случај са оним дербијем на стадиону „Партизана“ у коме су у сукобу учествовали такође и навијачи из Хрватске. Полиција и тужилаштво су пред суд извели само групу која је у том сукобу добила тешке батине, а нису извели ону групу која је под заштитом. То је јавна тајна и знамо да постоје одређене групе које су под заштитом. То значи да су то тзв. наши хулигани које не треба дирати и које треба штитити ако знамо да је, рецимо, на том стадиону и око њега све покривено камерама, а никада ти виновници нису дошли пред лице правде. Такође, зна се врло добро колико су одређене вође навијачких група биле повезане са организованим криминалом и колико пута и колико година су они одлагали свој одлазак не само на суд, него и на извршење тог дела.

Реферисаћу се на истраживања КРИК-а која говоре о Александру Станковићу. Он је сада покојни. Убијен је негде у ово време, чини ми се, пре две године, у једном мафијашком обрачуну. Он је познатији под својим надимком Сале Мутава. Станковић је био вођа навијачке групе „Јањичари“, која је била позната по насилним инцидентима, а кажу зли језици да је он био и један од извођача радова у Савамали, али то су зли језици, ја у то нећу да улазим.

Значи, та хулиганска скупина и друштво које се скупљало око ње обезбеђивала је београдске сплавове, а Станковић кажу да је имао везе у полицији, јер он никада није одслужио петогодишњу затворску казну на коју је осуђен као организатор шверца дроге. Значи, не зато што се тукао, него је био организатор шверца дроге.

КРИК је открио да му је суд „12 пута одложио одлазак у затвор због лошег здравља“. Станковић је, међутим, у исто време када је био јако болестан па није могао да се јави органима гоњења био виђен на трибинама и учествовао је у тучама. Такође желим да подсетим да је човек који је врло близак Станковићу и који је део екипе убијеног нарко-дилера и тог покојног вође хулигана учествовао и био у обезбеђењу председника Александра Вучића управо у мају, мислим 31. маја 2017. године, када је председник инаугурисан и полагао своју заклетву овде у Народној скупштини Републике Србије. О томе да се деца високих функционера виђају и у пратњи и у друштву са људима који су навијачи хулиганског типа, тзв. жестоки момци који имају кривичне пријаве, о томе је већ овде било речи, а то ћу само поменути.

Имам на крају једно питање за министра полиције, односно волела бих да ми изнесе податак колико је кривичних дела убистава у последњих пет година повезано са навијачким групама. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министарка Кубуровић.

Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем, уважена председнице.

Даме и господо народни посланици, не бих желела да остане да нисам хтела да одговорим на питање господина Живковића. Иако сам се јавила, да знате, систем није регистровао.

Пре свега, помињали сте Закон о уређењу судова и како Министарство правде није способно да уреди судове. Да сте мало боље читали одредбу која треба да се промени, апсолутно ниједан део се не односи на саму организацију судова, већ се искључиво односи на надлежности Министарства правде и надлежности Високог савета судства.

Колико је ко способан да организује судове, видели смо 2010. године, када сте укинули десетине судова и 836 судија оставили без функције. Ово министарство је министарство које и те како ради на унапређењу положаја и запослених и судија и никада се више није улагало у судство него што се сада улаже. Подсетићу вас да сте оставили суднице које су биле у голубарницама, где апсолутно није било никаквог приступа. Да не говоримо о инвалидима и старим лицима која нису могла ни да дођу до суднице.

Управо, и поновићу, није ми тешко, колико год пута треба, да се ова одредба односи на пренос надлежности између Министарства правде и Високог савета судства. Уколико нисте успели да видите да ли смо способни или не да уредимо ово и пренесемо надлежности, подсетићу вас да је реч о Закону о уређењу судова који је донет 2008. године, па је мењан 2009. године, па 2010. године, па 2011. неколико пута. Не бих рекла да је

то закон који је донела ова власт, већ управо док сте ви били на власти, па покушавамо да исправимо све брљотине које се налазе у овом закону.

Било је покушаја да Министарство правде промени Закон о уређењу судова 2013. године, али нажалост, од стране Венецијанске комисије тада нисмо добили дозволу за то јер је речено да морамо да сачекамо са уставним променама како би се коначно регулисало шта је то у надлежности Високог савета судства, шта у надлежности Министарства правде да бисмо могли даље да приступимо реформама које се спроводе.

Тако да је вероватно овај закон био најкраћи који сте могли да коментаришете, с обзиром на обим осталих закона, па сте истакли примедбу да нисмо способни да уређујемо судство иако се на организацију судова апсолутно не односи одредба која се мења.

Други закон који сте поменули је закон о лобирању и говорите да овим законом уводимо корупцију. Насупрот томе, циљ закона управо јесте да се спречи сваки облик коруптивног елемента у процесу доношења и закона и општих аката и обавезивање, уколико га Народна скупштина усвоји, све нас функционере, па и вас народне посланике да поштујете одредбу овог закона и да пријављујете да ли је и ко покушао да лобира да се одређени акт донесе.

То није само обавеза коју имамо у процесу придруживања ЕУ, то је једна од препорука ГРЕКО тела Савета Европе, који је рекао да закон о лобирању мора да се донесе како бисмо имали један транспарентан и инклузиван процес када је реч о доношењу општих аката.

Не знам зашто се, када је реч о лобирању, везујете за јавне извршитеље. Јавни извршитељи су уведени у правни систем Републике Србије Законом о извршењу и обезбеђењу из 2011. године. Највећи број извршитеља је управо изабран и полагао заклетву 2011/2012. године. То су лица која и данас обављају своју функцију.

Није Српска напредна странка увела јавне извршитеље у правни систем Републике Србије. Да смо имали закон о лобирању те године, можда бисмо знали шта се то десило 2011. године, када је радна група Министарства правде тада завршила Нацрт закона о извршењу и обезбеђењу где су била предвиђена сва правна средства која могу да штите грађане у поступку извршења, где је био предвиђен правни лек, односно жалба на све одлуке које могу да се донесу.

Где чуда, преко ноћи, када је закон завршио у Влади, све те одредбе су биле избрисане, па вас ја питам – по чијем налогу и по чијем лобирању је извршена таква измена? Јер да је било закона о лобирању тада, вероватно бисмо знали ко је ургирао да грађани апсолутно остану незаштићени у поступку извршења и обезбеђења. Зато смо били приморани да доносимо закон 2015. године, не бисмо ли вратили основно

правно средство грађанима, а то је жалба на све одлуке извршитеља које може да преиспита суд који дотада нисмо, нажалост, имали.

Када је реч о закону о заштити података о личности, то је закон који је апсолутно усклађен и са уредбом и са директивом ЕУ, што је потврђено и од стране саме Европске комисије када је закон послат на анализу, што значи да су наше одредбе у потпуности исте са одредбама које се примењују у земљама чланицама Европске уније. Уредба ЕУ се директно примењује у земљама чланицама ЕУ, тако да те земље нису имале обавезу да доносе нове законе, јер имају директну примену, за разлику од Србије, која је то морала да имплементира у процесу хармонизације у свој закон. За разлику од уредбе, директива је та која је наложила земљама чланицама Европске уније да хармонизују своје прописе, што је урадила и Србија, зато је једним законом и обухваћено оно што се данас у земљама Европске уније налази у два документа.

Врло ми је чудно да помињете мишљење Повереника који је, пре свега, неколико пута позиван да учествује у раду радне групе, који је то изричито одбио наводећи да не може као независно тело да учествује у радној групи извршне власти. Шта би то значило? Да ни у једној радној групи која оснује било које министарство не може да учествује или судија или тужилац, који ће исто тако касније да примењује тај закон, а можете да budete овлашћени да дајете мишљење и да очекујете да ваше мишљење буде усвојено у поступку стварања предлога текста закона.

Очигледно нисте довољно добро читали предлог закона који се данас налази пред вама и упоредили мишљење које је дао Повереник, јер да сте то урадили, видели бисте да је велики део примедби које је Повереник изнео у свом мишљењу које се налази на његовом сајту Министарство правде усвојило. Ја ћу вам дати само неке од пар примедби где су те одредбе примењене, а то можете да нађете и на сајту Министарства правде, који има врло детаљну и јасну анализу шта је то све рађено, па ћу вам рећи да су усвојене примедбе у односу на члан 46, у односу на члан 50, у односу на члан 59, у односу на члан 52, у односу на члан 60, у односу на члан 62. Тако да је велики део примедби које је Повереник изнео Министарство правде усвојило, где је сматрало да је то оправдано и да је било у складу са уредбом и директивом ЕУ.

Врло ме чуди да се позивате на члан 40, јер да сте читали мишљење Повереника, на које се позивате, видели бисте да се у том детаљном мишљењу Повереника нигде не помиње мишљење у односу на члан 40. који сада истичете. Вероватно је Повереник накнадно добио памет па је оценио да је одредба закона 40. неуставна, што мислим да може да ради само Уставни суд, или се можда Повереник намеће предлагачима по истеку мандата да буде и судија Уставног суда.

Ни у једном моменту, када је реч о члану 40, Повереник није истицао примедбе које су се накнадно појавиле. Рећи ћу вам само да се његова примедба, када је реч о члану 40, односила на став 3.

Нигде се не помиње да треба да се уведе реч „закон“ и да ограничење постоји у складу са законом. Мислим да је овде реч о дезавуисању јавности, покушају да се прикаже нешто што апсолутно није тачно, јер управо закон о заштити података о личности уводи опште одредбе када је реч о заштити и обради података о личности и управо се само овим законом уводе ограничења која могу да постоје у односу на општи режим. Сама реч „закон“ уколико би стајала, то би давало могућност да постоје неки други закони који такође могу да уведу ограничења у оквиру општег режима.

Тако да верујем да ће и Повереник до краја расправе наћи још пар примера за које ће оценити да нису уставни, а за које није имао примедбе када је достављао мишљење Министарству правде.

Још једном желим да истакнем да, када је реч о члану 40, апсолутно нема никаквог говора о томе да покушавамо на било који други начин да ограничимо општи режим када је реч о заштити података о личности. Управо је само овај закон, односно предлог закона који се налази пред вама, закон који општим режимом може да ограничи примену и односи се искључиво на надлежне органе приликом спровођења истраге, процесуирања, откривања кривичних дела и када је реч о угрожености националне безбедности. То су једини изузеци где постоји ограничење приликом обраде података о личности. Захваљујем.

(Зоран Живковић: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Како реплика када је министарка одговорила посланици Рашковић Ивић?

(Зоран Живковић: Не, него мени.)

Није вама одговорила сигурно.

(Зоран Живковић: Ја вас молим да се пробудите и слушате шта се прича.)

Скроз сам будна, а сада ће реч добити потпредседник Владе министар Небојша Стефановић.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала, поштована председнице.

Консултације са колегама из Министарства. Могу рећи да смо ми, рекао бих, поносни на чињеницу што у досадашњем току расправе, бар у последњих сат времена, заиста не постоји ниједна суштинска примедба на законе које смо предложили. То заиста добро говори о тексту закона, о свему ономе што је била интенција када смо законе предлагали. Драго ми је због тога као некоме ко је предлагач. Драго ми је зато што су труд и рад

великог броја људи који су у томе учествовали на неки начин добили валоризацију кроз све ово.

Тешко ми је да одговорим на све оно што се изговори, што углавном нема готово никакве везе са предложеним законима али има везе са стварима које се понављају у нашем друштву од стране одређених људи као нека врста мантре. Ваљда ако се понове довољан број пута, треба да постану истина. Обично то није праћено када имате нека сазнања о извршеним кривичним делима или сумњама. Друго је када то изнесете лепо у форми кривичне пријаве или обавестите државне органе о томе, а друго је када то износите сваки пут паушално и никада ништа не предузмете по том питању. Потпуно је јасно да то радите из политичких разлога. То радите да бисте стекли неки јефтини поен. Е, нешто знате, ви знате, ово је општепознато, имате сазнања – све то је врло неозбиљно.

Дакле, то само показује да, нажалост, овде где треба да разговарамо о предлозима закона ти људи немају о законима шта да кажу, јер знате, ако не кажете ни реч о тим законима, било да се осврнете на њих негативно или позитивно, већ говорите о неким општим местима у јавном дискурсу, онда просто нисам сигуран да та расправа, има наравно сваки народни посланик право да је води како год жели, али та расправа неће побољшати закон, свакако.

Што се тиче Сектора за ванредне ситуације, хоћу да вам кажем да за Сектор за ванредне ситуације, да би људи знали, било је ту и питања да ли је сектор или дирекција. Сектор или дирекција, потпуно је исто. Унутрашња организациона структура сектора једнака је организационој структури дирекције. Права, овлашћења, надлежности, описи радних места – потпуно исти.

Што се тиче људи који раде у Сектору, да бисте постали ватрогасац, да бисте постали инспектор за превентиву, да бисте постали било ко из Сектора за ванредне ситуације, морате да испуните одређене критеријуме. Дакле, по сваком опису радних места, по базичним компетенцијама, по специјалним условима које морате да испуните, ви то морате да урадите, било да долазите из других делова Министарства или долазите из цивилства. Још оно што морате да испуните је и конкурс. Он може бити интерни или јавни. Могу да кажем да смо ми поносни да смо расписали у последњих више од годину дана више конкурса, на којима ће укупно бити, кад се заврши овај последњи, примљено око 275 ватрогасаца, спасилаца, искључиво по конкурс, дакле по конкурс који је расписиван на територији читаве Србије. Мислим да је то урађено на такав начин да је показано и завидно интересовање грађана Републике Србије за рад у ватрогасно-спасилачким јединицама, где је однос некада био и десет према један у односу на број места које смо ми расписали конкурсом.

Дакле, не може се говорити о било каквим казнама и да ту долазе некакви, како је речено, испужени полицајци итд. Они, прво, не би испунили услове конкурса. С друге стране, испашће да у Сектору за ванредне ситуације не ради ниједан способан човек, да су то неки људи који нису кадри да се изборе са било чим, а стотине и стотине пожара месечно угасе у Србији, изборе се са поплавама, земљотресима. Морам да вам кажем да се ради о веома способним људима и захвалан сам сваком човеку у Сектору за ванредне ситуације на огромном раду.

Често је то рад и који није увек видљив голим оком. Дакле и на превентиви, када раде заштиту наше деце у школама и вртићима, кроз превентиву кад прегледају у каквим условима наша деца проводе ту, када раде елаборате који треба да обезбеде максималне услове заштите од пожара да нам се никад не деси оно што се догађало у неким годинама када су горели људи у дискотекама зато што ту није било довољно квалитетне заштите од стране тих физичких и правних лица која су била дужна да то ураде.

Ови људи из сектора којим руководи господин Марић раде даноноћно да се таква ствар нигде не деси. Исто тако, и полицајци и ватрогасци су у школама, преко две хиљаде њих, уче нашу децу шта се ради у ванредним ситуацијама, како да се снађу у пожарима, поплавама, како да буду што спремнији а да одговоре на све изазове. Све смо то урадили у кратком периоду. Тога раније није било.

Што се тиче опремања Сектора, могу да вам кажем да смо у ове две године, у 2017. и 2018. години, уложили готово четири милијарде динара у опремање Сектора. У објекте, изградњу инфраструктуре, у набавку опреме, возила, интервентне униформе, заштитне униформе, робокомплексе, све оно што је било потребно да људи из Сектора буду опремљенији. Да ли је то довољно? Наравно да није, апсолутно није. Много је боље него што је било раније, али не желим да говорим ја о томе, волео бих да о томе говоре ватрогасци.

Када будемо набавили овај нови контингент ове, наредне и 2020. године, када будемо завршили овај сегмент набавке ватрогасних возила, моћи ћемо у потпуности да повучемо она возила која су у Сектору, рекао бих, 40 и 45 година. Дакле, тај посао ћемо исто завршити. Тај посао је у току. Дакле, процеси набавке су у току. Нешто ће бити у наредној години. Средства су обезбеђена и људи то имају прилике да виде, ми то периодично показујемо.

Дакле, што се тиче ватрогасаца, спасилаца и за њихову обуку и за изградњу новог великог центра у Врању и за нови центар који ћемо радити у Младеновцу који ће служити за обуку ватрогасаца, спасилаца, дакле та средства су обезбеђена и у томе заиста напредујемо.

Што се тиче хулигана, држава апсолутно није немоћна пред хулиганима и криминалцима међу навијачима, али тражимо од суда... Полиција свој посао ради. Ви ћете видети на свакој спортској манифестацији довољан број припадника полиције и људи из ИПП-а, из Жандармерије и из других јединица полиције који свој посао раде храбро, који свој посао раде у складу са законом и који немају проблем да се супротставе било коме.

Данас у Србији у том смислу, реците ми једног навијача кога нисмо ухапсили. Име једног који није ухапшен. Ево, ја да вам кажем, не постоји тај, и од вођа и квазивођа, сви су ухапшени, за различита дела, тамо где је било дела. Они који нису криви за нешто, ја не могу да их ухапсим на силу. Али исто тако тражимо од судова да их оштро кажњавају.

Ви кажете овом је одлуком суда одложено издржавање казне и то некако повезујете са полицијом. Какве то везе има са полицијом? Је л' га полиција ухапсила за то дело, за дрогу? Јесте. Је л' он осуђен за дрогу? Јесте. Шта полиција даље треба да уради? Шта је посао полиције у том смислу? Треба ми да га осудимо? Треба ми да, не знам, правимо приватне полицијске затворе? То није посао полиције. Да ли је то криминалац? Јесте. Какве то везе има?

Дакле, стално се те тезе, увек се то, таква врста прича подмеће. Неко је од тих криминалаца близак са не знам... Људи се етикетају. Људима који даноноћно раде у борби против тог криминала врло лако се лепе етикете и онда се тим људима импутира нешто што не може бити даље од истине. И то је зато што сам двапут прочитао нешто у неком од ових таблоида који су с друге стране. Пошто ти таблоиди с друге стране, они су у реду. То када помиње чланове породица, када причају за председника да је убио сопствено дете, кад причају о томе да смо сви, не знам, овакви, онакви, то је све у реду. То је све у реду зато што су ти са друге стране. Те телевизије које то објављују су добре јер су са друге стране, ти новинари су одлични. Не попут Маре Драговић, коју треба пребити испред Телевизије. Дакле, она је супер за пребијање пошто она није на тој страни, али неки други су сасвим океј. Е, онда кад се то тако ради, онда та врста говора мржње...

То јесте говор мржње када се људи због тога што не мисле исто као ви етикетају најстрашнијим стварима и цртају им се мете на глави. Тим људима се цртају мете на глави. Људи раде у полицији, боре се против криминала и онда им направите етикету да су они – ето, то су они блиски са оним, овим, раде ово... Апсолутно им цртате мете на глави. Уместо да ти људи буду управо они који ће направити нешто добро за нашу земљу, они су од стране тих неких, веома неодговорних људи буквално сатанизовани.

Хоћу да говорим у име свих тих људи зато што су они без могућности да се појаве у јавности. Они не могу да одговоре као што то могу ја или неко од народних посланика. То нису јавне личности. То нису људи који су вични телевизији, хајде да тако кажемо. Без обзира на то што они могу да се појаве да дају неки интервју или било шта слично, али то, просто, није њихов посао. На крају крајева, њихов посао је да се боре против криминала, није им посао да се баве интервјуом. То је оно што је, чини ми се, проблем код нас.

Оно што ја хоћу да вам кажем, полиција ће радити свој посао. Полиција је нешто на кога грађани Србије могу да се ослоне и хоћемо да будемо гаранти безбедне и сигурне Србије. Да ли имамо изазове у нашој земљи? Имамо. Имају и све остале земље у нашем окружењу. Погледајте оно што кажу европски статистички подаци, немојте да верујете нама. Ево, немојте узимати нас као параметре да не би било да смо ми пристрасни. Узмите податке Европе. Узмите шта каже Европа за тешка кривична дела везана за Републику Србију и за све земље у нашем окружењу, за земље Европске уније. Погледајте како изгледају Шведска, Белгија, Холандија, како изгледају развијене земље, како изгледа Србија. Број убистава на сто хиљада становника, број тешких кривичних дела других на сто хиљада становника, да видимо где смо ми а где су они.

Дакле, да погледамо како ми ту стојимо. Видећете, а ја се надам да ћете после тога много боље говорити о својој земљи, видећете колико Србија много боље стоји од многих од тих земаља. Има земаља које су боље од нас, и ми идемо ка томе, радимо на томе и оно што је мени важно јесте да овде нема заштићених. Нема никог кога нећемо ухапсити ако је крив за нешто, никога. Ево, ја чекам име, мени није проблем да поменем било које име у Србији, и оне који су са ове или оне стране. Просто, ако је човек крив за нешто, он мора за то да одговара и то је крај.

Дакле, Министарство ће се трудити да у наставку наше борбе против криминала свакога дана урадимо нешто и за побољшање положаја полиције, јер желимо да тим људима обезбедимо и боља примања. Захвалан сам и Влади и председнику на томе што су већ трећу годину заредом обезбеђена средства да полиција има већу плату. Ти људи треба да имају веће плате и на томе радимо, да имају бољу опрему, али истовремено и бољи законски оквир у коме ће моћи да свој посао обављају још ефикасније.

Жао ми је, није господин Живковић ту, видео сам да из сопственог искуства говори о неким стварима и видим да из тог искуства он каже да нешто смрди одозго. Претпостављам да је мислио на период када је он обављао те најодговорније функције. Цитирао сам оно што је он рекао. А са друге стране видим да разуме и да из свог искуства говори о томе шта

значи коруптивни припадник режима, али заиста се не бих мешао у породичне послове господина Живковића.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Неђо Јовановић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председнице.

Уважени министри, уважени представници Високог савета судства и Државног већа тужилаца заједно са сарадницима, одмах на почетку морам да истакнем да ће моја посланичка група, односно Посланичка група Социјалистичке партије Србије подржати све предлоге закона, као и предлоге које су дали како Високи савет судства, тако и Државно веће тужилаца када су у питању носиоци правосудних функција.

Ово не зато што би то требало да буде одраз сервилности, већ је засновано, када су у питању закони, превасходно на стручном утемељењу и стручним ставовима који су апсолутно подударни са оним што у предлозима закона стоји, а што се тиче предлога за носиоце правосудних функција. Они су несумњиво продукт једног квалитетног одабира, једне квалитетне селекције, уз поштовање свих правила која су устројена када су у питању оцењивање и све оно што може да представља параметар за избор најквалитетнијих кандидата, који ће, надам се, у дану за гласање бити подржани и бити изабрани за носиоце правосудних функција.

Уз извињење министру Стефановићу, који је изашао, ја ћу се на почетку одредити према законима, односно предлозима закона које је предложило Министарство правде. И, да вам кажем крајње искрено, уважена министарко, ово је заиста пример како треба предлагати квалитетне законе. Без намере да минимизирам било ког другог предлагача, било које друго министарство, овде се ради о есенцијалним стварима када су у питању норме, када је у питању систематизација нечега што није добро систематизовано досада и што, у сваком случају, у практичном смислу речи може довести до најповољнијих решења, односно где ће закон дати своју пуну примену.

Први закон о коме ћу говорити је закон о бесплатној правној помоћи. Овим законом несумњиво се доприноси да, с једне стране правосуђе остане оно што јесте, а то је независно и слободно, а с друге стране да се омогући приступ судовима, а то значи доступност правди.

Наравно да је то и уставна и свака друга обавеза вашег министарства и вас као некога ко министарство води, а истовремено и нешто што сте успели да у овом предлогу закона јако добро нормирате, а то је да се коначно направи селекција корисника бесплатне правне помоћи, који су сада категорисани у три групе. И не могу да се сложим са коментаром и примедбама које сте данас добили да постоје категорије

становништва које су наводно изузете из категорије корисника бесплатне правне помоћи, а наводно је требало да буду у тој категорији. Та примедба, једноставно, не стоји, због тога што је управо овим законом дефинисано да је прва популација грађана она која полази управо из тог, да га назовем, социјалног миљеа, а после тога долазимо у ситуацију да управо одговор онима који су ту примедбу истакли даје сам закон, да су то грађани Србије који су у таквом финансијском стању да, уколико би ушли у ситуацију да морају сносити трошкове одговарајућих поступака, онда би се сигурно свели на социјалну категорију становништва. Због тога се овим законом њима даје једна врста бенефита, а с друге стране заштите, и превасходно правне заштите да и они буду корисници бесплатне правне помоћи. Наравно, и трећа категорија као рањива лица, то су лица која остварују одговарајућа права углавном у судском поступку, представљају и те како значајан део наших грађана који треба да уживају управо оно што им овај закон даје, а то је бесплатна правна помоћ.

Оно што је такође добро кад је овај закон у питању јесте јасно дефинисање процедуре на који начин се бесплатна правна помоћ остварује. Међутим, ту бих, уважена министарко, истакао једну чињеницу коју адвокатура са поносом истиче. Имајући у виду да је адвокатура била укључена у израду овог предлога закона, ја као припадник тог тзв. еснафа, односно адвокатуре, морам да истакнем да заиста постоји један крајње коректан однос партнерства између адвокатуре и Министарства правде захваљујући вама, јер коначно је адвокатура са својим принципијелним, с једне стране, ставовима, а с друге стране ставовима који дају и те како велики допринос доношењу оваквих закона, дошла до свог циља, а то је да заштити свој положај. Зашто? Зато што је адвокатура стожер овог закона као пружалац бесплатне правне помоћи, јер чак ни удружења, која су такође дефинисана као пружаоци правне подршке, то не могу да чине без адвоката, јер су у конкретном смислу адвокати, када су у питању заступања, одбране итд., једини носиоци бесплатне правне помоћи. Зато је задовољство што адвокатура у овом закону јесте препозната као стожер бесплатне правне помоћи.

Оно што ми се чини јако важним јесте да ћете у синергији са Министарством за државну управу и локалну самоуправу покушати или, надам се, истрајавати у томе да се подигну капацитети локалних самоуправа, с обзиром на то да су локалне самоуправе први степен у процедури која је овде прописана за остварење бесплатне правне помоћи. Зашто ово говорим? Капацитети локалних самоуправа су јако мали и ви сте тога свесни. И постоји велики број локалних самоуправа у Србији које уопште немају устројену бесплатну правну помоћ, нити имају органе који пружају ту бесплатну правну помоћ. Ја не желим да помињем називе

градова, па чак и општина које нису довољно развијене, односно нису довољно развиле бесплатну правну помоћ, а неке је буквално немају, апсолутно. Дакле, у том правцу се заиста мора учинити много како на едукацији запослених у локалним самоуправама, а нарочито у односу на члан 7, па ћу вас замолити, јер ово је крајње добронамерно с моје стране, да кроз едукације оних који ће бити везани за доношење одлука приликом подношења захтева за бесплатну правну помоћ, да о том захтеву рационално и правично одлуче.

Ово говорим због тачке 6. у ставу 1. члана 7, који каже – у поступку у коме је очигледно да тражилац бесплатне правне помоћи нема изгледа на успех, посебно ако се његова очекивања не заснивају на чињеницама и доказима које је предочио или су супротна позитивним прописима, биће његов захтев одбијен. Уважена министарко, овде ће бити опасно уколико онај ко буде одлучивао, узме ингеренцију или уђе у јурисдикцију судова, па чак доноси одлуку уместо судова, што ни у ком случају не би смео да ради. О овим стварима може да одлучује само суд и ово је искључиво у судској надлежности, а ни у ком случају у надлежности онога ко не може да перципира ствари како ће његове чињенице које је предочио, или докази које је предочио органу локалне самоуправе да орган локалне самоуправе оцени да ли ће то бити у суду уважено или неће, да ли ће он исходovati позитивно у спору или неће. Мислим да је овде ситуација таква да онај ко о овоме одлучује мора бити јако едукован и јако, јако стручно оспособљен, са потребним искуством да уопште оцењује било шта што је овде написано.

У члану 34. истог закона о коме коментаришем замолио бих вас да или преко ресорног одбора, пошто ми нисмо имали разлоге за амандмане на квалитетан предлог закона, размотрите став 3. члана 34, где су рокови нејасно дефинисани, где је речено да се жалба Министарству у случају одбијања захтева за бесплатну правну помоћ може поднети у року од осам дана од дана пријема решења. То није спорно, али се онда каже – у року од осам, односно три дана од истека рока после кога се сматра да је захтев одбијен. Бојим се да ли ће у практичном смислу речи ово бити добро препознато. Значи, рок од осам, односно три дана. Који се онда примењује, овај од осам или овај од три дана? Дакле, та једна нејасноћа, која у практичном смислу може изазвати одређене дилеме, ваљало би да буде отклоњена, па бих вас замолио да на ову чињеницу, на коју сам указао у предлогу закона, обратите пажњу.

У свему осталом овај закон у сваком случају, за сада је предлог, али као закон ће после дуго времена дати свој пуни ефекат. Заиста, за похвалу је да имамо нешто што досада нисмо имали, а то је врло јасна процедура приликом остваривања права на бесплатну правну помоћ.

Следећи закон који желим да коментаришем је Предлог закона о заштити података о личности. Заиста, уважена министарко, ово је један изузетно, изузетно квалитетан предлог закона. За разлику од досадашњег закона, у овом закону сте нормирали нешто што досада нико није нормирао, нарочито када су у питању правна средства или правни лекови. Досада је то била само жалба и могућност покретања управног спора управном тужбом. Сада имамо ширу лепезу правних средстава која се могу користити и ту заиста имате максималну подршку, почев од притужбе, па затим приговора, када се ради о ономе ко обрађује податке, затим, јако важно, а заиста јако важно да се може остварити и непосредна судска заштита, као и да се може остварити право на накнаду штете како материјалне, тако и нематеријалне и од сваког оног ко повреди одређене прописе или деликтно чак причини штету оном на кога се подаци односе, односно подаци везују.

Што се тиче Повереника, овде је статус Повереника коначно дефинисан како треба и јасан је, почев од његових надлежности, па преко свега онога што његовим статусом треба кроз закон и законску регулативу да буде предвиђено. Несумњиво је да Повереник мора да спроводи инспекцијске послове, да примењује закон, да води рачуна о томе да ли ће казне које буду предложене или изрицане, на шта у сваком случају има право, бити адекватан механизам да се одређени проблеми реше, али оно што је јако важно, јако је важно да сада имамо потпуно јасну процедуру када је у питању заштита података о личности, која досада, морамо бити потпуно искрени, није била у довољној мери прецизно утврђена.

Што се тиче закона о лобирању, заиста су примедбе у односу на овај предлог закона апсолутно неумесне и неаргументоване. Зашто ово говорим? Ово је први пут да доносимо антикорупцијски закон, односно први пут да се једним предлогом закона, надам се ускоро и законом, када га будемо изгласали, чини смањење корупције, односно, утицај на јавне политике се коначно системски решава. Зашто? Због тога што тај потенцијални утицај на доносиоце одлука из сиве зоне прелази у закон и то не може нико да доведе у сумњу, нарочито имајући у виду да свако ко ће бити лобиста, ко ће моћи да по одредбама овог закона спроводи радње које су у овом закону предвиђене, мора да подноси извештај.

Тај извештај је, такође, транспарентан. Он даје, с једне стране, правну сигурност да се закон неће злоупотребити. С друге стране, обавезује онога на кога се овај закон односи, када је у питању средство лобирања, а и сам чинилац лобирања, односно онај према коме се лобирање усмерава, да мора оно што буде урадио да пријави Агенцији за борбу против корупције. Зашто? Због тога што и по самом статусу, као јавни функционер, има ту исту обавезу. Ту нема неке разлике између

Агенције за борбу против корупције и Закона о Агенцији за борбу против корупције и овог предлога закона, јер имају исти циљ – да се корупција сузбије, односно да се смањи на најмању могућу меру.

Добро је што је предвиђено да у том извештају мора да буде систематизовано оно што је јако важно, а то је предмет лобирања, наручилац, јавни функционер итд.

Да не би било претерано у стручном објашњавању, када би се упрошћено прокоментарисао овај закон, овај закон омогућава с једне стране да коначно они који су досада покушавали на разне начине да дођу до одговарајућих одлука, нарочито одлука које доносе органи јавне власти, да утичу на јавне функционере, да утичу на јавне политике, а користили су се различитим средствима, то више не могу чинити. Могу, али под једним условом – да уђу у овај систем, да испуне услове које је овај закон предвидео да могу по закону бити лобисти, да не говорим сада који су то критеријуми, да имају најмање високу стручну спрему, да су држављани Србије и све остале критеријуме, и да на тај начин потпуно регуларно и потпуно легитимно врше лобирање.

Коначно, да се разбије предрасуда, није лобирање средство остварења непоштених, неморалних и незаконитих циљева. Лобирање је сада средство којим се остварују законити циљеви у законом спроведеном поступку и то је закључак свега онога што треба да подразумева суштину овог закона.

Што се тиче одредаба Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку, врло кратко, овим процесним решењем се отклања једна препрека која је досада била присутна у судској пракси, а везује се за банке као учеснике поступка, односно банке које имају неку страначку легитимацију. У конкретном случају ради се о кредитима и то прибављању права, а то је право на измирење обавеза из кредита, па како смо досада имали једну процесну препреку да банка није могла да ступи на место странке у поступку, нарочито када је у питању прибављање права од тужиоца, сада је то поједностављено и мислим да сте успешно решили један проблем, а то је да тужилац даје само писану сагласност и на основу писане сагласности улазимо у легитимацију која досада није могла да буде присутна. Мислим на страначку легитимацију, која досада није могла да буде присутна у самом парничном поступку.

Када говоримо о Закону о извршењу ванзаводских санкција и мера, такође, врло кратко, тај закон даје одређене бенефите учиниоцима кривичних дела према којима су изречене алтернативне кривичне санкције и сада се тај бенефит, који досада није био прецизно и јасно уређен, везује за оно што је овде прописано – један сат боравка ван места где се притвор издржава, односно казна, а то су кућни услови, у току дана, у временском

периоду од 07 до 17 часова, као и први разговор са лицем према коме је та ванзаводска санкција изречена, што у сваком случају представља један квалитативан помак у односу на досадашња законска решења.

Пошто не бих више коментарисао о самим предлозима закона, имајући веома висок квалитет предлога ових закона, желим да се обратим и министру Стефановићу у односу на закон који се везује за спречавање насиља и недоличног понашања на спортским приредбама.

Министре Стефановићу, овим законом сте учинили један искорак у погледу превенције, јер овај закон треба посматрати искључиво са аспекта превенирања сваког противправног деловања, сваког противправног понашања које се не везује само за стадионе, не везује се само за објекте где се спортске манифестације одржавају, већ и за локације које су ван тих објеката, а где свакако долази до ситуације у којој су понашања, која су углавном противправна јер се овај закон не би доносио да нису, генерисала проблеме и на стадионима и у спортским дворанама и на било ком другом месту где се спортске манифестације одвијају.

Добро је да у овом смислу имамо системско решење, које ће с једне стране релаксирати полицију, а с друге стране утицати на потенцијалне учиниоце било ког вида противправног деловања да такво деловање више никада не примењују. Зато сматрам да је овде превенирање, односно превентиван карактер овог закона јако изражен.

На самом крају мог излагања обраћам се представницима Високог савета судства и Државног већа тужилаца и желим да скренем пажњу још једном – квалитетни предлози, не желим да их коментаришем, због тога што немам право да се мешам у то ни као народни посланик ни као грађанин, али ми је јако драго да су, и поред свега онога што је био покушај одређеног притиска, чак и на Одбору за правосуђе, кроз разноразна анонимна писма, прошли квалитетни кандидати. Имам право да кажем да су то у Ужицу два кандидата за Основни суд и један кандидат за Основни суд у Пожеги. Јелена Чуповић, Тамара Јованетић и Наташа Филиповић у сваком случају заслужују да буду изабране за носиоце правосудних функција, односно судије ових судова. Хвала вам најлепше.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем, колега Јовановићу.

Реч има народни посланик Борисав Ковачевић.

Изволите.

БОРИСАВ КОВАЧЕВИЋ: Пуно хвала, господине потпредседниче.

Уважени министри, уважени сарадници министара, поштоване колеге и колегинице посланици, на дневном реду ове седнице од 25 тачака имамо 17 закона, од којих су 10 из области безбедности уопште, а од њих десет пет су закони који регулишу рад институција и служби на

супротстављању потенцијалним починиоцима и уопште на спречавању урушавања безбедности ове земље.

Међу тим законима су измене и допуне Закона о полицији и Закона о приватном обезбеђењу. Зашто потенцирам ова два закона? Због тога што они јесу по стратегији, важећој, о националној безбедности, јесу чиниоци националне безбедности. Стога су они мени, ја сам то узео као параметар за најважније од свих предложених тачака, а иначе сви закони у нашем овом дневном реду, њих 17, мислим да су изузетно значајни за стварање амбијента и стварање услова за реализацију нове стратегије националне безбедности чије је доношење у току.

Као што знамо, Стратегија националне безбедности донета је октобра 2009. и док ову не инаугуришемо и ставимо у примену, проћи ће скоро десет година. У тих десет година, не бих сада да у то улазим и разлажем шире, али су се многе околности и у оквиру међународне заједнице и у међународном положају Србије и да не набрајам даље промениле у мери да захтевају иновацију или прављење нове стратегије националне безбедности.

Осим што су ови закони значајни за нову националну безбедност, закони о полицији и приватном обезбеђењу су, кажем, значајни и као носиоци националне безбедности, али су сви ови закони значајни и за обезбеђење услова и испуњење захтева који су пред нама а тичу се времена за које ћемо ући у Европску унију.

Ја, од свега овога што је пред нама у дневном реду, посебно бих желео да искажем лично похвале Министарству унутрашњих послова за сву озбиљност и значај унапређења и доградње управо закона о приватном обезбеђењу. Мислим да се ту највише унапредило, а ми смо, ако се сећате, кад смо доносили први пут Закон о приватном обезбеђењу и рекли да ће управо искуство у његовој примени наметати његову доградњу и унапређење. Мислим да је то учињено у максималном степену, поготово кад се упореди кратко време његове примене, јер се он фактички примењује тек од 01.01.2017. године, пошто је 2015. године изменама и допунама његова примена померена за тај датум.

Хтео бих неке ствари да нагласим поред многих које су овим изменама и допунама на овом закону учињене. Мислим да је овим законом који је пред нама обезбеђена спрега за деловање са полицијом, али с друге стране, није се подлегло и није остављено недефинисано поље рада које би омогућило да се приватно обезбеђење убацује, да тако кажем, у делокруг, односно, надлежност полиције. Мислим да је то врло добро, са правом мером учињено и урађено.

Јако је важно да су овим законом дефинисани веома битни по свом доприносу појмови и одредбе и субјекти у овој области, као што је

дефинисање одговорног лица, као што је безбедносна сметња, посебно значајно, као што је корисник услуга, посебно опет питање легитимације, као што је редар, као што је унутрашња служба обезбеђења, самозаштита итд. Прецизније је уређена организационо-техничка компонента вршења делатности и обавезе правних лица и предузетника према полицијским органима, као што су контролни центри као једна, подвлачим, од најзначајнијих ствари.

Појачана је директна веза и промтно обавештавање полиције и њених органа о дешавањима на терену и сазнањима у току обављања послова, што доприноси много јачој спрези полицијских органа и приватног обезбеђења у деловању ка остварењу истих циљева на безбедносном плану. Затим су у питању обука и обавезе правних лица и предузетника са овлашћењем за обуку. Ту је све прецизирано до мере да се на тај начин могу обезбедити квалитетнији и стручнији кадрови у приватном обезбеђењу.

Посебно је значајно да је до краја дефинисан надзор од стране Министарства унутрашњих послова над пословима приватног обезбеђења, да је разрађен и јасно дефинисан и може обезбедити даље усавршавање и квалитетније обављање приватног обезбеђења. Предвиђеним санкцијама, што је такође једна од најзначајнијих ствари, и на други начин обезбеђени су услови за дисциплиновано обављање приватног обезбеђења, јер је то јако битно с обзиром на то да су у оптицају, да тако кажем, у сектору приватног обезбеђења које кратке, које дуге цеви, рачуна се од 60.000 до 100.000 комада.

Има доста тога што би се даље могло набрајати што је унапређено, али бих хтео да бацим акценат на две ствари које нису нашле места у изменама и допунама овога закона, односно у овом новом закону, а чини ми се да су јако битне и мислим да се то вероватно, претпостављам, то ће министар рећи, имало у виду али да вероватно нема још довољно компоненти ни аргумената да се до краја дефинишу две ствари.

Прва је питање статуса странаца као правних лица и предузетника у области приватног обезбеђења. Ја морам овде да кажем да, што више човек размишља о томе, све више се долази до убеђења и мислим да ћемо ми морати то крупно питање решити, а то је да из сектора приватног обезбеђења искључимо странце као правна лица, односно предузетнике. Не бих да то сада разрађујем, али је врло безбедносно деликатно питање њиховог постојања у том сектору, посебно у непосредној ратној опасности или у ратној опасности, с обзиром на то да су им у рукама толике хиљаде и десетине хиљада оружја.

Друга ствар која није дефинисана и која ће вероватно морати бити дефинисана је питање отварања могућности и услова за укључивање

активних полицајаца у приватно обезбеђење у тзв. слободном времену. Мислим да кад су у питању полицајци, да они морају, без обзира на специфичности посла, имати иста права као и, рецимо, здравствени радници. Зашто би здравствени радници могли да иду у приватне клинике у слободном времену и да раде, а да полицајац не може у слободном времену допуну своје зараде обезбедити на тај начин да обавља послове у приватном обезбеђењу?

Мислим да ће ове две ствари сигурно уследити и морати да се истретирају у наредним изменама и допунама овог закона.

Кад је у питању Закон о полицији, то је један од најзначајнијих чинилаца националне безбедности. Нова стратегија националне безбедности мора, видећемо шта, колико ја знам, она је сада у фази нацрта, односно припремања предлога и видећемо шта у њој стоји, али ви вероватно знате шта. Кад су у питању измене и допуне, мислим да се морају упоредо са њеним довршењем и активирањем, значи стављањем у примену, донети измене и допуне, да не кажем многих закона, вероватно и неки нови закони у систему безбедности, односно у безбедносно-обавештајном систему, у систему одбране и ићи што се ближе може временски истовремено у примену са стратегијом.

У оквиру тога је јако битна, што се стратегије нове тиче, да је тако назовем, трансформација Министарства унутрашњих послова, између осталог, на плану веће синергије и садејства са контраобавештајном компонентом у систему националне безбедности. Иначе, у безбедносно-обавештајном систему морало би доћи до кардиналних иновација на организационом и оперативно-техничком плану, а у правцу централизовања, односно обједињавања, и у смеру осамостаљивања, с друге стране и регруписавања и нових облика деловања, о чему овде не можемо шире разговарати с обзиром на то да је укључена јавност.

У новим изменама и допунама овог закона о полицији мислим да мора уследити шири захват, да тако кажем, али разумем да ово што је сада третирано, и министар је рекао, као измене и допуне, углавном се тиче плата, да је то било неминовно да се уреди да бисмо могли урадити те наредне измене и допуне у систему, посебно допуне и измене које се тичу положаја и статуса припадника полиције и Министарства унутрашњих послова, јер ће нам те нове измене и допуне диктирати и нова стратегија, која ће произвести неминовно и трансформацију других државних органа.

Код даље доградње овог закона треба посебан акценат имати, односно позорност, само ћу набројати, на неколико питања – питање безбедносне провере механизма као механизма контроле и преиспитивања безбедносне провере, затим, употреба средстава принуде, обавештавање о правима, где долазимо у судар са уставним неким одредбама итд., чување

оружја у стану, одговорност полиције у поступању, малолетник као починилац и као заштитник, чини ми се изузетно битна и важна тема с обзиром на то да је малолетнички криминал, уопште узев, у порасту. Затим, формирање централне базе података о притужбама грађана на рад полиције. Затим, психолошка превенција и здравствена заштита у полицији. То је изузетан сегмент који намеће потребу јачања здравственог сектора у полицији. Знамо колика је бројност. Затим, чување оружја ван радног времена у светлу насиља у породици, рационализација кадрова, јер је могућа политизација у том процесу, унутрашња контрола у полицији и улога полиције у развоју исте у друштву, укупно оздрављење институција за борбу против корупције и организованог криминала итд.

На крају да кажем, ако сам при крају, а јесам, да ће Посланичка група ПУПС у дану кад будемо усвајали ове законе, дати подршку свим предложеним законима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ковачевићу.

Реч има народни посланик Бојан Торбица.

Изволите.

БОЈАН ТОРБИЦА: Поштовани председавајући, цењени министри са сарадницима, колеге народни посланици, пред нама се данас налази сет изузетно битних законских предлога које ће Посланичка група Покрет социјалиста, Народна сељачка странка, Уједињена сељачка странка у дану за гласање подржати.

У складу са временом за дискусију које ми је на располагању, ја ћу се углавном осврнути на предлоге закона из области безбедности, док ће о осталим предлозима закона и о избору судија и заменика јавног тужиоца говорити моје колеге из посланичке групе у каснијој расправи.

Полазећи од нужности сваког одговорног друштва да континуирано ради на унапређењу степена своје отпорности према претњама и опасностима од катастрофа, као и чињенице да су претње ове врсте у последњој деценији све присутније на глобалном нивоу, када се може очекивати њихово повећање у будућем периоду, неопходно је преиспитати потребе и могућности за унапређење постојећег система заштите и спасавања у Републици Србији.

Постојећи систем је успостављен на принципима које је дефинисао Закон о ванредним ситуацијама, који је поставио темеље за његову изградњу као јединственог система, идентификовао субјекте и снаге система и дефинисао положај и улогу свих субјеката система од Владе преко надлежних државних органа и институција, па све до појединаца.

Овај систем је суочен са великим изазовима и нпр. поплава која се догодила Републици Србији у мају 2014. године, у размерама које нису забележене у последњих 120 година, угрозила је животе, здравље и

имовину више од милион и по људи, који чине преко 20% укупног становништва Србије. Поплава је угрозила у великом обиму и уништила имовину веће вредности, чиме је био онемогућен рад привредних субјеката, школа и других образовних установа, здравствених установа, установа социјалне заштите и других субјеката на поплавленим подручјима, а нарочито је био угрожен несметан рад енергетског система Републике Србије.

Велики број људи, припадника војске и полиције, других стручних организација, као и велики број грађана, не само оних чија је имовина била угрожена већ и других грађана, добровољаца, био је ангажован на санирању последица. Влада је ради спасавања живота људи и имовине веће вредности предузимала одговарајуће мере, односно мере које је било неопходно предузети.

Због свега овога основни циљеви којима теже решења у Предлогу закона који је пред нама, тј. у Предлогу закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама јесу првенствено у свеобухватном нормирању превентивних мера и активности ради смањења ризика од катастрофа, ефикасном реаговању у случају наступања катастрофа, као и што ефикаснијем отклањању њихових последица како би се што пре обезбедили опоравак и нормализација услова за живот и рад на погођеном подручју. Предлогом закона створиће се неопходни нормативни услови за ефикасније спровођење заштите од елементарних и других непогода, што ће допринети повећању степена безбедности свих грађана.

На повећање степена безбедности грађана односи се и Предлог закона о изменама и допунама Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, чија ће доследна примена од стране свих специјализованих државних институција бити брана великој друштвеној опасности коју са собом носи насиље на спортским приредбама. Спречавање насиља и недоличног понашања нужно изискује усвајање поменутог предлога закона о изменама и допунама Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, пошто ће усвајање ових законских измена у великој мери омогућити, првенствено МУП-у и правосудним органима, да успешно сузбију појаве насиља и недоличног понашања у вези са спортским приредбама, а правим навијачима и љубитељима спорта омогућити да се осећају безбедно и да уживају у спортским приредбама.

Када смо већ код Министарства унутрашњих послова, желим да похвалим чињеницу да је оно у претходном периоду спровело низ активности у оквиру реформског процеса којим се успостављају темељи за јединствен и функционалан систем рада и организација.

Први од значајних корака на овом путу било је усвајање Закона о полицији 2016. године и његових измена марта ове године. Закон о полицији је препознао и усвојио концепт раздвајања послова у Министарству на полицијске и унутрашње послове и раздвајања запослених на полицијске и државне службенике.

Законом о полицији и подзаконским актима донетим у складу са њим желела се заштити специфичност послова полицијских службеника и полицијске службе чиме је уведен систем каријерног напредовања изградњом професионалног и транспарентног система оцењивања, школовања, оспособљавања, усавршавања, здравствене и психолошке помоћи. Тим се остварује стратешко опредељење да полицијска служба буде хијерархијска организација утемељена на поменутом систему напредовања чиме се омогућава њено приближавање савременим полицијским системима.

Пратећи концепте успостављене на темељима Закона о полицији било је потребно прилагодити систем плата како би се на адекватан начин испратиле реформске активности и заокружио започет процес у Министарству. Пре свега, у складу са горе исказаним проблемима, циљ ових измена јесте успостављање система који ће обезбедити исту плату за исти рад.

Закон о детективској делатности донет је у децембру 2013. године, чиме је успостављен правни оквир у овој области у Републици Србији. Дотада је систем у оквиру кога се обављала детективска делатност постојао у пракси, али без адекватног правног оквира. Имајући то у виду, препозната је потреба да се предмет области уреди и стави под контролу државе уз јасно дефинисање права и обавеза субјеката у овој делатности и адекватне санкције за непоштовање прописаних обавеза.

У претходном периоду примене закона уочен је простор за унапређење успостављеног система, као и одређени недостаци које је потребно отклонити, а који се нису могли до детаља предвидети приликом предлагања основног текста закона. Након анализе стања у закону и пракси, и искуства стеченог претходних година у примени закона, предложене су измене и допуне како би се омогућило да се закон примењује у пуном капацитету, а истовремено унапреди полицијско поступање у вези са надлежностима сагласно Закону о детективској делатности.

Предложеним изменама у знатној мери ће се побољшати правна предвидивост и сигурност, па се тако утврђује безбедносна провера и безбедносна сметња, а и јасније и прецизније се уређују права и обавезе приликом вршења надзора над, како надзорних субјеката, тако и полицијских службеника који врше надзор.

Такође, имајући у виду да закон датира из 2013. године, било је неопходно извршити усаглашавање дела одредаба са прописима којима се пре свега уређује општи правни поступак и заштита података о личности. Дефинисање измене и допуне закона у знатној мери ће допринети јасном дефинисању права и обавеза и дужности субјеката у сектору безбедности, као и унапређењу рада полицијских службеника Министарства на спровођењу закона, посебно побољшање ефикасности вршења надзора.

Закон о приватном обезбеђењу донет је 2013. године, а изменама овог закона 2015. године његова примена је одложена до 1. јануара 2017. године. На основу свеобухватне анализе резултата примене Закона о приватном обезбеђењу у претходном периоду, уочени су одређени недостаци у оквиру рада Сектора приватне безбедности, које је потребно отклонити прецизирањем појединих одредаба и уз побољшање постојећих решења у закону, ради омогућавања њихове ефикасније примене.

Наиме, проблеми у примени овог закона јавили су се делом због неусаглашености са општим прописима који уређују рад и радне односе, управни поступак, обезбеђење јавних окупљања, односно спортских манифестација, недовољно јасно дефинисане услове за примену овлашћења службених обезбеђења, поступање са ватреним оружјем и другим средствима принуде. Министарству унутрашњих послова у пракси проблеме ствара и недовољно јасно уређен начин вршења надзора и контроле приватног обезбеђења, као и неусаглашеност казних одредби са диспозицијама у закону.

Такође, у једном делу закона постоји терминолошка неусаглашеност са међународним и српским стандардима из области приватне безбедности. Међутим, и поред уочених недостатака кроз примену Закона о приватном обезбеђењу успостављен је у доброј мери ефикасан систем приватне безбедности. Ради унапређења рада Сектора приватне безбедности, усаглашавања стандарда рада у овој области, умањења дела непотребних обавеза овог сектора, унапређења рада МУП-а у спровођењу надзора и стварања услова за образовање стручних акредитованих радних тела која ће обављати послове усаглашавања техничких и других стандарда у раду приватног обезбеђења, неопходне су предложене измене и допуне Закона о приватном обезбеђењу.

Када говоримо о добровољном ватрогаству, морамо констатовати да ова област није у целости регулисана ниједним законом Републике Србије, а да се ради о области која је од значаја за спровођење заштите од пожара, спасавања људи и имовине, спречавања и сузбијања техничко-технолошких несрећа и елементарних непогода и било је неопходно наведено прецизно дефинисати и уредити, имајући у виду да се ради о озбиљној материји.

Оно што је добро јесте чињеница да у нашој земљи постоји веома развијена традиција добровољног ватрогаства, коју је потребно оснажити и развити како би чинила саставни део система подршке надлежном органу у спречавању настанка и ублажавања последица, пре свега опасности од пожара, али и других видова опасности.

Оно што бих на крају желео да истакнем јесте чињеница да се предлогом овог закона афирмише добровољно ватрогаство међу младима, да се предвиђа оснивање омладинских клубова, као и обавеза за јединице локалне самоуправе да својим актима утврде различите подстицајне мере за припаднике добровољних ватрогасних јединица, како би се грађани додатно мотивисали да приступе оваквом облику организовања.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Ненад Константиновић.

Изволите.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Поштовани потпредседниче, поштована министарко, министре Стефановићу, даме и господо народни посланици, владајућа већина са СНС-ом је још једном успела да онемогући озбиљну расправу о врло значајним законима, законима који се тичу ограничавања права грађана законима који би требало да доведу до смањења корупције, тиме што сте 24 тачке дневног реда спојили у једну. Од тога сте 17 закона, врло важних, спојили у једну тачку, а од тога је 16 тачака дошло по хитном поступку у овај парламент пре четири-пет дана. Заказали сте седницу од четвртка за уторак, тек да нема времена да се било ко припреми да говори о овим законима.

То вам није било довољно и ви сте успели да поднесете 360 амандмана на прва четири члана закона који предлаже министар Стефановић. Српска напредна странка предлаже 360 амандмана на четири члана првог закона. Зашто то радите? Не зато да ми не бисмо могли да расправљамо о тим законима, већ зато да онемогућите грађане да виде расправу у овом парламенту и да у директном телевизијском преносу виде шта је то што Влада спрема грађанима кроз предложене законе. На који начин ћете омогућити борбу против корупције? На који начин ћете ограничити права грађана? Дакле, скривате од грађана оно што предлагете и зато не дозвољавате расправу у Скупштини.

Ја зато овом приликом нећу говорити о законима које је предложио министар Стефановић, јер нисам имао времена да их прочитам, дошли су пре четири дана, али ћу говорити о законима које је предложило Министарство правде.

Циљ ових закона би требало да буде смањење корупције. Циљ мера и препорука треба да буде да се у овој земљи смањи корупција, која разједа ово друштво. До 2012. године, до доласка СНС-а на власт, донет је и Закон

о Агенцији за борбу против корупције, установљена су независна регулаторна тела, Заштитник грађана, Повереник за заштиту података о личности. Од тада до данас не да нисте унапредили ниједну од ових институција, а потребно је њихово унапређивање, јер се у пракси показало за ових шест-седам година да има ствари које треба унапредити, ви сте, потпуно супротно, радили на урушавању тих институција.

Згазили сте све ове институције на тај начин што сте за руководиоце довели људе који су блиски политичкој странци на власти и то знате врло добро да сте урадили. Знате ко је директор Агенције за борбу против корупције? Човек који је финансирао кампању СНС-а. Стварно мислите да неко ко је финансирао кампању СНС-а може да контролише извештаје о финансирању политичких странака или да контролише извештаје које подносе лобисти?

Помиње се ГРЕКО данас и да је једна од препорука ГРЕКО-а да се донесе закон о лобирању. То је тачно. ГРЕКО је 2015. године, пре три године, дао 13 препорука. До данашњег дана није испуњена ниједна. Три године нисте испунили ниједну препоруку. У извештају њиховом из 2017. године пише – незадовољавајућа примена препорука и пише – назадовање Србије у борби против корупције. Господо, ми назадујемо у борби против корупције која је највећи проблем овог друштва.

Зашто нисте ниједну препоруку Европске комисије, ниједну препоруку ГРЕКО-а, ниједну препоруку ОЕБС-а усвојили? Зато што ви у ствари не желите да се Србија развија попут развијених европских земаља. Ви се опирете свим силама да се достигну стандарди у овој земљи који постоје у земљама ЕУ, који постоје у земљама западних демократија. Декларативно причате како сте за ЕУ, а у суштини хоћете само да се штриклира нека тачка да је испуњена на путу ка ЕУ. За вас акциони план, стратегија апсолутно немају никакве везе. Папир трпи све и баш вас брига шта пише. Ви знате да то што пише, не морате да донесете, а и ако донесете неки закон, ви тај закон нећете применити ако вам не одговара.

Јуче смо имали овде разговор и са господином Хаканом, па шта је рекао? Не примењују се закони у Србији. И они који су донети се не примењују. Нећемо овим темпом доћи до 2025. године до Европске уније. Господо, 2011. године смо остварили статус кандидата. Ви сте дошли 2012. године на власт, 14 година од тада ми нећемо моћи да уђемо у ЕУ. Зашто? Зато што не радите ништа на овом плану и зато што све што се доноси, доноси се под притиском ЕУ и Европске комисије. Када дођете до краја, онда морате да донесете закон о лобирању, а у ствари, ви не делите те вредности. Ви то не желите и опираћете се колико год можете.

Шта је последица тога? Последица тога је да грађани одлазе из Србије. Где одлазе? Одлазе у земље Европске уније и земље западних

демократија. Годишње оде 60.000 из Србије, 40.000 се мање роди, 100.000 нас има мање сваке године. За десет година ће бити милион људи мање у Србији. То желите? Е, па ја живим у овој земљи, моја деца живе у Србији и ми немамо намеру да одустанемо од тога да Србију направимо нормалном државом. Ми хоћемо да уведемо стандарде који постоје у тим земљама у које грађани одлазе, да постоје у Србији, да нико више не би отишао из ове земље.

Предуслов за борбу против корупције је независно судство, јако тужилаштво. Коју поруку шаље Министарство правде када каже – ми предлажемо да се амандманима на Устав уведе да пет од десет чланова Високог савета судства бира Скупштина? То је порука да ће пет политичара седети у Високом савету судства, пет које изабере СНС, којима је довољно да имају завршен правни факултет, могу бити блиски странци. Они ће даље да бирају судије. Господо, може много брже. Поднесите предлог на Главном одбору СНС-а. Немојте да се замајавамо. Не треба вам Скупштина. Не треба вам Високи савет судства. Сада имате једног члана из Скупштине и министра у том телу. Ви сада уводите пет политичара. Исто то радите и у Државном већу тужилаца. Дакле, то је директна порука да ће правосуђе бити потпуно политизовано, биће по Уставу политизовано и нема независног правосуђа. Биће горе него што је данас. Уназађујете нас тим предлозима.

Закон о лобирању треба да спречи корупцију. Овај закон како сте га предложили неће спречити корупцију, јер прво уопште не утиче на то како се лобирају појединачне одлуке и како се доносе одлуке о томе коме се додељују послови у овој земљи, на који начин се омогућава финансијерима политичких странака да остварују своје приватне интересе. Зашто тим законом о лобирању нисте дефинисали и неформално лобирање? Зашто нисте дефинисали да се извештаји о лобирању подносе Агенцији, а Агенција да га објави јавности, да ми знамо шта је то о чему се лобирало. Нема подношења тих извештаја јавности. Извештај долази код директора Агенције, а директор Агенције је званично био финансијер у кампањи СНС-а. Дакле, овај закон не да није потпун, него нећете смањити корупцију никако, јер ће неформално лобирање које није регулисано, бити доминантно у периоду који долази.

Закон о заштити података о личности. Овај закон исто као и уставни амандмани гори је десет пута од садашњег закона. Зашто гори? Зато што је непрецизан, зато што је нејасан, зато што је неразумљив и, на крају, у потпуности непримењив. Ја не знам да ли ви разумете да се закони доносе због грађана. Значи, просечан грађанин када прочита тај закон, он мора да разуме шта у њему пише, јер се тиче његових права и тиче се, што је важније, ограничавања његових права.

Ја као адвокат не разумем шта у том закону пише. Сигуран сам да министарка која закон предлаже такође не разуме шта у том закону пише. Повереник је рекао да ни њему није јасно шта у том закону пише. Ја ћу вам цитирати члан 40. У њему пише, драги грађани, следеће: „Права и обавезе из члана 21, 23, 24, 26, члана 29. до 31, члана 33. до члана 36, до 39. и члана 53, као и члана 5. овог закона, ако се те одредбе односе на остваривање права и обавезе из члана 21, 23, 24, 26, члана 29. до 31, члана 33. и члана 36. до 39. овог закона, могу се ограничити ако та ограничења“ итд. Ово је написано тако да ово нико не може да разуме. Ово нико не може да разуме. Никада није био текст закона од 63 стране у Скупштини Србије као да је писан на неком другом језику. Мислим да су овде преписане многе одредбе из одлука и директива Европског парламента, буквално преписане, односно нисте знали да их преведете па сте користили Гугл транслејт и то што је Гугл транслејт избацио, то сте ставили у овај закон.

Није ово једини члан који не може да се разуме. Не може да се разуме ни члан 6, у коме имате негацију негације. Нико не може да схвати шта овде пише. Али оно што може да се схвати из става 2. или 3. овог члана јесте то да се ограничења односе на грађане, али не знамо ко та ограничења може да донесе. Не пише да та ограничења могу бити прецизирана законом. Да пише законом, онда би та ограничења доносила Скупштина Србије, а то су представници грађана.

Ви сте увели одредбу да директор БИА, да руководицац у приватној агенцији за обезбеђење, приватној детективској агенцији, у надлежном органу може да донесе одлуку да ограничи права грађана у смислу заштите података о личности. Шта то значи? То значи да сте ову одредбу донели 15 дана после тога када је један званичник БИА рекао ко је претња за националну безбедност у овој земљи, па каже – новинари, односно медији, синдикати, опозициони политичари. То је претња за националну безбедност. Е сада, сви ти који су претња за националну безбедност могу да очекују да по закону њихови лични подаци, приватан живот тих људи осване на насловној страни „Информера“. То је закон који ви предлагете.

Из ових разлога СДС не може да гласа нити да подржи ниједан закон и бићемо против свих предложених закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Александар Марковић: Пословник.)

Повреда Пословника народни посланик Александар Марковић.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Јако високо ценим вашу познату толеранцију када је реч о народним посланицима. Морам да вам скренем пажњу да сте прекршили члан 107, који говори о достојанству Народне скупштине.

Дакле, ми смо овде 12 или 13 минута слушали најстрашније могуће, потпуно неосноване оптужбе и на рачун СНС-а, и на рачун Владе и на председника државе. Али од кога долазе те оптужбе? Долазе од човека који је у свом политичком ангажману познат само по улози у тој чувеној њиховој, по злу чувеној, реформи правосуђа. То је једино како га знају грађани – по катастрофалној реформи правосуђа. То није оцена СНС-а, то је оцена Венецијанске комисије. Венецијанска комисија је реформу правосуђа оценила као катастрофалну. Разорили су и он, и онај Хомен његов, и она Маловићка, и онај Бошко Ристић, разорили су правосуђе, док је шеф њихове странке разорио целу државу. Обећали 200.000 нових радних места, па није било ни тих 200.000 нових радних места, него сте још 400.000 људи оставили без посла у ваше време.

Каже чувени „отпораш“ да ће он да се бори за бољу државу, да се бори за бољу Србију. Па ко те је спречавао годинама док си био на власти да се бориш за Србију? Ко те је спречавао у томе? Ко те је спречавао да једну једину ствар добру за државу урадиш? Али то их тада није занимало. Тада их је занимало само прављење комбинација. Тада их је занимало лично богаћење, док су грађани нагло сиромашили. Зато мислим да је требало минимум опомену да му изрекнете. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Марковићу.

Ако сте приметили, колега Константиновић је у свом говору рекао како желимо да спречимо демократску расправу и демократско сучељавање мишљења. Ја сам му омогућио да говори. Искористио је, уместо 20 минута, колико има, 12 минута. Колико је у праву или не, о томе ће судити грађани.

Да ли сте ви у праву или не, о томе се изјашњава Народна скупштина у дану за гласање. Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Не.) Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господа народни посланици, ја сам дирнут говором колеге који је говорио о корупцији. Нема оних који се боље разумеју у корупцију.

А рекламирам члан 103, 106, 108, 109. и верујем, без обзира на вашу толерантност, да сте могли изрећи неку меру из чланова 108. и 109.

Они се најбоље разумеју у корупцију. Када смо својевремено, 2000. године, рушили режим Саше Јанковића, Вука Јеремића, Борка Стефановића, који су били саставни део тог режима, мене су ухапсили са три летка, а поред мене је са врећом пара из Сегедина прошао управо колега који је малопре говорио. Он са врећом пара из Сегедина за Београд код Хомена, а ја са три летка у полицијски притвор.

Тако да верујем да је он веома квалификован да говори о корупцији, јер је са корупцијом ушао у политику.

Одемо ти ми у стан Ђурувије да узмемо мајице „отпорашке“ са песницом, каже он – нема, шта ви мислите, нема мајица, ово-оно. А да би оправдали ону врећу пара, сутрадан објаве како је нестало 100.000 мајица и не знам колико пропагандног материјала итд. Као да су они то одштампали па нестало. А с обзиром на то да нису ни имали, нису ни штампали, значи сав новац је завршио у њиховим приватним џеповима.

Као политичка странка су експерти за корупцију и морам да га подсетим да стварно у Србији поново јењава борба против корупције. А знате зашто? Зато што сте ви пали са власти, па све је мање има. Не тврдим да нема, али има је 10 пута мање него што је било код вас. А што се правосуђа тиче, па ви сте, бре, мртвог човека изабрали за судију. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Ристичевићу.

Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Не.) Захваљујем.

Право на реплику, овлашћени представник СНС-а, с обзиром на то да је виша пута поменута СНС, народна посланица Марија Обрадовић.

Изволите.

МАРИЈА ОБРАДОВИЋ: Ево, баш као и синоћ у једној емисији на РТС-у тако и данас, трудим се да будем максимално толерантна и да саслушам саговорнике, да слушам чињенице и оно што ми се синоћ није дозволило, а то је да укажем колико се лажи изговара да се убеди народ да је то истина.

Слажем се да нам треба дијалог јачи и да треба да јачамо дијалог. То је потребно сваком друштву. А како да јачамо дијалог ако ви кад год имате прилику говорите лажи? И кад ја треба да одговорим као други у дијалогу да је то лаж, чињеницама да вас убедим да говорите неистине, ви мени не дате простора. Е, то се дешавало сада када је претходни говорник нас убеђивао да су ови закони лоши, а да је био у сали и да је пратио данашње заседање, видео би да су листом сви представници опозиционих странака рекли да су закони јако, јако добри. Мали је број замерки којих има, малтене лексичких. Нема суштинских замерки. То су рекли многи други који су давали коментаре на ове законе.

Е, ви можете да се играте са јавношћу па да говорите као што је претходни говорник говорио и да кажете – ја стварно ово не разумем. Прво, срамота је да неко ко толико дуго има адвокатску канцеларију каже да не разуме неки предлог закона. Прави се луд. Али ако се прави луд за скупштинском говорницом, он онда вређа све оне који прате ово заседање и чији је представник. Апсолутно је све јасно у законима и у предлозима како функционише, али је то згодно за излагање.

О томе да је наш избор судија и тужилаца био лош и да ово правосуђе лоше функционише, па то су све ваше судије и тужиоци и због тога имамо проблем да оно што МУП уради, што су подаци са терена, сви скидају, и највећи део случајева се враћа и не може да уђе у правосудну процедуру.

Само једна ствар – како сте ви бирали судије и тужиоце? Председник Демократске странке из Власотинца пише председнику СО Власотинце и даје му списак подобних људи са детаљним описом шта радити са тим човеком. Ово вам је објављено у медијима; шта је са оним што не стигне у медије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има представник предлагача министарка Нела Кубуровић.

Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем, уважени председавајући.

Даме и господа народни посланици, жао ми је што неко за кога сам сматрала да је добар адвокат каже да не разуме текст предлога закона, али можда ће имати прилике да се боље упозна па да то касније и не говори.

Када је реч о политичком утицају на поступак избора судија и предлог амандмана који је радило Министарство правде у протеклих годину дана, морам да пре свега истакнем да никад нисте имали такав један транспарентан процес доношења било ког акта, а пре свега Устава, који је трајао још од маја прошле године.

И оно што је најбитније јесте да су се Министарство правде и Влада Републике Србије обавезали да ће у поступку измене Устава у потпуности поштовати мишљење и препоруке Венецијанске комисије. Венецијанска комисија је тело Савета Европе која је једина меродавна да оцени да ли је неки акт који се тиче судске организације власти подобан, односно да ли је у складу са европским стандардима или није.

Подсетићу вас да сте имали доста сусрета сами са Венецијанском комисијом 2008/2009. године, када сте Венецијанској комисији слали предлоге Правилника о избору судија и тужилаца, када сте подметали одредбе које су касније накнадно брисане и нису се појављивале у поступку усвајања у Републици Србији, када је подметнуто Венецијанској комисији да ће сваки судија који буде разрешен имати право жалбе на одлуку која буде донета, а касније, гле чуда, те одредбе апсолутно није било када се правилник усвајао.

Причате о политичком утицају, а заборављате да су 2008. године изабрани први чланови Високог савета судства искључиво по политичким критеријумима. Причате о периоду и политичком утицају на избор судија, а заборављате да сте у то време врло често били гости Министарства правде. Данас у Министарство правде апсолутно не долази ниједан

народни посланик, нити представник било које политичке партије да одређује како ће се вршити избор судија или заменика јавних тужилаца.

Врло је чудно да помињете однос 5:5, да ће неко да врши политички утицај на избор пет правника од стране Народне скупштине. Очигледно нисте видели добро да треба да постоји двотрећинска већина да би Народна скупштина изабрала будуће чланове Високог савета судства. Али добро. Вероватно ћемо имати прилике да о уставним амандманима причамо када дођу на ред и уколико уопште Народна скупштина усвоји иницијативу Владе Републике Србије да уђемо у поступак измене Устава.

Оно што је сигурно и што одговорно могу да тврдим и као члан Високог савета судства јесте да се данас судије и заменици јавних тужилаца и јавни тужиоци не бирају као припадници или поданици одговарајуће политичке партије, да данас наши коалициони партнери не условљавају опстанак у власти да ли ће неки судија или заменик јавног тужиоца бити изабран, што се дешавало 2008. године. И то је врло видљиво, јер је констатовано у самим записницима Високог савета судства када су се поједини чланови Високог савета судства изузимали из поступка избора појединих судија сматрајући да су под политичким утицајем и да се налазе на списку одговарајућих политичких партија.

Када говоримо о Закону о Агенцији за борбу против корупције, он данас није на дневном реду, али верујем да ће и то бити ускоро у Скупштини с обзиром на то да смо испоштовали све препоруке ГРЕКО-а, да поштујемо анализе експерата ГРЕКО-а, и он ће бити у потпуности усклађен са оним што се захтева од нас, а то је да испоштујемо свих 13 препорука које сте сами навели да се налазе у ГРЕКО извештају.

Врло ме чуди да помињете директора Агенције за борбу против корупције, а подсетићу вас да имамо директора Агенције за борбу против корупције против кога се води кривични поступак, да имамо врло сумњиву куповину зграде Агенције за борбу против корупције, да смо имали врло честе буџетске инспекције у Агенцији за борбу против корупције, да је директор ког сте ви бирали имао наплате дуплих дневница приликом одласка у Стразбур и од стране Републике Србије из буџета, али и од Савета Европе. Нисам чула да има таквих примедби на рад данашњег директора Агенције за борбу против корупције.

Оно што желим да истакнем, а очигледно да се нисте довољно бавили самим текстом закона о лобирању, говорите о лобирању на доношење појединачних аката. Лобирање се односи искључиво на доношење општих акта, што ће рећи на доношење закона. Уколико неко лобира да се донесе појединачна одлука, реч је ипак о кривичном делу и не може уопште да се говори о лобирању и увођењу лобирања у законске токове. Тако да, волела бих да будете мало више информисани.

И није само да се говори о формалном лобирању. Уколико ви прочитате сам предлог закона, видећете да се говори и о нерегистрованим лобистима, а да функционер има обавезу и у случају да постоји контакт са нерегистрованим лобистима, да то такође пријави Агенцији за борбу против корупције и да састави извештај о томе.

Препоруке ГРЕКО-а односе се пре свега на превентивно деловање у борби против корупције и највећи део тих препорука се односи управо на измену Устава и да не би било замајавања јавности да су препоруке репресивног карактера, оне су пре свега превентивног карактера и односе се на доношење закона о борби против корупције, на уставне промене које се управо односе на поступак избора судија и тужилаца који подразумева да се тај поступак избора измести из Скупштине и верујем да ћемо ускоро, у наредним месецима, имати прилику да усвојимо уставне амандмане, а самим тим да испунимо и ове препоруке, без чијих усвајања свакако препоруке не могу ни бити у потпуности испуњене.

И поново се враћам на закон о заштити података о личности и члан 40, где се позивате на мишљење Повереника, које није било достављено приликом достављања званичног мишљења Министарству правде на текст одредбе који постоји од децембра 2017. године, који је објављен на сајту Министарства правде, тако да је још једна нетачна информација да је неко напрасно мењао текст пре месец дана након одржавања једног форума.

Оно што је битно јесте да су законом о лобирању предвиђени изузеци када долази до ограничавања права грађана приликом обраде података. Искључиво закон о заштити података о личности може да ограничи то право, што је и наведено у самом закону.

Та, такође, иста одредба закона о заштити података о личности усклађена је са чланом 23. Уредбе која је оцењена од стране Европске комисије и за коју је речено да је у потпуности у складу са европским стандардима, тако да бих волела да је Повереник можда на време реаговао и указао на неке недоследности на које се сада позива и тврди да је нешто неуставно.

Понављам, једино је Уставни суд меродаван да цени да ли је један закон у складу са Уставом или не. Врло ми је чудно да се цени уставност предлога закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Право на реплику народни посланик Ненад Константиновић.

Изволите.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Дакле, свакако нећу одговарати на оне смешне нападе да је пре 10 година нешто било овако или је било онако. То говорите већ шест година, у недостатку било каквих аргумената, како је стално неко други крив. Само заборављате да сте 2012. године дошли

на власт. Седам година сте имали да промените. Што нисте укинули Високи Савет судства? Што нисте укинули Агенцију за борбу против корупције? Што не укинете Повереника за равноправност, Повереника за заштиту података о личности? Све то је донето пре вас и све то негирате да ваља. Не ваља мишљење Повереника, јер га није доставио на време. Не знам када вам је доставио извештај и мишљење, али то мишљење постоји у јавности и неко ко треба да примењује и контролише примену тог закона, каже да закон не ваља. Према томе, ако не ваља Поверенику, неће ваљати ни грађанима.

Што се тиче амандмана на Устав и поменули сте, две трећине треба у Скупштини да се сложи ко ће да буду чланови Високог Савета судства, па свеједно, колика год већина да се сложи, то значи да су политички ти људи изабрани јер се бирају у Скупштини. Препорука није да се Устав мења нагоре. Препорука је да се Устав мења набоље. То што није ваљало у Уставу који је доношен компромисом, у коме је учествовала тад и СРС, то треба да се промени сада, а не да сада донесете да буде горе.

Министарко, од десет чланова пет ће бирати Скупштина. Свих пет су политичари, само што имају завршен правни факултет. О чему даље причамо? Петоро ће бити политичари. Шта мисли о томе Венецијанска комисија, читајте у тим извештајима, али – шта мисле грађани? Зашто доносите решење које је горе од садашњег? Па не почиње свет од вас.

Ми имамо неку ситуацију у овој земљи, а то је да имамо два политичка представника у том телу. Зашто сада уводите пет, уместо да избаците и она два? Зашто у Државном већу тужилаца да буду четири из Скупштине, плус министар пет, плус врховни тужилац, шест бираних у Скупштини?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар госпођа Кубуровић.

Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Ако ћемо да применимо логику коју сте управо сада изнели, Високи савет судства и Државно веће тужилаца су у потпуности политичка тела, јер свих 11 чланова и једног и другог тела бира Народна скупштина, и шест чланова из реда судија које предложи Високи савет судства мора да одобри Народна скупштина, што значи да су управо ти кандидати, односно судије, заменици тужилаца који седе овде са нама, управо политичари и да у потпуности оправдавају то што сте ви рекли.

Оно што је битно и што грађани треба да знају јесте да је Министарство правде припремило нацрт уставних амандмана који су у потпуности у складу са европским стандардима, у складу са мишљењем Венецијанске комисије. И то не кажем ја, већ након јавних расправа које су одржане у неколико кругова и након добијеног мишљења у јуну, поново

смо послали Венецијанској комисији текст, где смо добили потврду да смо апсолутно усклађени. Па чак и бирање чланова Високог савета судства квалификованом већином, што према стандардима Европе управо води деполитизацији, Министарство правде је у потпуности испоштовало, а волела бих да сте и ви приликом доношења Устава 2006. године имали мишљење и потврду да сте у складу са европским стандардима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Члан 107, господине председавајући – кажем унапред да не тражим да се гласа – због достојанства Народне скупштине и потребе да се говори истина.

Наравно, апсолутно све је тачно од прве до последње речи, све је тачно у овом ставу који сте чули сада, који је изнела министарка. Дакле, то је потпуно јасно и то треба гласно рећи да не бисмо овде долазили у ситуацију да морамо да се питамо шта је истина.

Шта мисли Венецијанска комисија, она је то рекла. Да је то по стандардима које сматрају добрим, она је већ сама рекла. Да ли је то боље или горе, свако има право на сопствено мишљење, али мислим да је буквално поигравање са грађанима Србије и са народним посланицима да слушамо да ли треба негде два или пет, да ли је три више од четири итд. И то од људи којима је једини принцип, али слушајте добро, једини принцип приликом избора било мишљење које потписују председник општинског одбора странке коме припада овај који то пита, и председник СО, двојица колега, страначких пријатеља.

И они у том свом мишљењу, када дају препоруку за некога, кажу следеће, слушајте добро – тај и тај, предлог за јавног тужиоца, поштен и вредан, са стране посматрано некорумпиран, стручан, искусан, дугогодишњи симпатизер наше странке, одбацивао све кривичне пријаве према функционерима општинског одбора наше странке, син му је члан наше странке, заслужује пажњу и шансу за напредовање. Заинтересован је за заменика Специјалног суда или Већа тужилаштва.

Када је човек тако висококвалификован а припада њиховој странци, онда он заслужује да то потпише председник општинског одбора, па поред потписа и печат лепо стави, па потпише председник СО, па печат лепо стави и то се пошаље некоме на извршење. Ово су били једини стандарди и једини критеријуми.

И да се данас човек појави и каже – треба два, или треба пет, мање или више политичких... Кога заваравате? Ако се бринете заиста за грађане, да ли мислите да ово не разумеју? Врло су јасно показали како добро разумеју. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да Скупштина у дану за гласање изјасни? (Не.)

По Пословнику, колега Неђо Јовановић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Члан 27. и члан 107. Пословника, имајући у виду да се овде импутира од стране посланика опозиције да је избор ВСС након доношења или усвајања уставних амандмана нешто што подразумева политички утицај на ВСС, а ја морам само да поставим једно питање, на које очигледно онај ко ставља примедбу, а то је колега Константиновић, није дао одговор и на тај начин довео грађане Србије у заблуду – ко ће то да изабере нови ВСС; ко је та институција, ко је тај орган који ће изабрати нових десет чланова ВСС-а?

(Гордана Чомић: Судије, све судије.)

Које судије и ко је све судија ако имамо пет оних које ће да изабере, односно да предложи Скупштина? А ко ће да изабере први сазив? Одговорите, господо, ко ће да изабере први сазив будућег ВСС-а.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Јовановићу, молим вас без личног обраћања.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Да не бисмо полемисали, овде се грубо вређа Устав Републике Србије и грубо се вређа самим тим и Република Србија имајући у виду да почива на том уставу када је њено државно уређење у питању. И, политикантство, када су у питању Устав и уставне промене, заиста, господине Арсићу, не треба да толеришете и треба да скренете пажњу онима који популизмом и политикантством покушавају да доведу у сумњу нешто што је апсолутно и уставно и законито а, на крају крајева, једино могуће. То да убудуће не чините. Не тражим да се гласа. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате право на реплику, колега Константиновићу. Била је повреда Пословника.

Реч има народни посланик Ана Стевановић.

Изволите.

АНА СТЕВАНОВИЋ: Захваљујем се.

Коалиција прЕУговор, коју чине бројне релевантне невладине организације, објавила је најновији независни извештај о напретку Србије у спровођењу политика у области правосуђа и основних људских права, као и слобода, безбедности и правде. У питању су Поглавље 23, као и Поглавље 24. Овај извештај садржи процену политичких критеријума за процес придруживања ЕУ и испуњености критеријума за период од априла до септембра ове године. Шта је овде спорно? Главни налаз извештаја јесте тај да се са кључним реформама стагнира или чак назадује и да се стагнација у великој мери оправдава процесом придруживања ЕУ.

Ако ЕУ наглашава владавину права као реформски приоритет, извршна и законодавна власт у Србији злоупотребљавају процес преговора о придруживању и чињеницу да се у Србији тренутно дају уступци када је реч о програму реформи ради окончања дијалога са Приштином, у који се полажу велике наде.

Пример тога јесу покушаји да се усвоји низ закона где је сваки гори од постојећег. То се наводи у овом извештају.

Чак и након усвајања минималних стандарда из коментара Венецијанске комисије предложени уставни амандмани не испуњавају критеријуме за стварање предуслова за судство које ће бити независно и слободно од политичких утицаја. Драстичан пример је Нацрт закона о информацијама од јавног значаја, који ће ограничити права грађана да буду информисани о раду државних предузећа, док ће Нацрт закона о бесплатној правној помоћи угрозити права лица која користе услуге и организације које већ пружају правну помоћ.

Ситуација јесте алармантна и то такође закључујемо на основу овог извештаја чије сам делове управо цитирала.

Када говоримо о закону о заштити података о личности, то је још један закон у низу закона који доноси овај сазив Народне скупштине, а којим се овај пут нарушава Уставом загарантовано право грађана на заштиту података о личности, а којим се, штавише, и прописи Европске уније, којој ова власт неуморно тежи, не поштују.

Законима које је владајућа већина усвојила претходне недеље наставља се хаос, примера ради, у области грађевине, стварајући од изузетака правила, а од правила изузетке. Овај пут чини ми се да радите нешто још горе. Овај пут стварате хаос у животима грађана ове земље, којима се Уставом загарантована права на заштиту података о личности овим законом ограничавају, недефинисаним и немуштим одредбама које на тај начин отварају простор за злоупотребу од стране сваког ко је у поседу података грађана који нису јавно доступни.

У члану 40. наводите десет основа по којима се права и обавезе могу ограничити. Имајући у виду искуство колико широко тумачите појмове попут националне безбедности, одбране, других важних општих и јавних интереса, јавне безбедности и друго, не можемо а да не будемо забринути због оваквог закона, те вас оправдано питамо где вам је граница у гажењу Уставом гарантованих права грађана Републике Србије. Стварно, где је крај? Морам да вас питам зашто сте избацили из Нацрта закона одредбу да се ограничење може вршити само у складу са законом. Да ли знате да тиме кршите Устав Републике Србије, Европску конвенцију о људским правима, као и међународне стандарде који регулишу заштиту података о личности? Зашто сте се оглушили на захтеве Повереника за изменом овог

закона? Грађани Републике Србије желе да живе у уређеној земљи, а не у земљи тајних служби и уцена.

Уколико се усвоји овај закон, страхујемо да ће се отворити Пандорина кутија, а последице по наше друштво биће несагледиве. Уколико вам то није циљ, него се ради о грешци, онда ћете усвојити амандман који је Посланичка група Доста је било поднела. У супротном, ми ћемо гласати против овог закона, што је морална обвеза сваког поштеног и пристojног човека.

Један од закона о којима ћемо такође расправљати јесте и закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама. Посланичка група Доста је било сматра да је ово битан закон, али да су предложене измене или козметичке или непримењиве у пракси или да се овим изменама ставља приватан интерес изнад јавног. Закључили смо да предлагач овим законом и јесте ставио приватан интерес изнад јавног интереса, који треба да буде несумњиви приоритет.

Како би грађани схватили о чему се ради, навешћу пар примера. Предлагач, наиме, уводи обавезу организатору спортских приредби, дакле и државу као организатора оваквих приредби, да за обављање послова редарске службе ангажује правно лице или предузетника за вршење послова приватног обезбеђења. У ставу који претходи овом ставу оваква обавеза није дефинисана, већ постоји могућност избора између самосталне редарске службе, образоване од стране организатора и ове друге, малопре поменуте могућности.

Допуне се образлажу усаглашавањем овог закона са Законом о приватном обезбеђењу. Дакле, јавни интерес се подређује приватном. Закон којим се приватни интереси задовољавају преноси се и на овај закон, којим су организатори предметних догађаја обавезни да за обављање послова редарске службе ангажују правно лице или предузетника за вршење послова приватног обезбеђења. Зашто се не остави слобода да и у овим случајевима организатор сам организује своју службу редара, као што то дефинише претходни став овог члана? Које се на овај начин прибавља додатни посао и стварају додатни трошкови за организатора, односно државу, а тиме и за грађане наше земље?

Дакле, трошкове ангажовања приватних фирми за послове приватног обезбеђења при одређеним спортским приредбама које организује држава, аутономна покрајина или локалне самоуправе сносиће наши грађани. Подсетићемо вас да држава нема новца за бесплатне уџбенике, што је ствар коју Доста је било годинама предлаже, али очигледно има за приватне фирме које се баве пословима обезбеђења.

Други пример повлађивања приватном интересу, у овом случају интересу навијачких група, можемо наћи у брисаном ставу закона који

забрањује препродају улазница, као и у брисаном ставу који предвиђа казне за овакав прекршај. Оваква промена одговараће највише криминалним навијачким групама које препродајући карте које су добили по повољним ценама остварују додатни профит. Морамо да се запитамо шта је онда циљ овог закон, да ли да сузбија насиље или да награди насилничко понашање.

Даље, предлагач сматра да ће се прецизирањем удаљености на којој се не сме продавати или конзумирати алкохол у близини спортских објеката спречити насиље, то јест нереди на стадионима. Ова козметичка промена неће променити баш ништа. Увођење појма ваздушне линије и места од кога се раздаљина рачуна је за подсмех, никако за похвалу. Како ће се доказивати удаљеност од 300 метара ваздушном линијом, одокативном методом? Нико никад за ово неће бити кажњен.

Није суштина у томе да се забрани алкохол у близини или на стадиону, односно у спортској дворани. На пример, на стадионима или у дворанама у Сједињеним Америчким Државама можете слободно попити алкохол без да вас ико шпијунира или испитује, немате никакву забрану; зашто у САД немају проблема са насиљем на стадионима? Ако ће држава овај проблем да решава као проблем кладионица, које незаконито ничу као печурке на сто метара од основних и средњих школа, може слободно да одустане од овога.

Да би грађанима било јасно зашто ни ове измене неће имати позитивног ефекта на постојеће стање ствари, навешћу вам неке статистичке податке.

Републички завод за статистику избројао је током 2016. године 123 пријављене особе, укључујући и малолетна и пунолетна лица, због насилничког понашања на спортској приредби. У Београду је пријављено само једно лице. Бројеви су већи ако се узме у обзир уопштено насилничко понашање, онда видимо да је пријављено нешто више од 1.800 лица у Србији, а у Београду близу 400. Казнена политика је блага и нема одговарајући ефекат јер су осуде најчешће условне. У 2016. години је због насилничког понашања на спортској приредби условно осуђено чак 81 од 121 лица. Затворска казна није честа. Прошле године је 20 особа завршило у затвору због насиља у спорту. Мали је број изрицања забране присуствовања утакмицама у односу на велики број инцидената. Штавише, мера се не извршава на одговарајући начин. Према подацима МУП-а, у Србији је 188 хулигана кажњено забраном присуствовања одређеним спортским приредбама и није познат број хулигана који су прекршили заштитну меру, али су поједини познати хулигани виђени на утакмицама, без обзира на забрану. Суд није заинтересован за извршење мере, јер полицији не доставља пресуду самостално, већ накнадно, по

захтеву полиције. Суд не реагује на обавештења полиције о неизвршавању забране присуствовања, а за то време је у Великој Британији први пут издата доживотна забрана присуствовања спортским мечевима због нацистичког салутирања.

Неопходно је да Национални савет за спречавање негативних појава у спорту озбиљно узме у обзир ове проблеме и захтева озбиљан одговор спортских организација, полиције, тужилаштва и судства. За почетак, нужно је регулисати рад редара, квалитетно их обучити и размислити о професионализацији ове професије. Мера забране присуствовања мора да се извршава у пракси. Тужиоци и судије би требало да присуствују утакмицама, посебно високоризичним, како би прекршиоци одмах били процесуирани и осуђени за прекршај.

Решавање мафијашких убистава један је од кључних фактора за смањење криминала и повећање перцепције безбедности. Поред јасне политике смањења насиља, неопходно је да тужилаштво преузме главну улогу у вођењу истрага које засада постоје само на папиру. У процени ризика од насиља у спорту потребно је да учествују спортски организатори али, наравно, и полиција.

Уважени министри, колеге народни посланици, питање за све вас – како неко може да очекује да не буде насиља када нам криминалци слободно шетају улицама? Судски поступци годинама трају. Томе смо сви сведоци. Колико пута сте чули да је починилац неког кривичног дела добро познат полицији? Како можемо да очекујемо да не буде насиља, а да се на телевизији, у новинама, сваки дан промовише насиље и представља се као друштвено прихватљиво понашање? Промене у овој материји треба пре свега да иду у смеру стриктне примене постојећих норми и што агресивније политике кажњавања изгредника на спортским приредбама. „Доста је било“ ће гласати против ових закона и предложених промена, јер суштински не мењају ствари набоље. Морамо да уведемо ред.

Сада бих рекла неколико речи о закону о бесплатној правној помоћи. Предлог начина финансирања бесплатне правне помоћи према којем су јединице локалне самоуправе дужне да обезбеде средства за бесплатну правну помоћ коју пружају правници у тим јединицама локалне самоуправе и 50% за услуге бесплатне правне помоћи коју пружају адвокати, јавни бележници и медијатори делује нереално, посебно када се узме у обзир чињеница да је 30% општина у Србији неразвијено и да оне своје буџете добијају из републичког буџета. Да ли држава зна како ће локалне самоуправе, које иначе финансијски лоше стоје, плаћати ове услуге?

Слична ситуација десила се и са Законом о социјалној заштити, који је обавезу пружања услуга социјалне заштите пребацио на локални ниво,

с тим што је остављена могућност наменских трансфера са републичког нивоа за одређене услуге социјалне заштите на локалном нивоу.

Откада је усвојен Закон о социјалној заштити 2011. године, јединице локалне самоуправе нису много унапредиле услуге социјалне заштите које се финансирају, иако су оне на то обавезне. Постоји оправдана брига да ће исто да се догоди и са овим законом, уколико буде усвојено предложено решење из нацрта ових закона и да адвокати, адвокатике, јавни бележници, медијатори неће пружати услуге бесплатне правне помоћи у ужем смислу због недостатка опредељених новчаних средстава за ту намену у буџету локалне самоуправе.

Прекршајно кажњавање сиромашних општина само ће додатно погоршати лошу материјалну ситуацију тих општина и неће постићи сврху због којих је прописано. Предложено решење једноставно финансијски није одрживо. Практичније и економичније би било да држава оформи фонд из кога ће се финансирати ове услуге. Он би се, поред унапред предвиђених средстава из буџета, пунио и од опортунитета, наплате потраживања и од недавалаца издржавања или учинилаца кривичних дела, одређеног процента судских такси итд. Средства добијена од успешно завршених спорова такође би се враћала у овај фонд. Овај недостатак је потребно отклонити како би грађани несметано имали обезбеђено право на бесплатну правну помоћ, уколико испуњавају законске услове.

Осврнула бих се и на питање тарифе коју, према овом закону, на предлог министра доноси Влада. Овом тарифом би Влада прописивала по којој цени би адвокат или јавни бележник пружао правну помоћ у складу са овим законом. Чланом 2. о адвокатури дефинише се адвокатура као независна и самостална служба за пружање помоћи физичким и правним лицима. Имајући у виду ову дефиницију, незамисливо је да Влада као орган извршне власти прописује и процењује рад адвоката и тарифом вреднује тај исти рад. Боље решење свакако представља примена постојећих адвокатских и јавнобележничких тарифа, са умањењем за одређени проценат.

Сва три фонда држава Србија је дужна, у складу са ратификованим међународним уговорима, да оснује. Било би целисходније и економичније да то буде један фонд који би имао три различита подрачуна и који би се пунио из истих извора. Из фонда би се могла финансирати услуга бесплатног правног заступања на територији целе државе, која је и најскупља, а уколико фондом буде руковођено по принципу доброг домаћина, могле би се финансирати услуге пружања бесплатних правних савета и сачињавања поднесака, које су јефтиније и које би се могле плаћати паушално. Сваком пружаоцу би требало дати овлашћење да на

основу јасних критеријума одлучује о томе ком тражиоцу ће бити пружена одређена врста бесплатне правне помоћи, с тим што право на бесплатан правни савет треба да имају сви грађани и грађанке Републике Србије, без обзира на њихово имовинско стање, онако како је то предвиђено циљем Стратегије развоја бесплатне правне помоћи у Републици Србији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар др Небојша Стефановић.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала.

Везано за приватно обезбеђење и повезано са насиљем на спортским приредбама и свим оним о чему смо ми данас говорили, желим да разјаснимо неколико важних ствари.

Пре свега, што се тиче тога да ли ће у обезбеђење бити укључено физичко или правно лице, да ли ће то бити лице које је редар или ће се убацити правно лице које обавља посао обезбеђења, свакако и једни и други морају да прођу обуке, то закон и предвиђа, и да добију лиценце за рад на једном или другом послу.

Да ли ће бити довољно да се самостално ангажује служба обезбеђења као редарска служба, која исто пролази кроз обуку, или ће то обављати правно лице које има лиценцу за обављање такве врсте делатности, зависи од процене ризика.

Управо смо сведоци, дакле нема говора о томе да се било чији приватни интерес форсира, само желимо да учинимо да сви они који учествују у организацији спортских манифестација буду и одговорни. Имамо хиљаде случајева да сви очекују...

Знате, ангажовање једног полицијског службеника, једног полицајца кошта. Кошта његово време, његова плата, униформа, опрема, гориво, возило. Све оно што се плаћа, све нас то као грађане Србије кошта, за обезбеђивање манифестације која је у неким случајевима нечији приватни интерес, та спортска манифестација, на којој организатор зарађује новац од продаје карата, од телевизијских права итд.

Полиција јесте по Уставу и закону дужна да обезбеђује јавни ред и мир, али су по закону и организатори спортских манифестација дужни да примене све мере да они осигурају, пошто по новом закону о јавном окупљању, тамо где се то обавља у затвореном простору, чак више нису дужни ни да пријаве те манифестације, дакле, они не морају полицији да пријаве, на пример, кошаркашку утакмицу, просто, она се одвија у затвореном простору, нема окупљања које је на отвореном, дужни су да обезбеде уредан одлазак и долазак учесника тог скупа и то су законске обавезе. Ми смо предвидели, пошто смо видели да се у многим случајевима радило на начин да то није квалитативно испуњавало оне

норме које су потребне да би тај ред и мир били осигурани и обезбеђени и онда се на крају све то превали на полицију, ми смо предвидели да они поред лиценци које су дужни да имају, морају да по оним проценама које да, заједно са Министарством унутрашњих послова, ми смо, наравно, укључени у те процене, ако се утврди да је ризик већи, онда су дужни да организују и да укључе правно лице које има одређене лиценце за обављање те врсте делатности. На стадионима већ дуже времена имате и заменике тужиоца, некад и саме тужиоце, и судије за прекршаје, који поступају на самом стадиону. Дакле, то је већ једно дуже време пракса, да они постоје на самим стадионима и да се прекршајне казне изричу одмах.

Оно што јесте важно и оно чиме сам лично незадовољан је можда и то... Наравно, не могу да утичем на судије и да одређујем какве ће казне да доносе. Волео бих да те казне буду оштрије, али то је на судијама. Волео бих да буду оштрије, заиста, јер када би неког послали пет, шест, седам година у затвор, па и други пут шест, седам, осам или 15 година у затвор, више му пало на памет не би да се појави на стадиону, а камоли да изврши неко кривично дело.

Ми смо успели да преполовимо број извршених кривичних дела на самим спортским манифестацијама. Данас је то на годишњем нивоу рецимо 171–175 у последње две године. Било је по 300–400. Да ли је добро 171? Није. Оно што јесте добро јесте да имамо велики број лица која се процесуирају, али оно што је уочавано као проблем, је да тамо где постоји простор да им се изрекне прекршајна пресуда, а касније, користећи правило *ne bis in idem*, ви имате фактички да он не одговара за потенцијално кривично дело, добије прекршајно дело, довиђења и пријатно, решен случај.

Волео бих кад не би било наногица, кад не би било кућних притвора, кад не би било било каквог олакшавања, ублажавања казне, већ управо изрицање максималне законом предвиђене казне, или близу максималне и да онда тако пошаљемо сигнал да не може нико да утрчи на стадион, да не може нико на терен, да не може нико некеме да запали бакљу близу лица, као што смо, нажалост, имали те случајеве у прошлости, да не може да се догоди ништа.

Такође, нападе на полицајце, ја некад имам питање, не знам, зашто ово, зашто оно. У једном броју случајева смо имали ситуације да полицајце гађају оним каменим коцкама гранитним. Ти људи су исто наши пријатељи, браћа, очеви, наше комшије, људи који живе у нашој земљи, обављају тежак посао. Кад их та коцка погоди у главу, руку, ногу и учини их инвалидом, онда нико, са те друге стране, не размишља о томе. И онда се жале што је извршен претрес тих људи касније, што их претреса полиција. Људи, бре, покушали сте да убијете човека.

Дакле, ту се слажем, у том смислу, мислим да можемо да појачамо и делатност. Ми и радимо на томе да се, фактички, ја очекујем брзо и резултате, дати су одређени задаци по областима и онима који организују спортске манифестације и клубовима и професионалним спортским удружењима, и тужилаштву и полицији, свима осталима који из својих области по радним групама, у оквиру Савета за спречавање насиља на спортским приредбама, треба, за неколико недеља истичу ти рокови, да се донесу одређене мере кроз које ћемо онда сагледати шта може још да се примени. Ми имамо доста добрих закона. Имамо доста добрих закона и ту је Министарство правде дало и добар допринос у смислу да су стварно и кроз Кривични законик и Законик о кривичном поступку у последње две године онако интензивно учинили правни оквир згодним за доношење озбиљних санкција.

Да направим само малу паралелу. Ми данас имамо могућност да се неке за незаконито ношење оружја или муниције изрекне казна и до 12 година затвора. Да ли смо икада чули да је неке изречена казна од 12 година затвора? Нисмо, нажалост. Кад би неко добио 12 година затвора, мислим да више никоме у животу не би пало на памет да носи оружје илегално и да га понесе са собом у град на било коју манифестацију, било где. Озбиљно би размишљао о томе. Ако мисли да ризикује шест месеци условне казне или нешто блажу казну затворску, која је, да кажем, ограничена или може да буде кућни притвор, можда ће онда ризиковати, можда ће рачунати – покушаћу.

Оно што је добро јесте да смо ми велики број људи откако је 1. јуна прошле године ступио на снагу овај пооштрени закон, ми смо један број људи који је већи него у прошлости успели да приведемо са илегалним оружјем и да они буду процесуирани. Да ли смо сви задовољни брзином рада у судовима? Нисмо, али Министарство правде, морам да похвалим колеге које су за 40% успеле да смање број судских предмета који су били запуштени, који су били у процедури и изградњом, кад се заврши наредне године, то ће ме министарка исправити ако грешим, Палата правде ће бити завршена, имаћемо већи број судница које ће бити у могућности... Хоћу да кажем, видим и да су велики напори у једној материји, једној области, коју није лако регулисати, а да вас не оптуже или да се мешате у рад судства или да вас оптуже да се не бавите својим послом, и онда је то врло суптилно и врло тежак посао у том смислу.

На крају хоћу да кажем да ми је драго да сте приметили да постоје ови позиви на стрељање, вешање, силовање премијерке, пребијање новинара, да то у јавности постаје проблем. Драго ми је да сте то приметили, и потпуно се слажем са вама да то у јавном дискурсу не сме да постоји.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар госпођа Кубуровић.

Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем.

Што се тиче закона о бесплатној правној помоћи, нисам разумела на који начин су угрожена права удружења. Насупрот томе, ја мислим да смо овим законом управо препознали значај који су удружења имала последњих десет година када је реч о пружању бесплатне правне помоћи. И управо овим законом је омогућено да удружења такође и даље учествују у томе, с тим што када су у ситуацијама да заступају странке у кривичном, парничном поступку, у управном поступку, то могу да раде само преко адвоката, јер управо процесни закони прописују у којим ситуацијама адвокати заступају странке тако да закон о бесплатној правној помоћи ни на који начин не може да дерогира процесна правила која већ постоје.

Оно што је битно јесте да удружења могу да иступају као странке у поступцима за тражење азила, у поступцима за забрану дискриминације. Ту се не појављују у улози заступника већ су странке у поступку, а у другим ситуацијама где пружају помоћ, уколико је, понављам, пружају у кривичном, парничном или управном поступку, могу уколико имају ангажованог адвоката.

Када је реч о финансирању бесплатне правне помоћи, нису само јединице локалне самоуправе те које ће да сnose трошкове адвоката који буду ангажовани на овај начин, већ је предвиђено да се 50% финансира од стране Републике Србије преко Министарства правде, а 50% преко јединице локалне самоуправе.

Оно што сам и на почетку, приликом представљања закона рекла, намера да донесемо овај закон подразумева да имате једну стабилну економску политику, која ће обезбедити да имате довољно средстава у буџету Републике Србије, обезбедити да се отприлике на годишњем нивоу издваја једна милијарда петсто милиона динара за ангажовање пре свега адвоката који ће да поступају у овим поступцима.

Када је реч о тарифи, морам да вас подсетим да и када је реч о службеним одбранама адвоката, Министарство правде прописује тарифу у тим случајевима. Ни на који начин се не задире у независност поступања адвоката. Постоји адвокатска тарифа када ви добровољно ангажујете адвоката и плаћате трошкове и накнаду коју њему дугујете. У овим случајевима је држава та која ће да финансира бесплатну правну помоћ, односно да финансира услуге адвоката. Мислим да у тој ситуацији држава треба и да прописује тарифу.

Адвокати немају обавезу да поступају у овим предметима. Добровољно се пријављују и само они адвокати који су пристали, који се

налазе на списку који ће бити у регистру који ће водити Министарство правде, имаће могућност да учествују у овим поступцима, а самим тим, уколико су се пријавили да буду регистровани, прихватили су тарифу која ће бити прописана.

Оно што могу да јавно обећам је, свакако, да Министарство правде неће само доносити тарифу. Као и досада када смо радили законе у последње две године, адвокати су апсолутно учествовали у радним групама, тако да, и када је реч о подзаконским актима, адвокати ће бити укључени.

Јавнобележничку тарифу доноси министар правде. Не видим зашто би то било другачије и када је реч о закону о бесплатној правној помоћи.

Само још једном да се вратим на члан 40. закона о заштити података о личности, где се стално позивате на мишљење Повереника. Питам се како Поверенику не смета иста таква одредба која постоји и у Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја, закону у чијем је доношењу и писању учествовао сам Повереник, па му није сметало кад је сам такву одредбу прописао за себе. Иста таква одредба постоји сада и у закону о заштити података. И поново истичем, само закон о заштити података о личности може да ограничи права физичких лица када је реч о обради података. Ниједним другим законом то право не може бити ограничено.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има колегиница Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Нема текста без контекста, па онда за увод о разлозима и начинима и критеријумима зашто од 25 закона одлука и одабир четири.

Прво, које год законе да анализирамо, закони могу да се баве двема темама – или се баве слободама и правима или се баве простором. На овој седници су закони који се баве и слободама и правима људи и баве се и простором, заштитом, унапређењем, проценама, обрадом простора генерално. И онда морате да одредите шта вам је приоритет. Хоћете ли ове законе који раде простор, или хоћете закон који говори о слободама и правима људи? Мој избор је био о слободама и правима људи у три случаја и у једном о закону који се бави простором.

Други вам је критеријум како да одаберете анализу закона, дакле, када анализирам законе тако да желим да разумемо аргументацију сви у овој сали, али је много важније – они који су ван ове сале, онда прво гледам законе – да нисам опозиција, да сам владајућа већина, би л' гласала за овај закон? То је први критеријум, зато што се тако ослобађате уобичајене кратковидости у томе да све што долази од опозиције не ваља и да све што долази од власти не ваља.

Срећом по дневни ред ове седнице овде има приличан број закона који су уз мање поправке и ситније интервенције закони за које бих могла да гласам и то су углавном закони које је образлагао министар унутрашњих послова, тако да је то критеријум по којем ће он, практично, у овој мојој дискусији бити као мало на поштеди, осим закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним ситуацијама, и то не пуно.

Онда гледате други критеријум – да ли сте добро разумели закон. Узмем сваки закон и кажем – добро, сад је овај на снази. Шта се дешава оном на кога се закон односи, од првог до последњег члана? Ја чекам дан да то уради неко од представника Владе, било које, које год да подржава, јер тако се бране закони, зато да би разумели они због којих сви овде седимо. Дакле, узмем закон и кажем – он се бави слободама и правима. У случају бесплатне правне помоћи на кога се односи? Од првог до последњег члана ја морам да разумем шта се дешава том људском бићу. Узмем закон о лобирању, ради се о било ком закону за кога се ради лобирање, шта се дешава? Закон о заштити података, шта се дешава? Нажалост, у сва ова три закона имам великих тешкоћа. Ако је уопште могуће, са надом да је овде, наравно, много паметнијих од мене који би умели то да ураде, како се овај закон одражава применом на живот људског бића, грађанина због кога се доноси?

То су били разлози зашто ћу са вама поделити неколико информација, својих опаски и коментара о закону о смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним ситуацијама, закону о лобирању, закону о бесплатној правној помоћи, закону о заштити података о личности.

О избору судија први пут, о уређењу судова и уопште о свим одлукама које се тичу судства ни сада нити било када нећу рећи ниједну реч. Ја спадам у оне који верују да су судије саме способне да одлучују о себи. Један од разлога зашто нисам гласала у Скупштини Србије за Устав 2006. године, па, наравно, нисам гласала ни на Референдуму, осим неколико пратећих, који се нажалост понављају, тако да и уставни амандмани имају код мене добру перспективу да као чланица Одбора за уставна питања и законодавство, односно заменица председника будем она која неће гласати за, како ми досада представљате доношење уставних амандмана, дакле један од разлога, осим процедуре, био је што се желело објаснити судијама да неко други боље од судија самих зна како треба да уреде себи, тужиоци, судије, правосуђе уопште. Тада нисам у то веровала и сада у то не верујем. Дакле, не спомињем одлуке, не зато што мислим да су лоше, не зато што мислим да су добре, него што мислим да није мој посао да говорим о томе ко ће бити изабран, где ће бити изабран и шта треба да буде са предлозима које дају ВСС или Државно веће тужилаца.

Први закон, дакле закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама јесте закон који се бави простором. Значи, ви имате пуно људи који раде у Управи, имате простор који се зове Србија и имате све нас забринуте ко како треба да поступа ако се деси било шта што угрожава материјалну имовину, инфраструктуру, природу као такву или, најгоре, људске животе. Томе служи овај закон.

Када сам покушала да га применим на било коју ситуацију, две сам имала као модел, једно је акцидент са експлозијом уз повољне метеоролошке услове у фабрици која производи азот и друге хемијске уређаје, а други је природна катастрофа олујног ветра. Није ми успело. Није ми успело да проведем ситуацију која је ванредна ситуација, јер је очито да гори резервоар, дува ветар, руши дрвеће кроз овај закон. Мањкав је у језику. Отуда два питања која ја желим да поделим са вама да би се разумело зашто је мањкав и шта су тешкоће. Значи, у члану 2. у тачки 24. каже се шта је велики удес. Каже – велики удес подразумева удес у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине. Моје питање је којим прописима, пошто ја нисам успела да нађем, па је то већ корак напред, можда ћу онда умети да направим модел. Друга врста језичких баријера да направите је исти члан, али тачка 17, која говори о изложеностима, опасностима којима се угрожавају инфраструктура, природа, вода, земља, ваздух, људи. Изложеност подразумева подложност људи, животне средине, материјалних и културних добара потенцијалним губицима. Кад је нешто подложно ако није изложено, и каква је разлика? Значи, то су само два примера које делим са вама, кад сам пробала да направим модел.

Рачун ризика. Ово вам дајем за право. У тачки 12. кажете – ризик означава комбинацију вероватноћа. Није једино како може да се рачуна ризик, али добро. Оно што ми недостаје јесте како ви рачунате вероватноћу за акциденте. Дакле, не сумњајући да је увек гладак одговор за питања овакве врсте – то ће бити уређено подзаконским актима, ја вас молим да ме поштедите тог одговора. Ја 18 година слушах шта ће бити уређено подзаконским актима и, да извините, дођите себи, више те одговоре не примамо. Ако то имате намеру да одговорите, заборавите, ко да сте ми одговорили, све супер, остајемо добри.

То је једини закон који имам намеру да коментаришем из надлежности за простор. Има ту још закона који су сасвим пристојни у тексту, као закон о ватрогаству или закон о заштити од пожара. То су закони који истовремено говоре о слободама и правима људи, али говоре и о заштити простора, те су унеколико компликованији.

За сада са тешкоћама видим како ће закон о ватрогаству заиста бити примењен. Ја се надам да грешим у процени и да ће ићи глатко. Не видим

то, али заиста навијам да се оформи. Долазим из Војводине. Тамо је 300-годишња традиција ватрогасних торњева и ватрогасних друштава и момци се лепо обуку као ватрогасци, па дођу на бал и тако свашта, траје. Навијам за то из неколико разлога, не само зато да би имовина и људи били заштићени од ватре и пожара.

Сада три закона која се баве слободама и правима и која такође деле са овим законом моју неспособност да изаберам оно што се зове модел примене закона, једну особу и да на ту једну особу, са тим и тим проблемом, применим цео закон. Такође не морате трошити своје време на то да ће то бити решено подзаконским актима. Ништа неће бити решено подзаконским актима. Никад није било, па и неће бити, а да не спомињем да од 2013. године ова скупштина има Резолуцију, једногласно донету, да су сви предлагачи закона у обавези да уз предлоге закона донесу и подзаконске акте, а управо зато да би било примене закона. Но, доћи ће ваљда и такво време.

Ево првог закона за коментар – Предлог закона о лобирању. Зашто је то закон о слободама и правима? Зато што људи који прате како посланици донесе законе имају право да знају, ван сваке сумње, јесмо ли тај закон донели зато што поуздано знамо да је то у општем интересу, да ли је на нас неко утицао, да ли смо добро израчунали колики је и какав општи интерес који нови закон уноси у друштво, без обзира на то да ли се ради о слободама и правима или се ради о простору. Да не говорим о законима који подразумевају буџетски новац.

Дакле, сенка сумње да ми не знамо шта радимо, него нас је неко наговорио, или још горе, то радимо за одговарајућу накнаду, јесте нешто што би закон о лобирању требало да уведе у потпуно законит простор. Имају удружења, појединци права да изражавају свој интерес, али то не може бити било какав интерес. То мора да буде општи интерес да би уопште могло да буде лобирања. Цео дух овог закона је вођен том линијом да се при доношењу општих аката зна ко је утицао на доношење општих аката. Као што је ђаво у детаљима на ситним уговорима, тако и лобирање, односно корупција никада није у доношењу општих аката. То су, нажалост, ствари искуствене из других земаља, пошто ми досада нисмо имали закон о лобирању.

Ево првог примера који ја нисам успела да преведем сасвим јасно. Дакле, удружење грађана сматра општим интересом да донесемо закон којим се уводи доживотна казна затвора. Оснују удружење, све ураде. Како то иде кроз овај закон? Ко објасни коме шта је општи интерес? Или хоћете појединца који се региструје, свеједно, па ради за њих. Или други пример. Удружење или појединац који се региструје жели да докаже нама да ми пријавимо формално потпуно све лобирање за доношење било

каког закона који представља смањење стечених права, али општи је интерес. То у овом закону не пише јасно. То све може.

И зато ја не могу да гласам за закон, зато што је закон по свом духу ауторитаран. Сматра се унапред да ће *vis major* знати да руководи процесом где је законски простор закон о лобирању. Познајући људску природу и волећи људе, ја вам гарантујем да неће. И овај закон треба или дорадити, или направити некакав договор са свима нама који га другачије читамо, а не желимо да угрозимо испуњење националног плана акције Поглавља 23, као што не желим да угрозим ни рокове за Поглавље 24. Али не желим да гласам за нешто за шта ја видим да не представља допринос слободама и правима људи у нашој држави.

Други закон који је врло сличан и бави се слободама и правима људи је закон о бесплатној правној помоћи. Закон који има дугу историју и сматрајући својом обавезом да кад тврдим да нема текста без контекста, онда ћу рећи и контекст зашто је овај чекао десет дугих година да би се појавио на дневном реду Скупштине. Због тога што људи који се баве адвокатским послом не виде да је поштено да се било ко други бави тим. Сасвим колоквијално речено. Да ли су они у праву? Вероватно јесу. Ја то њима не замерам. Када је запињало? Сваки пут је запињало на Уставу и члану 67, где се каже да само адвокати могу тиме да се баве. И кад ту запне, онда с друге стране имате извршну власт која хоће да прође закон, или имате неке нас из мањине у скупштинама који такође хоћемо да прође закон, и коначно сада имате једно решење на које су и адвокати пристали, које би требало заиста да обезбеди бесплатну правну помоћ тако да је држава плаћа.

Министарка је малопре објаснила о тарифама и то је заиста тачно, то како је она одговорила зашто ће неке тарифе да буду такве, зато што држава плаћа. Ако хоћеш да будеш адвокат на листи, држава ти је послодавац, толика је цена, изволи, ако не... Е сада, на томе „ако не“ остаје један врло скраћен списак којим законима могу да се баве они који нису адвокати.

Знам да је најлакше казати да морају да буду успостављени критеријуми за бесплатну правну помоћ, да то не може да буде опште право зато што имате људи који могу себи да обезбеде утицајног, врло способног, врхунског адвоката за своје потребе у судовима. То је сасвим нормално. Али ако хоћете већ да класификујете групе којима ћете дозволити да уопште уђу у право на бесплатну правну помоћ, и то под овим условима да могу да имају некога мимо листе адвоката уписаних, само за посебне законе, онда ћете у ствари сузити поље права у које треба да ступе ти људи са најбољом намером, да не буду сужена него проширена. Ја не верујем у етику добрих намера. Имам јако велике резерве

када чујем да неко има добре намере у било чему. Од добрих намера имате само путеве који су поплочани све до пакла, а од одговорности има свакаких добрих резултата. Дакле, ја одговорношћу сматрам да се неко други потруди, такође, да сваки овај закон прође као модел на онога на кога се односи.

И последњи закон, који се бави слободама и правима, Предлог закона о заштити података о личности. Одредбе овог закона у суштини су озакоњење злоупотребе података о личности. И овај закон је мени повод да само утврдим да приватни подаци, подаци о личности цуре на све стране и алат су међусобне разне политичке борбе. Са једнаким гађењем ја то констатујем када се ради о председнику Србије, Влади, министарки или министру унутрашњих послова, колико и када се ради о било ком колеги посланику, укључујући посланике власти или посланике опозиције, али и када се ради о грађанима који се просто појаве изнад радара јавности и одједанпут имате употребу и злоупотребу њихових приватних података који служе разапињању у јавности онога што се некада по селима звало катран и перје.

Овим законом радите озакоњење тога. Оног тренутка када ми кажете да постоји неко паметнији од закона ко ће решити то када треба, а када не треба да важи закон о заштити података о личности, тог тренутка сте ми рекли – ово што се сада дешава, ово што се сада сматра слободом говора, слободом употребе података... Понављам, не интересује ме ко је у питању, наша велика несрећа као друштва је у томе што неки ми навијамо када се разапне Маријан Ристичевић, а неки ми навијамо када се разапне Бошко Обрадовић или Драган Ђилас, а неки ми навијамо када се разапне Александар Вучић. Док не научимо да нема навијања за злоупотребу личних података, већ заштићених за сваку личност, можемо само да будемо кич друштво где се фолклорни ликови кикоћу над несрећама људи, зато што навијају да њихови лични подаци буду распрострањени пред јавношћу, а не моји или наши.

Страшно озбиљна ствар. И друге државе су имале проблема са тим, и друга друштва, и нису га решавала оваквим законом. Нисам заинтересована за међусобице министарке правде и Повереника за заштиту приватности и права на слободне информације. То сматрам недостојним. Начин на који се опходимо према независним институцијама сматрам недостојним, непристојним. Осим што немамо извештаје о њиховом раду у Скупштини, што сматрам нелегитимним, али већина је одлучила да је тако корисно, кажем да је то посрамотно али ипак корисно и молим вас да разумемо јасно колико ће оштрих очију бити на примени ова три закона, да разумете да сам ја последња особа која ће спречавати испуњење планова за поглавља 23 и 24, али такође сам последња особа

која ће ћутати на било какву ароганцију и ауторитарни дух уместо демократског духа сва ова три закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има колегиница Марија Обрадовић.

Изволите.

МАРИЈА ОБРАДОВИЋ: Хвала, председавајући.

Изузетно поштујем демократски потенцијал претходне говорнице, и често се може чути да оно што колегиница говори треба да буду неке од вредности на којима ћемо инсистирати и убудуће у Србији као у демократском друштву. Једино што жалим је што је њихова странка запала у дужничко ропство Драгана Ђиласа.

Али има једна занимљива ствар. Могу да им честитам новог координатора Ђиласове посланичке групе у Скупштини Србије. То је онако лепо изведено, надам се да неће бити...

Ево, негирају. Вероватно им се не допада нови координатор Савеза за Србију. Негодују посланици који припадају тој посланичкој групи.

Него, вратимо се ми законима који су данас на дневном реду.

Имамо на дневном реду 18 врло важних закона. Нећу говорити о сваком од њих појединачно. Хоћу да споменем неколико њих за оне који нас не прате од самог почетка.

Ми смо неких осам, нешто више од осам сати траје расправа данас, говорили о закону о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, о закону о изменама и допунама Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, о закону о изменама и допунама Закона о полицији, о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Хоћу да издвојим и закон о добровољном ватрогаству, закон о заштити података о личности, о бесплатној правној помоћи и закон о лобирању.

По мом личном мишљењу, наравно без икаквог категорисања, мислим да су ово врло важни закони, који ће у доброј мери унапредити живот грађана Србије у наредном периоду. Ми ћемо и у наредним данима, сигурно ће десетак дана трајати расправа о овим законима што у начелу, што у појединостима, и говорићемо о доста детаља. Надам се да грађани Србије заиста ово прате са пажњом, јер се тиче наше свакодневице. Ја ћу само кратко изнети податке о страшним поплавама које су нас задесиле у мају 2014. године, да вас наведем на размишљање о значају предложених закона током ове седнице.

Дакле, закон о спречавању катастрофа и управљању ванредним ситуацијама. Шта ми заправо покушавамо тим предлогом закона? Колико ћемо унапредити живот људи? Погледајте податке из маја 2014. године. Такве размере нису забележене у последњих 120 година.

Поплава је 2014. године угрозила животе, здравље и имовину више од 1,6 милиона људи, то је 22% укупног становништва Србије, у 38 општина у централној и западној Србији. Резултати процене су показали – не траје дуго, молим вас, само пажљиво саслушајте – да у 24 општине које су погођене поплавом штета је износила 1.525.000.000 евра, од чега је 57% те укупне штете вредност уништене материјалне имовине, нешто око 900 милиона евра, а око 650 милиона евра се односи на губитке у производњи. Када се узму у обзир и преостале општине, дакле до 38 општина које су погођене поплавама, укупна штета износи 1,7 милијарди евра или више од 4% БДП-а.

Нећу даље да вас замарам бројкама. Знам да људи нису увек расположени за то, али за оне који су испратили, да схватите колико смо изгубили 2014. године, јер систем законодавни и систем организације наших локалних самоуправа, институција које су биле задужене да реагују у том тренутку није био до те мере уређен да смо доживели ову врсту штете. То не сме да нам се догоди. Због тога служе овакви закони и ови које сам малопре побројала и управо овај закон о спречавању катастрофа и управљању ванредним ситуацијама. Да би се спречила, дакле, не само траума људи, жртва људи која је на првом месту, онда морамо и као неко ко озбиљно руководи, води државу, има одговорност за руковођење, да размишљамо и о материјалној, економској последици нашег законског оквира којим се и руководимо.

Рекох да ћу у наредним данима да говорим мало више о законима детаљно. Овог пута бих се осврнула на резултате Министарства унутрашњих послова, нећу много. Ја волим да спомињем бројке, јер оне су неумољиве. Ту нема лажи и може да ме коригује неко ко се тиме бави озбиљно, статистички, годинама, деценијама уназад. Досад се није догодило да сам изнела лажан или погрешан податак и мислим да то треба да буде начин понашања у српском парламенту. И саветовала бих неким да се више држе чињеница него уопштених изјава које су нетачне.

Дакле, у готово свим областима рада у МУП-у је забележен значајан напредак. Стање се поправило. Учиниће вам се малом бројка од 3%, али општи укупан криминал у Србији у првих шест месеци ове године је смањен за 3% у односу на исти период претходне године. Да вам буде јасније, 1.300 кривичних дела мање је забележено него што је било у претходном периоду. Зашто ово причам? Зато што су свакодневно и медији окренути сензацији. Медији свакодневно бележе, извештавају о великом броју убистава, немилих догађаја. Наравно да људи воле да читају нешто што је сензација, али се провуче много тога што нас чини узнемираним друштвом, а што није реално истина. Због тога говорим о овим реалним подацима.

Још једна занимљива бројка. Смањен је значајно укупан број извршених кривичних дела убиство и тешко убиство за 33,56%. Рећи ћу вам да у претходне четири године, од 2014. године до 2018. године, имамо готово 34% мање тешких убистава и убистава него што је то било у периоду од 2008. до 2012. године.

Управо они који нас прозивају да је наше друштво несигурно, да Србија није безбедно место, у периоду од 2008. до 2012. године имали су 608 таквих тешких кривичних дела. Последње четири године откако је министар Стефановић на челу Министарства, цифра се спустила на 400. Дакле готово, односно тачно за трећину мање. Огроман труд људи стоји иза ових резултата. Ово није само бројка. Ово је одличан тимски рад. Ово је много улагања у људе, у тимски рад, у рад на терену.

Све то не може да буде само добра воља и не може да буде самопоштовање онога који је први међу вама, ко је на челу министарства или на челу одређеног сектора или дирекције. Ради се о томе да су људи осетили да иза себе имају подршку државе, да иза себе имају људе који брину о њиховом статусу, не само о томе каква је њихова униформа, какав је простор у којем они раде, какви су аутомобили, каква је опрема, какво је оружје. Брине се о стандарду тих људи. Брине се о породицама људи који су припадници сектора безбедности.

У припреми су станови за тзв. безбедњаке, извињавам се што овако жаргонски говорим, редовно се брине о члановима породице, посебно о породицама настрадалих припадника сектора безбедности. Све ово о чему ја говорим су ствари које су лако проверљиве и које можете пронаћи у озбиљним документима. Дакле, није нешто што је моја лична процена.

Још једна ствар која се често провлачи, то опозициони посланици и политичари често воле да говоре и одлично је да сада чујете, стопа убистава у Србији на 100.000 становника, радила је озбиљна међународна организација, јесте један и по. Рећи ћу вам какво је стање у региону. Рећи ћу вам које су то земље које имају много гору стопу од нас. Дакле, број убистава на 100.000 становника у Црној Гори је 2,7, у Мађарској 2,6, Бугарској 1,6, Румунији 1,6, Аустрији 1,8, и поновићу, у Србији 1,5.

Дакле, све оно што смо слушали претходних дана, пада у воду. Ове бројке говоре нешто друго. Знам да је тешко. Да имамо друштво у којем нема криминала, нема корупције, то не постоји нигде на свету. Да ли се трудимо да поправимо ситуацију? Значајно се трудимо. Улажемо не само у људе који су на терену. Улажемо у логистику. Улажемо у људе који су стратешки важни за систем безбедности.

Оно што је за нас важно убудуће, у периоду када планирамо буџете, јесте да инсистирамо и сви ми у Парламенту посебно, да у буџету буде одвојено више новца него досада за сектор безбедности, по различитим

основама, и за модернизацију, и осавремењивање, али и за саме припаднике, за подизање њиховог стандарда, јер су то људи који су са нама сваког дана на улици. Желимо да имамо поверење, желимо да нам обезбеде сигурност, а то може само када се они осећају сигурним и када осећају да држава стоји иза њих.

Полиција, као што јесте рекао министар, подржаћу, јесте гарант и безбедности и сигурне Србије. Шта год говорили они који то раде за ситне политичке поене, не заборавите, такве ударце које наносите, не наносите нама као политичкој странци, наносите држави. То што ћете тренутно добити време у медијима, јер ће они пренети вашу лаж или сензацију, дугорочно наноси штету нашим институцијама.

Када неко нападне функционера, министра, некога ко је високопозициониран у важној институцији, не напада тог човека лично. То је једна страна штете која се наноси. Урушавате углед те институције. Урушавате углед државе. Где је граница између моје политичке користи, мојих ситних дневних поена и штете коју наносим држави – мислим да неко ко је патриота, ко се таквим назива, ко жели да се бори за развој свог друштва, своје државе све време то мора да носи негде на уму. И то сам негде прочитала у излагању, између редова у излагању претходне говорнице. Само таква политичка сцена којој је та врста патриотизма која је проткана непрестано кроз наша излагања и понашања може да води Србију напред. Наши су проблеми толико озбиљни, јер их доноси свакодневица светске безбедности пред наша врата. Оно што су глобални изазови, куца и на врата Србије, јер се налазимо у срцу Европе.

Волела бих да разумеју сви припадници политичких странака, јер ми заједно кројимо судбину Србије и судбину грађана Србије. Хвала вам на пажњи. Наравно да ћемо подржати ове законе у дану за гласање.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Министар Небојша Стефановић.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала, председнице.

Везано за излагање госпође Чомић, везано за акциденте, изложеност, подложност и како се израчунава процена ризика, односно ризик, који је однос вероватноће да ће се акцидент догодити и последице које из таквог акцидента могу проистећи, дакле, тако је дефинисано обично овим, да кажем, међународним и европским проценама које ми пратимо.

Ви сте у праву, јесте сложена терминологија, из разлога што, када говоримо о изложености, подложности, можда је то најбоље објаснити на примеру азотаре, хидроцентрале, неког објекта такве врсте где постоји подложност акциденту било које врсте, било да се ради о потенцијалном

нападу, било да се ради о некој другој опасности. Ви имате на основу тога изложеност људи који живе у непосредном окружењу или одређеном окружењу у близини тог објекта. Тешко је рећи да постоји подложности без изложености. То је тешко рећи да постоји, али постоји одређена разлика. Дакле, постоји одређена разлика и ми смо се трудили да је дефинишемо на овакав начин.

Када се дефинишу комплекси, ово је везано за ваше друго питање, који дефинишу просторну целину, под контролом оператера где су опасне супстанце присутне у једном или више постројења у једнаким или већим количинама од прописаних у смислу производње, коришћења, складиштења и руковања опасним супстанцама, каже да се чувају, односно да се примењују прописи који имају одређене заштите животне средине и то је углавном Закон о заштити животне средине који је прописао начине како се регулишу управо ови хемијски комплекси, да се на такав начин дефинише заштита, односно прописи који дефинишу угроженост становништва и све оно што се примењује. Сектор за ванредне ситуације МУП-а поступа по тим прописима. Дакле, поред законодавства из наше интерне материје, ми поступамо и по прописима по овом закону о заштити животне средине.

Надам се да сам вам бар донекле, да кажем, приближио.

Да, велики удеси, у складу са прописима који се баш дефинишу у Закону о заштити животне средине. Да, то је јасно. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Захваљујем.

Овим бисмо завршили вечерашњи рад и са расправом настављамо у петак, у 10.00 часова.

(Седница је прекинута у 19.15 часова.)